

Jonge Democraten

**104de Algemene Ledenvergadering
Zomercongres Eindhoven
13 & 14 juni 2026**

Inhoudsopgave

Voordracht Congresvoorzitters & Stem- en Notulencommissie	2
Colofon	2
Locaties	3
Hoe werkt een congres?	3
Bestuursverantwoording	6
Perslijst	20
Verantwoording International Officers	33
Verantwoording DEMO	35
Verantwoording Functionaris Gegevensbescherming	36
Verantwoording Commissie van Beroep	37
Verantwoording Sociale Veiligheidscommissie	37
Beantwoording schriftelijke bestuursvragen	38
Terugkoppeling organimo's	39
Voordracht landelijk bestuur	39
Tegenkandidaatstellingen	50
Voordracht ENS	51
Politieke moties	52
Resolutie	86
Amendementen op resolutie	100

Voordracht Congresvoorzitters & Stem- en Notulencommissie

Het Landelijk Bestuur draagt als Congresvoorzitters (CVZ) voor: Niels Koppelaar, Elise Stroop, Frouke van Dam en Bart Hiddema

Het Landelijk Bestuur draagt als Stem- en Notulencommissie (SNC) voor: Alessandro van Norrel, Lucas Vroom, Lotta Punt, Julian van Hee, Reinder Douma, Wout Willemsen, Lars Wienema en Maurice van 't Hazeveld

Colofon

Dit is een uitgave van de Jonge Democraten ten behoeve van de 104de Algemene Ledenvergadering der Jonge Democraten.

Samengesteld door *Johan Edward*.

Heb je een vraag? Benader Johan via secretaris@jongedemocraten.nl

Wil je iets vertrouwelijks bespreken? Benader de vertrouwenspersonen via vertrouwenspersonen@jongedemocraten.nl

Locaties

Borrel

Voorafgaand aan het congres gaan we borrelen bij de *Van Moll Bar*! Daar kan je je mede-JD'ers ontmoeten en lekker genieten van een drankje! De borrel start om 20:00.

Adres: Keizersgracht 16A, 5611 GD Eindhoven

Congreslocatie

Het zomercongres zal dit jaar plaatsvinden in *Studio T*, een ontzettend toffe locatie waar je heerlijk kan debatteren over de moties en kan luisteren naar ontzettend gave sprekers!

Adres: Achtseweg Zuid 157C, 5651 GW Eindhoven

Diner

Na het zaterdagedeelte van onze ALV, gaan we lekker dineren in het *Oude Telefooncentrale*! Op een plek waar vroeger de kabeltjes leidden tot gesprekken, gaan we daar nu gesprekke voeren onder genot van een heerlijke maaltijd!

Adres: Professor Horowitzstraat 200, 5617 BG Eindhoven

Slaaplocatie

Deze keer slapen we in het *Stayokay Hostel* in Eindhoven! Kom daar lekker tot rust en praat nog na over het congres.

Adres: Klokgebouw 10, 5617 AA Eindhoven

Hoe werkt een congres?

Wat is een congres?

Het congres is de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Jonge Democraten. Drie keer per jaar vindt er een ALV plaats: twee keer een meerdaags, politiek congres in de zomer en de winter, en een organisatorisch, eendaags congres in september. De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging. Het bestaat in principe uit alle leden. In de praktijk worden de termen 'ALV' en 'Congres' vaak gebruikt als synoniemen, maar meestal gaat de ALV alleen om de vergadering, terwijl het Congres over het hele congresweekend, inclusief eten, feest en gezelligheid gaat.

Binnen de JD wordt het 'one man, one vote'-systeem gehanteerd. Dat betekent dat ieder (betalend) lid mag stemmen en het woord mag voeren tijdens de ALV. Op die manier heeft elk lid invloed op de organisatorische en inhoudelijke koers van de vereniging. Er worden op de verschillende congressen namelijk allerlei inhoudelijke en organisatorische zaken besproken en bepaald. Bovendien vinden er verkiezingen plaats. Zo wordt op het wintercongres de Commissie van Beroep verkozen.

Op de politieke congressen wordt er gediscussieerd over inhoudelijke onderwerpen. Dat gebeurt tijdens de behandeling van politieke moties, resoluties en amendementen.

Op het organisatorisch congres komen de organimo's (organisatorische moties), HR-wijzigingen, statutenwijzigingen en de financiën uitgebreid aan bod. Het Septembercongres is verder het moment waarop het nieuwe Landelijk Bestuur haar beleidsplan presenteert.

Daarnaast zijn er altijd interessante gasten op congressen waarbij er gelegenheid is voor discussie. Het congresfeest is bovendien een goede

gelegenheid om veel Jonge Democraten beter te leren kennen en (politieke) ervaringen en meningen met elkaar uit te wisselen.

Speciaal voor nieuwe leden

Voor nieuwe leden is een congres erg interessant. Het is een gelegenheid om te ervaren wat er speelt bij de Jonge Democraten en een hoop mensen te leren kennen. Voor het begin van het congres is er om 09:30 een speciaal moment waarbij alles verteld wordt wat je over een congres moet weten. Als je nog vragen hebt tijdens het congres, staan er altijd ervaren leden voor je klaar om te helpen.

Wat voor voorstellen zijn er?

Een voorstel kan worden ingediend door werkgroepen, Algemene Afdelingsvergaderingen, het Landelijk Bestuur of gewoon vijf leden. Over deze voorstellen zal tijdens het congres worden gestemd door de leden. De voorstellen die worden aangenomen bepalen wat de JD vindt en doet. De regelingen voor het indienen van voorstellen vind je altijd in de laatste versie van het Huishoudelijk Reglement. Er zijn verschillende soorten voorstellen:

Wijzigingsvoorstellen Huishoudelijk Reglement & Statuten

Er kunnen wijzigingsvoorstellen voor het Huishoudelijk Reglement (HR) en de Statuten van de Jonge Democraten worden ingediend. Voor wijzigingen van de Statuten geldt een bijzondere stemprocedure in twee rondes.

Beleidsplan & Bestuursverantwoording

Het Landelijk Bestuur stelt elk jaar in de zomer een beleidsplan voor het komende jaar op. Verder legt het Landelijk Bestuur bij elk congres verantwoording af over het functioneren in de afgelopen periode en de

uitvoering van organisatorische moties. Je kunt over het beleidsplan, of de uitvoering hiervan, vragen stellen tijdens het bestuursblok.

Organisatorische Moties (Organimo's)

Als leden het bestuur willen oproepen om iets te doen, gebeurt dat via een organimo. Het Landelijk Bestuur probeert organimo's altijd zo goed mogelijk uit te voeren. Naar aanleiding van het bestuursblok kunnen ook actuele organimo's worden ingediend. Dat kan tot drie uur na het bestuursblok.

Politiek Programma (PP)

In het Politiek Programma zijn de grote lijnen van de politieke standpunten van de Jonge Democraten opgenomen. Het Politiek Programma kan door middel van resoluties en amendementen tijdens de politieke congressen worden veranderd. Kleine wijzigingen vinden plaats door middel van een amendement. Een resolutie dien je in als je meer dan één alinea wilt wijzigen, toevoegen of schrappen. Deze resoluties kunnen zelf ook worden geamendeerd. In dat geval worden eerst de amendementen behandeld, en vervolgens wordt over de resolutie als geheel gestemd.

Politieke Moties (PM's)

Over concrete onderwerpen kunnen moties worden ingediend. Het gaat dan vaak om een concrete uitwerking van de algemene politieke ideeën. Politieke moties zijn ondergeschikt aan het PP. Terwijl politieke moties meestal gaan over zaken die al langer lopen, zijn de urgente politieke moties (UPM's) geschikt om een uitspraak van het congres te vragen over een actuele politieke kwestie die bij het volgende congres niet meer relevant zal zijn.. Deze UPM's hebben dan ook een latere inleverdeadline

dan normale moties. Als wordt gesproken over moties gaat het meestal om politieke moties.

Moties van Orde

Een motie van orde is geen motie die vooraf moet worden ingediend, maar die tijdens het congres kan worden ingediend. Vind je bijvoorbeeld dat het congres te rumoerig wordt of vind je dat de behandeling van moties niet overeenstemt met de statuten, dan sta je op en roep je "Motie van Orde!". De congresvoorzitter zal je dan spreekrecht geven om je motie van orde toe te lichten. Daarna zal de voorzitter je motie overnemen of aan het congres ter stemming voorleggen.

Congresfunctionarissen

Het congres moet natuurlijk geleid worden. Hiervoor worden een aantal ervaren leden aangesteld die streng doch rechtvaardig, en met de nodige kwinkslagen, de zaak in het gareel proberen te houden.

Congresvoorzitters (CVZ)

Het congres wordt voorgezeten door onafhankelijke congresvoorzitters. Zij worden door het Landelijk Bestuur voorgedragen aan de Algemene Ledenvergadering om het congres technisch te leiden en hebben het recht om gedurende het congres, indien nodig, met aanpassingen van de tijden in de agenda te komen.

Stem- en Notulencommissie (SNC)

Dit zijn de mensen die zich bezighouden met de stemming over de verschillende voorstellen en het notuleren van de ALV. Ook tellen zij de stemmen die op de verschillende kandidaten voor bestuursfuncties en de DEMO worden uitgebracht.

Volgorde van behandeling

Het Landelijk Bestuur en de CVZ maken samen een voorstel voor de volgorde waarin voorstellen op het congres worden behandeld. Hierbij letten ze op hoe relevant, vernieuwend en actueel de ingediende voorstellen zijn. De ALV stelt die volgorde uiteindelijk vast.

Bestuursverantwoording

Algemene bestuursverantwoording

Voorwoord

Lieve Jonge Democraten,

Welkom in het mooie Eindhoven! De stad van de Bavaria Brouwerij, de dubbele landskampioen voetbal en natuurlijk *de gekste*. We hebben enorm veel zin in dit congres en kijken ernaar uit om iedereen weer te zien. Het is altijd bijzonder om samen te komen, terug te blikken op het afgelopen jaar en vooruit te kijken naar wat komen gaat. Tegelijkertijd is dit congres extra bijzonder omdat er een nieuw bestuur wordt verkozen. Vorig jaar stonden wij zelf in hun schoenen en begonnen wij aan dit avontuur. In deze verantwoording blikken we terug op de afgelopen maanden.

Op 7 mei werden we opgeschrikt door de aanslag op het Landelijk Bureau van D66, terwijl er op dat moment meer dan 30 Jonge Democraten aanwezig waren tijdens een activiteit van de afdeling Leiden-Haaglanden en de werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie. We zijn enorm geschrokken van deze aanslag op jongeren, die zich inzetten om de democratie en samenleving te versterken. Onze prioriteit lag direct bij de aanwezigen. We zijn trots op hoe iedereen ter plekke heeft gehandeld, rustig is gebleven en er voor elkaar is geweest. In de periode daarna hebben we veel contact gehouden met de aanwezigen, slachtofferhulp geregeld en ook een fysieke sessie georganiseerd. We hebben ook voor niet aanwezige maar bezorgde leden een sessie georganiseerd om hierover in gesprek te gaan. Daarnaast hebben we

ons, samen met D66, in de media uitgesproken. Want wij laten ons niet intimideren en blijven activiteiten organiseren, zoals dit zomercongres.

We leven in politiek roerige tijden. Internationale spanningen nemen toe, autoritaire leiders winnen terrein en oorlogen houden de wereld in hun greep. Tegelijkertijd zien we ook in Nederland politieke uitdagingen. Nederland heeft zijn eerste JD-premier. Iets was waar we als JD'ers onwijs trots op mogen zijn. Desondanks bevindt D66 zich in een bijzondere positie, de partij neemt voor het eerst deel aan een minderheidscoalitie. Dit brengt uitdagingen met zich mee. Wij blijven ons inzetten om te zorgen dat de progressieve kern niet verloren gaat.

Ondanks deze omstandigheden hebben wij ons het afgelopen jaar ingezet om de sociaal-liberale idealen van de Jonge Democraten zowel intern als extern uit te dragen. We waren zichtbaar in de media, aanwezig op het D66-congres en voerden het gesprek in de Eerste en Tweede Kamer. Daarbij bleven we kritisch, constructief en bovenal trouw aan onze eigen overtuigingen.

Ook binnen de vereniging hebben we niet stilgezeten. Er wordt enorm hard gewerkt aan de nieuwe website, er zijn meerdere talentontwikkelingsprojecten opgezet en we brengen veel landelijke activiteiten terug zoals het nieuwe ledenweekend en de summerschool.

Wij kijken met trots terug op het afgelopen bestuursjaar en nemen jullie in deze verantwoording graag mee langs de belangrijkste ontwikkelingen.

Met sociaal-liberale groet,

Rachelle Smook - Voorzitter
Johan Edward - Secretaris
Merel Warmerdam - Penningmeester
Rune Oomen - Bestuurslid Politiek
Shaniqua Monsels - Bestuurslid Organisatie
Douwe Brandenburg - Bestuurslid Intern
Yarnick Pander - Bestuurslid Extern

Ledenbinding en -werving

Het afgelopen jaar stond in het teken van groei. Tijdens de verkiezingen hebben we veel nieuwe leden mogen verwelkomen en inmiddels telt de vereniging ongeveer 3.500 leden. Die groei laat zien dat er behoefte is aan een sociaal-liberaal geluid en aan een actieve politieke jongerenorganisatie.

Samen met D66 hebben we opnieuw geïnvesteerd in flyers voor geslaagde scholieren en zijn we gestart met de voorbereidingen voor een zomeroffensief. Hierbij richten we ons enerzijds op ledenwerving via zomermarkten en sociale media. Anderzijds op ledenbinding door samen met nieuwe afdelingsbesturen aansprekende activiteiten te organiseren.

Om nieuwe leden goed te ontvangen, organiseerden we twee online nieuweledenmomenten, een fysieke bijeenkomst, daarnaast twee gezamenlijke momenten met D66 én een nieuw ledenweekend. Dit weekend zat vol trainingen, sprekers en een knallend introductiefeest. Positief is dat we zien dat veel nieuwe leden direct actief worden binnen afdelingen, werkgroepen en landelijke teams.

Ook op het gebied van talentontwikkeling zijn grote stappen gezet. Dit jaar zijn meerdere trajecten opgezet:

JDIEP: een traject voor Jonge Democraten die actief zijn in de Provinciale Staten. Een landelijke groep deelnemers volgt vijf trainingen ter voorbereiding op hun kandidatuur en interne campagne.

JD Academy: een ontwikkeltraject met trainingsdagen, mentoraat (met mentoren uit onder andere de Eerste en Tweede Kamer) en zelfgeorganiseerde bijeenkomsten.

Masterclasses extremisme: een serie sessies die door het hele land worden aangeboden rondom het belangrijke thema extremisme.

Met deze initiatieven investeren we niet alleen in nieuwe leden, maar ook in de toekomstige leiders van onze vereniging.

Politiek

Het zijn roerige tijden. Geopolitieke spanningen nemen toe, oorlogen houden aan en steeds meer mensen hebben moeite om rond te komen. Met D66 als grootste partij in dit minderheidskabinet zijn er veel risico's, maar ook veel kansen.

Als Jonge Democraten hebben wij ons het afgelopen jaar kritisch opgesteld waar wij vinden dat het sociaal-liberale geluid sterker moet klinken. Wij hebben ons intern en extern uitgesproken over onderwerpen als: het in stand houden van de hypotheekrenteaftrek, het uitblijven van een eerlijkere erfbelasting en het gebrek aan sancties richting Israël, ondanks herhaalde mensenrechtenschendingen.

Onze oproep blijft helder: blijf bij het sociaal-liberalisme. Als grootste partij draag je verantwoordelijkheid voor stabiliteit, maar je moet ook politieke moed tonen om richting te geven.

We zien dat het politieke debat verhardt, geweld steeds meer genormaliseerd wordt en er steeds minder ruimte is voor dialoog. Bij politieke moed tonen, hoort ook een normerende rol aannemen wanneer de samenleving dat vraagt.

Tijdens het D66-congres in Nieuwegein hebben we dit debat actief aangejaagd met een subsessie, verschillende moties en de speech van voorzitter Rachelle.

Daarnaast sloten we samen met andere politieke jongerenorganisaties regelmatig aan bij rondetafelgesprekken van maatschappelijke organisaties over actuele politieke thema's. Zo was Rune aanwezig bij het ministerie van Defensie om te praten over de dienstplicht.

Ook intern is hard gewerkt aan de politieke koers van de vereniging. Bestuurslid Politiek Rune heeft samen met de politiek adviseurs gewerkt aan een herziening van het politiek programma om dit toegankelijker te maken.

Sociale veiligheid en inclusie

Het afgelopen jaar hebben we belangrijke stappen gezet op het gebied van sociale veiligheid en inclusie.

Tijdens het wintercongres is de Sociale Veiligheidscommissie verkozen. Sindsdien heeft de commissie gewerkt aan protocollen, overdracht en

inwerkprocessen. Zodra er meldingen binnenkomen, pakt de commissie deze op en adviseert zij het Landelijk Bestuur.

Wij vinden het belangrijk dat leden de weg weten te vinden naar het bestuur, de vertrouwenspersonen en het meldformulier. Daarom werken we aan een centrale pagina op de website waarop alle relevante informatie overzichtelijk beschikbaar wordt gemaakt. Ons doel is om de drempel om hulp of ondersteuning te zoeken zo laag mogelijk te houden. We werken goed samen met de SVC en blijven ons met hen inzetten voor een veilige vereniging.

Ook op het gebied van diversiteit en inclusie hebben we stappen gezet. Zo organiseerden we opnieuw het jaarlijkse vrouwendiner en meerdere 'Uit je Bubbels'-diners. Daarnaast hebben we nieuwe contacten gelegd met Pride66 om gezamenlijk activiteiten te organiseren.

Verder zijn we gestart met een onderzoek naar de demografie van ons ledenbestand en die van de afdelingen. Hiermee willen we beter inzicht krijgen in waar kansen liggen om de vereniging diverser en inclusiever te maken. Hiervoor zoeken we ook actief contact met zusterorganisaties om best practices uit te wisselen.

Pers, profilering en campagne

Als grootste coalitie-PJO bevinden de Jonge Democraten zich in een nieuwe positie. Dat brengt zichtbaarheid én verantwoordelijkheid met zich mee.

We merken dat journalisten ons steeds beter weten te vinden en proberen zelf ook actief relaties op te bouwen en te onderhouden.

Daardoor waren we het afgelopen jaar veel zichtbaar in de media. Soms zelfstandig, soms samen met andere (politieke) jongerenorganisaties.

Vooral Rachelle, Rune, Yarnick en Shaniqua hebben veel tijd gestoken in de positionering van de JD. Daarbij zochten we continu naar de juiste balans tussen constructieve kritiek en een goede samenwerking met D66.

We zijn veel in de media te zien geweest op verschillende platformen. Een aantal opiniestukken is helaas niet opgepakt door de media. Maar toch hebben we via interviews en persberichten veel zichtbaarheid gecreëerd. Bij onder andere EenVandaag, het NOS journaal, Café Kockelmann, Radio 1, Radio 2, NRC, Reformatorisch Dagblad en Trouw.

Op sociale media lag de focus op consistentie. We plaatsten aankondigingen van activiteiten, terugblikken, mediacontent en informatieve posts gekoppeld aan actuele gebeurtenissen en feestdagen.

Daarnaast stond het jaar in het teken van de gemeenteraadsverkiezings-campagne. Samen met een fantastisch campagne team, dat wij graag willen bedanken voor hun inzet, hebben we afdelingen ondersteund met campagnesessies en campagneplannen.

Een bijzonder onderdeel hiervan was de 12-provincietocht. In iedere provincie deden we vrijwilligerswerk. Zo hielpen we onder meer:

met het verwijderen van kansarme boompjes in Zeeland;
bij Gea's weggeefwinkel in Groningen;
bij voedselbosboeren in Gelderland;
in een LHBTI+ verzorgingshuis voor ouderen in Amsterdam.

Deze bezoeken leverden waardevolle gesprekken en inzichten op. Daarnaast organiseerden we meerdere ludieke acties die via sociale media breed zijn gedeeld.

Tijdens de overdracht zullen we met onze opvolgers alvast vooruitkijken naar de Provinciale Statenverkiezingen.

Internationaal

Onze International Officers Friso en Anna zijn druk bezig met de laatste congressen voor de zomer.

Tijdens het zomercongres vindt in Taiwan het congres van IFLRY plaats, waar Jonge Democraat Dyniel kandidaat is voor de functie van vice-president. Wij wensen hem en Team Internationaal veel succes.

Daarnaast is Marten verkozen tot president van LYMEC, de Europese koepelorganisatie. We kijken uit naar de samenwerking en zijn trots op de sterke internationale vertegenwoordiging van de JD.

Financiën

Financieel gaat het goed met de JD. Dankzij de verbeterde financiële positie konden we meer investeren in ledenactiviteiten en talentontwikkeling.

Zo organiseerden we opnieuw een nieuw ledenweekend, meerdere Uit je Bubbeldiners en twee twinnings. Ook zagen we een sterke opkomst

tijdens het wintercongres, waardoor grotere locaties nodig waren en de kosten hoger uitvallen.

Door het goede zetelaantal van D66 ontvangt de JD meer subsidie. Dit geeft ruimte om grotere activiteiten te organiseren. Daarom staan later dit jaar nog een gala, verenigingsweekend en een gezamenlijke Summerschool met Renew Europe en de FNF gepland.

Daarnaast investeren we stevig in talentontwikkeling via JD Academy, JDIEP, het kaderweekend in Bunnik en de masterclasses.

Ook werken we aan een nieuwe website, ontwikkeld door onze secretaris Johan. Hierdoor vallen de kosten aanzienlijk lager uit dan oorspronkelijk begroot. Daarom dienen we een begroting amendement in om een deel van het budget te herverdelen naar afdelingen en internationaal.

Nu de JD financieel sterker staat, vinden wij het ook belangrijk om reserves op te bouwen. Daarom vullen we opnieuw: de ENS; de lustrumreserve; de algemene weerstandsreserve.

We hopen uiteraard dat het kabinet vier jaar blijft zitten en daarmee financiële stabiliteit biedt. Tegelijkertijd hebben we gezien hoe snel politieke omstandigheden kunnen veranderen: in 2023 ging D66 van 24 naar 9 zetels. Juist daarom blijft het opbouwen van gezonde reserves essentieel.

Rachelle Smook – voorzitter

Lieve leden,

Mijn bestuursverantwoording begin ik anders dan normaal. Ik wil namelijk eerst stilstaan bij de aanslag op het partijkantoor op 7 mei, waar op dat moment meer dan 30 leden van onze vereniging aanwezig waren.

Die avond staat voor mij in mijn geheugen gegrift. De telefoontjes, het schakelen en vooral de angst om iedereen die daar binnen zat. Op zo'n moment denk je niet aan politiek of aan functies. Je denkt alleen maar: zijn onze leden, kennissen en vrienden veilig?

Het heeft ontzettend veel impact gehad op de aanwezigen. Maar ook op mij persoonlijk. Het is bizar dat jonge mensen die zich vrijwillig inzetten voor de democratie ineens terecht komen in een situatie waarin ze bang moeten zijn voor hun veiligheid. Dat had nooit mogen gebeuren.

Wat me tegelijkertijd ook enorm heeft geraakt, is hoe onze leden met elkaar omgingen. Mensen die direct naar elkaar omkeken en elkaar opvingen. Die rustig bleven in een situatie die allesbehalve rustig was. Ik ben ongelooflijk trots op iedereen die daar aanwezig was en op de kracht en solidariteit die ik heb gezien.

Vanaf het eerste moment lag de prioriteit bij de aanwezigen: zorgen dat iedereen veilig was, goed werd opgevangen en toegang kreeg tot voldoende steun en slachtofferhulp. Samen met D66 en de politie doen we er alles aan om het kantoor zo veilig mogelijk te maken. Daarnaast hebben we ons ook uitgesproken in de media, omdat het belangrijk is om duidelijk te maken dat het gebruik van intimidatie en geweld nooit normaal mag zijn.

Wij laten ons niet intimideren. Daarom blijf ik bouwen aan een sterke vereniging, intern en extern.

Exact een jaar geleden stond ik met knikkende knieën op de ALV uit te leggen waarom ik mij zo nodig last minute verkiesbaar moest stellen voor deze prachtige functie. Inmiddels kan ik alleen maar zeggen: wat ben ik dankbaar dat ik voorzitter van deze vereniging mag zijn.

Op het afgelopen wintercongres zaten we in een ontzettend hectische periode vanwege de GR, formatie en beperkte capaciteit binnen het bestuur. Gelukkig is het de afgelopen maanden op politiek vlak iets (met de nadruk op iets) stabiel geworden met het nieuwe kabinet, waardoor er ook meer ruimte kwam om verder te bouwen aan de vereniging.

We hebben het afgelopen jaar ontzettend veel gedaan. We organiseerden onder andere het vrouwendiner, de uit-je-bubbel-diners en ik ben langs veel afdelingen en werkgroepen geweest. Dat vond ik misschien wel het leukste onderdeel van het voorzitterschap: met zoveel leden in gesprek kunnen gaan en zien hoeveel energie, ideeën en betrokkenheid er is.

Ook op het gebied van ledenwerving hebben we niet stilgezeten. Samen met D66 organiseerden we een nieuwe ledendag én een online nieuwe ledenmoment. Daarnaast gaan we nog een belactie doen om D66 leden die nog geen JD lid zijn, over te halen zich toch in te schrijven. We doen ook weer een flyeractie voor de geslaagde scholieren.

Politiek hebben we ons ook stevig laten horen. We leverden input bij D66 over de verharding in de samenleving, studentenhuisvesting, zorg en sociale zekerheid en natuurlijk hebben we ons ook kritisch opgesteld

over de liberale koers van dit kabinet. Daarnaast waren we zichtbaar in de media, onder andere bij BNR, Café Kockelmann, het AD en Radio 1. Ik ben enorm blij met de speech die ik heb gegeven op het D66 congres waarin het thema was, wat voor partij moet D66 zijn. En daarin benoemd dat we moeten vasthouden aan onze idealen en aan het sociaal-liberalisme. We hebben ook input geleverd voor de hand-out van het Provinciale Staten verkiezingsprogramma en het ook voor het regeerakkoord dat we samen met de JOVD en CDJA hebben gedaan, waar we hard hebben gelobbyd voor verplichte stagevergoeding. Ik ben blij met de banden die we hebben met andere (politieke) jongerenorganisaties.

Ik ben ook trots op de stappen die we hebben gezet op het gebied van talentontwikkeling. De JD Academy draait goed en ik wil daarin speciaal Fay, Frouke, Floris en Yara bedanken voor hun enorme inzet. Ook JDIEP is nog in volle gang en we zijn bezig met het opzetten van een nieuwe leerschool, waarover na de zomer meer...

Tijdens de gemeenteraadscampagne hebben afdelingen en het landelijke campagneteam enorm hard gewerkt om zoveel mogelijk jongeren naar de stembus te krijgen en om JD kandidaten te ondersteunen. Ik wil iedereen bedanken die zich heeft ingezet voor de campagne. Deze gaan we goed evalueren met het campagneteam zodat we het komende bestuur kunnen adviseren en begeleiden naar een nog betere Provinciale Staten campagne in 2026 en 2027. Ik denk dat de JD nog meer uit de campagne kan halen. Wat nu soms lastig was vanwege drukte rondom de formatie.

Sinds het wintercongres hebben we bovendien Johan en Yarnick mogen verwelkomen binnen het bestuur. Daar ben ik ontzettend blij mee. En

natuurlijk ben ik ook nog elke dag dankbaar voor de rest van mijn allerliefste bestuur. We zijn er voor elkaar, werken goed samen en hebben ongekend veel lol. Ik kan mij geen betere bestuursleden voorstellen! Het hoogtepunt was dat ik jullie mee heb gekregen naar Bad Nieuweschans, waar we met al mijn jeugdvrienden uit gingen in Winschoten.

Daarnaast hebben we gewerkt aan een goed overdrachtsplan en heb ik veel tijd gestoken in het opbouwen van goede banden met journalisten en redacties van verschillende mediaplatformen. Iets waar we als vereniging de komende jaren hopelijk veel profijt van gaan hebben. Als PJO van de grootste partij is er veel belangstelling. Samen met Rune, Shaniqua en Yarnick denken we veel na over de positionering van de JD om zo veel mogelijk invloed te hebben. Dit doen we door balans te houden tussen intern kritiek leveren en thema's agenderen en ons uitspreken in de media.

Waar ik helaas minder tijd voor heb gehad dan ik had gewild, is het schrijven van opiniestukken. Ik had daar graag meer ruimte voor vrijgemaakt, maar simpelweg niet genoeg uren in de week. Hopelijk lukt het deze zomer nog om samen met mijn opvolger iets moois te schrijven. En ik ben blij met het opiniestuk dat ik samen met D66-kamerlid Marijke Seynhaeve heb geschreven over jeugdzorg in het AD.

De komende maanden ga ik mij inzetten voor een fijne overdracht, een sterk zomeroffensief, nog meer media-aandacht en natuurlijk het scherp houden van D66.

En tot slot wil ik ook nog iets zeggen tegen alle kandidaten voor de komende LB-verkiezingen. Ik weet hoe het is om zo'n verkiezing mee te

maken, zelfs als je jezelf niet helemaal via de officiële wegen kandidaat stelt (oeps). Daarom wil ik iedereen die zich verkiesbaar stelt ontzettend veel succes, plezier en mooie gesprekken wensen.

En voor iedereen die nu nog steeds aan het lezen is, dank jullie wel voor het vertrouwen, alle gesprekken, de kritische vragen, de gezelligheid en vooral voor jullie enorme inzet voor deze prachtige vereniging.

Veel liefs, Rachelle

Johan Edward - Secretaris

Lieve Jonge Democraten,

Het is negen uur 's avonds op Hemelvaartsdag en ik schrijf dit in mijn slaapkamer, die toevallig ook mijn kantoorruimte is. Als ik uit het raam kijk, is er nog licht, maar de nacht nadert. De dag is met een snellere vaart voorbijgegaan dan ik had gedacht. Terwijl ik naar een lichtbewolkte hemel staar, zet ik mijn Spotify-playlist aan. *Rather Be* van *Clean Bandit ft. Jess Glynne* klinkt door mijn oren.

In januari verkozen worden was voor mij een stap buiten mijn comfortzone. Ik was nog maar een halfjaar afdelingssecretaris en werd meteen landelijk secretaris. Ik wil mijn gepassioneerde medebestuurders bedanken voor de warme plek die ze me hebben gegeven om te landen. En ik wil ook heel graag vermelden hoe trots ik op jullie ben: hoe jullie er stonden toen de tijden wat zwaarder waren. Ik ben ontzettend dankbaar dat ik jullie heb!

Een belangrijk doel voor mij was het bezoeken van afdelingsactiviteiten. Ik heb mijn collega-secretarissen zelfs beloofd 250 euro te doneren aan een niet nader te noemen organisatie als het me niet zou lukken om bij iedere afdeling langs te gaan. Ik vind het geweldig om aanwezig te zijn bij jullie AAV's, vrijmibo's en trainingen! Op dit moment hoef ik alleen nog langs bij de afdelingen Groningen-Drenthe en Friesland, maar dat komt zeker goed.

Over afdelingssecretarissen gesproken: ik vond het heel belangrijk om een goede band te onderhouden met de FEO-secretaris. Daarom had ik afgelopen halfjaar het plan om met iedereen een een-op-een gesprek te voeren. Dat was natuurlijk enorm leuk en varieerde van een dinertje in een restaurant tot een middagje op het terras. En van een simpele wandeling tot een online meeting. We hebben toen van alles besproken: van de nieuwsbrief tot de kennismakingsgesprekken. Ik ben blij dat ik kon helpen waar dat nodig was, en dat dit gepaard ging met een leuke activiteit. Dus ik wil ook een moment pakken om de afdelingssecretarissen te bedanken. Jullie doen cruciaal werk en leveren een onschatbare bijdrage aan de JD. Dank jullie wel!

Ik ben verantwoordelijk geweest voor de landelijke nieuwsbrief. Nieuw is dat er iedere maand een werkgroep een column mag schrijven over haar werkgroepthema. Deze columns zijn zo geschreven dat ze toegankelijk en begrijpelijk zijn voor nieuwe leden. Aan het einde hebben we altijd een call-to-action om deel te nemen aan de werkgroep. Ook zijn deze columns een goede manier om de aandacht te vestigen op de mooie politieke werkgroepen die we als JD hebben.

Een ander belangrijk punt was de nieuwe website. Onze oude site is lastig te onderhouden en een aantal functies werkt niet goed; denk aan

het plaatsen van activiteiten door afdelingen. Dat heb ik voorlopig opgelost met een externe website voor afdelingssecretarissen, maar dat is geen ideale situatie, omdat het mij nog steeds extra werk kost.

Daarom heb ik besloten een nieuwe website te ontwikkelen. Die heeft een frisse uitstraling en functies die wél werken. De technische basis is volledig vernieuwd met modernere technologie, met nadrukkelijk oog voor het werk van afdelingssecretarissen. Hopelijk hoeft niemand meer te huilen omdat er vergeten is op de cache-knop te drukken :)

Aan de voorkant van de site is eveneens veel aandacht besteed. Zo is er een widget waarmee nieuwe leden eenvoudig contact kunnen opnemen met een afdelingssecretaris, en kunnen ALV's en AAV's nu overzichtelijk per jaar worden geordend. Iets waar ik extra blij mee ben: we maken volledig gebruik van Europese technische infrastructuur, zoals een Europees Platform as a Service en een Europese object storage. Ik denk dat de werkgroep Digitale Zaken daar heel blij mee zal zijn!

Waar ik de komende tijd nog met de site aan de slag wil, is de styling van de nieuwe site verder polijsten. Daarnaast wil ik een declaratieformulier bouwen voor onze penningmeester, en zou ik graag een manier vinden waarop ons bestuurslid Politiek eenvoudiger moties op de site kan plaatsen.

Als laatste wil ik het natuurlijk hebben over het organiseren van de ALV. Ik moet bekennen dat ik het heel spannend vind om mijn allereerste ALV te organiseren. En het zomercongres is niet het minste congres! Met inspirerende sprekers, boeiende moties om over te discussiëren en natuurlijk de bestuursverkiezing belooft het een geweldig weekend te

worden. Het zal vooraf vast even stressen zijn, maar hopelijk kan ik er straks met een trots gevoel op terugkijken.

Als ik weer uit het raam kijk, zie ik dat het donkerder is geworden. Binnen en buiten springen de lampen aan. Het is dus tijd om deze verantwoording af te sluiten. Ik wil iedereen binnen de JD bedanken voor het vertrouwen en voor alle leerzame en gezellige momenten. Want als ik bij de JD ben, *there's no place I'd rather be* ;)

Met de liefste groetjes op aarde,
Johan

Merel Warmerdam - Penningmeester

Beste JD'ers,

Het bestuursjaar zit er bijna op. Het is snel gegaan. Sinds januari zijn twee nieuwe bestuursleden verkozen en zij gingen snel op in het bestuur. Afgelopen jaar zijn we als bestuur gegroeid in de samenwerking en zijn we een hecht team geworden.

Afgelopen half jaar ben ik eerst bezig geweest met het afronden van 2025. De afdelingspenningmeesters helpen bij de jaarrekeningen van de afdelingen. Zorgen dat de administratie 2025 van landelijk volledig is geboekt, zodat de jaarrekening 2025 opgesteld kan worden. Op het zomercongres zullen we de jaarrekening presenteren. In 2025 hebben we een verlies gedraaid, maar wel een lager verlies dan begroot. Ik ben blij dat dit verlies lager is. Gezien het verlies in 2025 zullen wij als landelijk bestuur het proces van vrije giften van een deel van de reserve vanuit de Erwin Nypels Stichting (ENS) weer aanspreken, met de hoop dat de ENS deze toekent.

Voor 2026 zal het resultaat er beter uitzien. Gezien de gestegen subsidie hebben we dit jaar een hoop leuke activiteiten op de planning staan zoals het nieuwe ledenweekend afgelopen mei, summerschool in juli en het verenigingsweekend in augustus. In 2026 zijn door Johan de kosten voor de website fors goedkoper uitgevallen. Hierdoor zullen we op het zomercongres een amendement op de begroting indienen om het ongebruikte geld voor de website te gebruiken voor leuke activiteiten voor landelijk, afdelingen en de werkgroepen en het team internationaal.

In 2026 heb ik met de kascommissie (kasco) per kwartaal de administratie doorgelopen in januari en april. In april heb ik ook de jaarrekening met de kasco kunnen bespreken. In de administratie ben ik bezig geweest om te zorgen dat dit beter aansluit op de begroting. Dit zal beter terug te zien in de jaarrekening 2026. Regelmatig loop ik met het bestuur de inkomsten en uitgaven ten opzichte van begroting door om te zorgen dat de realisatie zoveel mogelijk op de begroting aansluit.

Ik kijk uit naar de laatste paar maanden en een goede overdracht. Op een mooi congres en ik hoop jullie nog op het zomercongres te spreken.

Groet, Merel

Rune Oomen - Bestuurslid Politiek

Lieve JD'ers,

Ik kan haast niet geloven dat het wintercongres alweer bijna een half jaar geleden is. Zo'n jaar gaat toch altijd sneller dan je denkt. Inmiddels staan we aan de vooravond van onze overdrachtsperiode, maar voordat het zover is, neem ik jullie eerst nog even mee in waar ik de afgelopen tijd mee bezig ben geweest:

Hoewel het alweer een politieke eeuwigheid geleden lijkt, hebben we ons na het congres nog volop beziggehouden met de formatie. Door goed contact te onderhouden met D66, is het ons uiteindelijk gelukt om een aantal JD-punten in het regeerakkoord te krijgen en daar zijn we natuurlijk hartstikke trots op. Ondanks het feit dat ik Kabinet Jetten persoonlijk een verademing vind vergeleken met Kabinet Schoof, blijven we als JD natuurlijk wel scherp op de inhoud. Zodra D66 te ver af lijkt te dwalen van zowel onze als haar eigen idealen, maken we onze zorgen intern en extern kenbaar. Zo hebben we ons geluid de afgelopen tijd op meerdere manieren laten horen, waaronder via moties en de speech van Rachele op het D66 congres, media-optredens en acties. Ook de komende periode zullen we de koers van D66 weer goed in de gaten houden. Uiteraard doen we dat zoals altijd kritisch, maar wel constructief.

Ondertussen vonden ook de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Tijdens de campagne hebben we ons op landelijk niveau beziggehouden met een breed aantal thema's, van jeugdzorg tot studentenhuysvesting en bestaanszekerheid. Ook vond ik het super leuk om te zien hoe alle leden zich lokaal erg betrokken toonden bij hun eigen campagne. Op het resultaat kunnen we als JD erg trots zijn: er zijn ontzettend veel jongeren de raad in gekomen, waaronder ook veel JD'ers, wat enorm goed nieuws is voor onze missie om jongerenparticipatie in ons land mede te vergroten.

Om onze eigen invloed ook op lokaal niveau te versterken, hebben we afdelingen handvatten geboden bij het formatieproces in hun gemeenten. Via het FEO politiek heb ik geprobeerd afdelingen met check-ins en informatie sessies zo goed mogelijk te begeleiden bij dit proces. Ook heb ik hen aangespoord om zich voor te bereiden op de

interne campagne en verkiezingsprogramma's rondom de Provinciale Statenverkiezingen van 2027. Al met al ben ik erg blij met hoe ze dit hebben opgepakt en ik denk dat ze ook trots mogen zijn op hun eigen politieke ontwikkeling dit jaar. Daarnaast ben ik enorm trots op onze deelname aan het PJO parlement. Als LB'er en woordvoerder vond ik het ontzettend leuk om de groep mede te begeleiden en met een gedeelde tweede plaats als resultaat hebben we het fantastisch gedaan!

De interne kant van de vereniging heeft ook niet stilgestaan. Samen met het PKO hebben we bijvoorbeeld gewerkt aan het opstellen van een verkort en toegankelijker politiek programma (PP) als aanvulling op het huidige PP. Daarnaast ben ik met het FEO werkgroepvoorzitters aan het kijken hoe we structurele oplossingen kunnen vinden voor de ledenactivatie binnen de werkgroepen. Bij deze dus ook even de oproep aan jullie allemaal om lid te worden van een werkgroep en actief mee te doen!

De komende tijd zal ik me bezighouden met de sollicitatiegesprekken voor een nieuwe lichte politiek adviseurs en werkgroepvoorzitters, werk ik verder aan mogelijke oplossingen voor de werkgroepen en natuurlijk blijf ik het politieke landschap in de gaten houden. Maar bovenal zie ik ernaar uit om mijn mogelijke opvolger een goede, maar vooral ook gezellige, overdracht te geven.

Met democratische groet,

Rune Oomen - Landelijk Bestuurslid Politiek

Shaniqua Monsels - Bestuurslid Organisatie

Lieve jonge democraten,

Het is heel cliché, maar ik heb de afgelopen maanden echt de leukste rol van heel het bestuur mogen uitvoeren. De tijd is daardoor wel echt voorbij gevlogen.

Wat ben ik dankbaar dat ik dit jaar onderdeel mag zijn van het bestuur van deze prachtige vereniging. De afgelopen maanden waren intens, druk, gezellig en vooral ontzettend bijzonder. Als ik terugkijk op de periode van januari tot mei, zie ik vooral een halfjaar vol ontmoetingen, nieuwe ervaringen en activiteiten waar ik enorm trots op ben. Het organiseren van al deze activiteiten had ik zeker niet alleen gekund. Ik wil dan ook echt alle leden bedanken die de afgelopen tijd in alle verschillende teams hebben gezeten die ik heb aangestuurd. Van het congres team, summerschool team tot aan het campagne team.

Het jaar begon direct goed met het Wintercongres. Wat was het mooi om zoveel enthousiaste JD'ers samen te zien en samen een weekend neer te zetten vol politiek, gezelligheid en inspiratie. Ik ben dan ook extra trots dat we het drukst bezochte congres in tijden konden realiseren. Daarna volgden al snel ontzettend veel andere activiteiten. Een van de meest bijzondere momenten vond ik zonder twijfel het eerste "Uit je Bubbel"-diner bij het AZC. Met zo'n tachtig bewoners hebben we samen gegeten, gedanst en vooral mooie gesprekken gevoerd. Het was een avond die liet zien hoe waardevol ontmoeting kan zijn. Zeker met het oog op het huidige debat rondom migratie. Voelde het extra speciaal om dit te kunnen realiseren. Later organiseerden we ook nog een tweede "Uit je Bubbel"-diner, dit keer over jeugdzorg, waarbij we opnieuw belangrijke gesprekken met elkaar hebben kunnen voeren.

Ook het kaderweekend was voor mij een absoluut hoogtepunt. Het was geweldig om te zien hoe kaderleden elkaar beter leerden kennen en de kans kregen om zichzelf te ontplooiën. Daarnaast organiseerden we onder andere het Vrouwendiner, speciaal om de vrouwen in de JD elkaar beter te leren kennen en te kunnen delen waar we binnen de JD of in de politiek tegenaan lopen.

Ook hebben we een verkiezingsdebat in Pakhuis de Zwijger georganiseerd en twee bestuursinteresse momenten waar veel enthousiaste potentiële bestuurders op afkwamen.

De afgelopen maanden stonden natuurlijk ook in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen. Samen hebben we een prachtige campagne mogen neerzetten. Met de 12-provincietour zijn we het hele land door gereisd en hebben we het even helemaal anders aangepakt. Door overal vrijwilligerswerk te doen en mee te lopen met deze maatschappelijke instellingen. Ontstonden er hele mooie gesprekken en werd pijnlijk duidelijk waar het beleid soms tekortschoot. Dat we hierna de kans kregen om deze input daadwerkelijk te vertalen in actie, laat zien dat het dialoog aangaan altijd werkt.

Ik ben er enorm trots op dat we zoveel jonge democraten verkozen hebben zien worden in gemeenteraden door heel Nederland. Dat laat zien hoeveel talent er binnen deze vereniging zit en hoeveel impact JD'ers maken. Ik hoop dan ook dat we deze lijn kunnen doorzetten bij de Provinciale Staten campagne en zal dat zeker meegeven aan het volgende bestuurslid profileren.

Snel daarna was ons eigen bestuursweekend, waarin we echt de tijd hebben genomen om bij te komen van de drukke campagneperiode. En om onze nieuwe bestuursleden beter te leren kennen. We verbleven in het prachtige Bad Nieuweschans en tijdens ons verblijf ben ik toch een

beetje verliefd geworden op de rust die het dorpje biedt. Dus ik kom hier zeker vaker terug!

Daarnaast kreeg ik de kans om namens de JD het PJO-parlement te organiseren, iets wat ik met veel plezier heb gedaan. Helaas hebben we niet gewonnen, maar we mogen trots zijn op de tweede plek! Ook wil ik een moment nemen om lof uit te spreken richting Fay, die dit jaar de organisatie van heel het pjo-parlement op zich heeft genomen als overkoepelende drijver.

Ook internationaal hebben we mooie stappen gezet met de eerste twinning naar Parijs en de tweede twinning naar Berlijn. Het was geweldig om samen met leden andere steden en politieke culturen te ontdekken. Verder hebben we samen met D66 Europa een mooie Europadag georganiseerd en sloten we deze periode af met een ontzettend geslaagd nieuwe ledenweekend in Den Haag, waar meer dan dertig nieuwe leden aanwezig waren. Dat geeft ontzettend veel energie voor de toekomst van de vereniging. Verder hebben we samen met D66 een nieuwe ledendag georganiseerd.

En we zijn nog lang niet klaar. Terwijl ik dit schrijf, zijn we alweer druk bezig met alle activiteiten die deze zomer op de planning staan: zo staat er al snel de Kaderbedankdag op de planning, waarbij het kader heerlijk samen in het zonnetje wordt gezet. Daarna is er het overdrachtsweekend samen met het net verkozen Landelijk Bestuur. Voor het kader is ook het kaderweekend alweer gepland, in oktober in Apeldoorn. Ook erg leuk: van 9 tot en met 11 september staat de Brusselreis weer op de planning! Tenslotte hebben we in september natuurlijk ook weer het Septembercongres, ditmaal op 19 september in

het mooie Groningen. Ook hebben we nog de Summerschool, het Gala, het Vrouwencongres en het Verenigingsweekend.

Natuurlijk kijk ik enorm uit naar het Zomercongres en ik hoop dat jullie daar opnieuw een fantastische tijd gaan beleven. Waarbij we veel mogen leren in het thema 'Democratie' en waar ik al jullie mooie outfits wil zien op zaterdagavond, passend bij het thema 'JD-Chella' Ik wil de laatste maanden van mijn bestuursjaar nog alles eruit halen wat erin zit en samen met jullie nog veel mooie herinneringen maken. Naast alle activiteiten heb ik ook veel geleerd over samenwerken, verantwoordelijkheid nemen en flexibel zijn. Een bestuur draait nooit alleen om evenementen organiseren; het gaat ook om elkaar ondersteunen, afdelingen helpen waar nodig en samen bouwen aan een sterke vereniging. Daar ben ik iedereen die zich hiervoor inzet ontzettend dankbaar voor. Naast de mooie activiteiten & campagne die ik voor de JD heb mogen voeren vind ik het ook tijd voor zelfreflectie. Ik heb de afgelopen maanden de drukste maanden ooit gehad. Het combineren van profilering en organisatie heeft mij gepusht om beter mijn tijd te managen dan ooit tevoren. Helaas zitten er maar een x aantal uur in een dag. Ik had graag meer langs willen komen bij de afdelingen. Wel zijn we met de 12 provincietocht het hele land door geweest voor de JD. Maar ik hoop in de laatste maanden van mijn bestuur nog veel bij de verschillende afdelingen langs te kunnen gaan.

Tot slot wil ik iedereen bedanken die de afgelopen maanden heeft geholpen, meegedacht, georganiseerd, vrijwilligerswerk heeft gedaan of simpelweg aanwezig was bij activiteiten. Zonder jullie bestaat deze vereniging niet. Ik kijk er enorm naar uit om de komende maanden

samen nog mooier te maken.

Veel liefs,
Shaniqua

Douwe Brandenburg - Bestuurslid Intern

Allerliefste Jonge Democraten,

Ik ben niet de eerste en waarschijnlijk ook niet de laatste die gaat zeggen dat dit half jaar alweer voorbij gevlogen is, maar ik moet toch zeggen: daar is geen woord aan gelogen. Het is dit jaar echt een bewogen jaar geweest. Van algemene LB chaos, naar super gezellige momenten, maar ook jammer genoeg hele vervelende momenten, met name de aanslag op ons partijkantoor. Ik wil daarom ook vooral met heel veel liefde uiten dat ik heel blij om dit bestuursjaar te doen met een bestuur die naar elkaar luistert, die super gezellige dingen met elkaar doet, en als allerbelangrijkste: die er door dik en dun en de grootste chaos er voor elkaar is.

In het verlengde daarvan wil ik er ook bij zeggen dat de chaos er natuurlijk ook voor zorgt dat sommige dingen nóg niet gelukt zijn, maar dat is eerlijk gezegd ook oké (vind ik dan). Ik ben vooral blij met de dingen die ik wel heb kunnen doen en neer heb kunnen zetten om onze geliefde vereniging nóg leuker en veiliger te kunnen maken voor al die passievolle jongeren bij de Jonge Democraten. Maar waar heb ik me dit half jaar eigenlijk mee bezig gehouden? Goeie vraag!

Als eerste neem ik jullie mee met een al maar relevanter wordend thema: extremisme. Tijdens dit half jaar heb ik met veel enthousiasme samen met een fantastisch team aan trainers kunnen werken aan de masterclass extremisme, ook wel de masterclass forces against the dark

arts genoemd. Tijdens de masterclass zijn we met - het oog op ledenbinding - door middel van verschillende sessies door het land getrokken. De sessies gingen hierbij over wat extremisme is, wat de invloed hiervan is en wat jij als burger kan doen om het oprukkende extremisme in de wereld tegen te gaan.

Daarnaast ben ik druk bezig geweest met de kersverse nieuwe sociale veiligheidscommissie en de hervormde Oriëntatiecommissie, nu dan de sollicitatiecommissie genoemd.

De Sollicitatiecommissie is tijdens het septembercongres van vorig jaar in het leven geroepen om het sollicitatie- en zoekproces van Landelijk Bestuursleden op een betere manier aan te pakken. Waar voorheen de Oriëntatie Commissie een algemeen advies schreef voor de Algemene Leden Vergadering, draagt de sollicitatiecommissie nu kandidaten voor voor de functie waarin zij denken dat deze persoon het beste past. Ik moet hierbij zeggen dat ik super blij ben dat de meeste leden van de Oriëntatie Commissie door zijn gegaan in de sollicitatiecommissie, wat het gehele proces in het algemeen veel makkelijker maakte.

Naast de sollicitatiecommissie is er ook een hele nieuwe commissie in het leven geroepen, namelijk de SocialeVeiligheidscommissie. Deze commissie is opgericht om mogelijke belangenverstrengelingen en onzorgvuldigheid van de meldingsprocedure te voorkomen. Omdat de commissie nog aardig nieuw is, heb ik veel met de commissie gezeten en overlegd. In het verlengde daarvan heb ik voor de commissie een protocol opgesteld, ofwel het protocol socialeveiligheidscommissie. Dit protocol moet ervoor zorgen dat zowel de commissie als de melder en de persoon waar een melding over gaat een beter beeld hebben van wat de algemene meldingsprocedure precies inhoudt, wat zorgt voor een zorgvuldigere meldingsprocedure waarin de kaders en verantwoordelijkheden van zowel de commissie als het LB duidelijk zijn.

In het verlengde van dit verlengde heb ik tevens ingezet op de zichtbaarheid van sociale veiligheid. Zo zal er nu op de website een speciale pagina komen waarin we het hebben over sociale veiligheid, hoe je contact kan opnemen met onze vertrouwenspersonen en hoe je een melding doet, met daarin een meldformulier en het socialeveiligheidscommissieprotocol. Hiermee hoop ik de drempel voor leden te verlagen en voor een nog veiligere vereniging te zorgen.

Als laatste wil ik erbij zeggen dat ik ook super blij ben met het kaderweekend dat we dit keer op hebben kunnen zetten. Alhoewel Bunnik wel een beetje als een gat voelde, maakte het super gezellige weekend samen met de vereniging dat het allemaal uiteindelijk waard.

Voordat ik deze verantwoording afsluit, wil ik nog wel even gezegd hebben dat het na juni voor mij natuurlijk nog niet helemaal klaar is, ik heb nog plannen staan en hoop deze dan ook te realiseren. Daarnaast zal na dit congres officieel de overdracht van start gaan, waar ik écht heel erg veel naar uit kijk. Niet omdat ik er helemaal klaar mee ben, maar omdat dit één van mijn leukste en gezelligste periodes was binnen het bestuursjaar, en die hoop ik ook aan mijn opvolger te kunnen geven.

Dit was hem dan! Het duurde even, maar dan heb je ook wat. Ik hoop jullie allemaal op het congres in Eindhoven te kunnen zien en te spreken. Tot dan!

Liefs,

Douwe

Yarnick Pander - Bestuurslid Extern

Lieve leden,

Nu het bestuursjaar bijna ten einde loopt, kijk ik positief terug op het afgelopen half jaar waarin ik veel heb meegemaakt en geleerd. Voor mij was het bijzonder om de JD eens vanuit een Haags perspectief mee te maken in plaats van vanuit het noorden. Dat gaf een heel andere inkijk in de vereniging en de politiek daaromheen. Naast mijn tijd binnen het Landelijk Bestuur had ik ook nog een baan, maar gelukkig was dit goed te combineren.

Als extern hield ik mij vooral bezig met opinie en politieke projecten. Daarbij vond ik het erg leuk om samen met het team te werken aan de speech van Rachelle voor het D66 congres. Ik denk dat we daar als JD een mooi resultaat hebben neergezet, met een sterke speech en verschillende voorstellen waarmee we onze stem goed hebben laten horen binnen D66. Ook heb ik meegewerkt aan de voorbereiding van verschillende persmomenten en optredens, waaronder Café Kockelmann. Juist het samenwerken achter de schermen om inhoudelijk sterk voor de dag te komen vond ik erg leerzaam. Daarbij heb ik mogen bijdragen aan verschillende mooie initiatieven. Zo heb ik meegewerkt aan de positieve asiemonstratie, een project waar ik met trots op terugkijk. Het was mooi om te zien hoe we ons als vereniging zichtbaar konden uitspreken voor een menselijk en positief verhaal over asiel en migratie. Ook ben ik erg trots op mijn LUF speech in Zweden, een ervaring die ik niet snel zal vergeten en die mij ook internationaal een bredere blik heeft gegeven op politiek en politieke jongerenorganisaties.

De komende periode kijk ik uit naar de overdracht. De Jonge Democraten bevinden zich in een bijzondere fase, waardoor een zorgvuldige en soepele overgang extra belangrijk is. Zo kan het nieuwe bestuur vanaf dag één goed van start. Ik kijk ernaar uit om hier samen

met mijn opvolger deze zomer aan te werken. Daarnaast lijkt het me mooi om dit moment ook nog zichtbaar te maken met aandacht in de noordelijke media.

De samenwerking binnen het bestuur verliep prettig en constructief. Ik wil daarom ook graag iedereen bedanken voor de inzet en betrokkenheid van het afgelopen jaar. Samen hebben we veel kunnen bereiken en elkaar goed ondersteund waar nodig. In het afgelopen half jaar heb ik daarnaast geleerd hoe belangrijk samenwerking binnen een bestuur is. Ik geloof dat ik heb laten zien dat ik een teamspeler ben. Juist in een vereniging als de JD bereik je het meeste door goed samen te werken, elkaar aan te vullen en gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen

Natuurlijk waren er ook moeilijke momenten. De aanslag op LABU was een stressvolle gebeurtenis die veel impact had. Toch ben ik trots op hoe we dit als vereniging en bestuur gezamenlijk hebben aangepakt. Juist op zulke momenten merk je hoe belangrijk saamhorigheid en verantwoordelijkheid binnen de vereniging zijn.

Richting het einde van het bestuursjaar kijk ik ernaar uit om de volgende groep klaar te stomen voor een geweldig jaar. Tot slot wil ik alle leden bedanken voor hun steun, inzet en aanwezigheid bij de activiteiten het afgelopen jaar. Mede dankzij jullie was dit een waardevolle en mooie tijd. Ik zie jullie graag op het zomercongres.

Perslijst

Platform:	Datum:	Titel:	Persoon
1 Kunsten92 en Paradiso	01-09-2025	Rachelle bij het Paradiodebat: under pressure (Kunsten92): https://www.kunsten92.nl/line-up-paradiodebat-2025/	Rachelle
2 Vroeg! - Radio 1	06-10-2025	Rachelle met een quote bij Vroeg! over jongeren op verkiesbare plekken op de lijst bij D66: https://open.spotify.com/episode/4Oe8GcMfPIQhoUbPdHlg2o?si=-JH-7UP2QgGojOy15MjNLg	Rachelle
3 EYDAILY!	08-10-2025	Rachelle over het bereiken van jongeren tijdens de	Rachelle

		campagne: https://eydaily.nl/binnenland/jongerenpartijen-zoeken-naar-alternatieve-campagnevormen/	
4 De Balie (Amsterdam)	09-10-2025	Rachelle bij verkiezingsdebat: in gelul kan je niet wonen: https://debalie.nl/programma/verkiezingsdebat-in-gelul-kan-je-niet-wonen-09-10-2025/	Rachelle
5 Studenten.com	15-10-2025	Jonge Stemmen Rachelle Smook (D66): 'Er kan zoveel meer georganiseerd worden om input bij jongeren op te halen': https://studenten.com/blog/jongestemmen	Rachelle

		ge-stemmen-rachelle-smook-er-kan-zoveel-meer-georganiseerd-worden-om-input-bij-jongeren-op-te-halen	
6 NOS	18-10-2025	Rune bij de campagne rally van D66: https://nos.nl/collectie/14002/video/2586904-rob-jetten-d66-wie-kunnen-wilders-verslaan	Rune
7 EYDAILY!	24-10-2025	EYDAILY! interview met Rachelle Smook: https://eydaily.nl/binnenland/bij-welke-partij-hoor-jij-rachelle-smooks-mensen-in-de-politiek-moeten-normaal-tegen-elkaar-doen/	Rachelle
8 Pakhuis de	24-10-2025	Jonge	Rachelle en

Zwijger		Democraten presenteert: Het Grote Politieke Jongeren Verkiezingsdebat: https://dezwijger.nl/programma/het-grote-politieke-jongeren-verkiezingsdebat	Lisanne van Damme
9 De bloemendaler	28-10-2025	Rachelle deed mee aan een debat op een middelbare school in Overveen: https://www.heemsteder.nl/bloemendaal/page/3/	Rachelle
10 Nu.nl (AD)	29-10-2025	Eerste reactie op de exit poll: https://www.nu.nl/321107/video/d66er-over-en-orde-winst-volgens-exitpoll-had-het-niet-verwacht.html	Rachelle

11 NOS Stories	29-10-2025	Reactie bestuur Smook op de eerste exitpoll in de livestream.	Bestuur
12 NRC	29-10-2025	Eerste reactie op de exitpoll van Rachelle: https://www.instagram.com/reel/DQbEaH7iCpG/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA=	Rachelle
13 Vandaag Inside	31-10-2025	TikTok van Rachelle en Rob Jetten in de uitzending: https://www.kijk.nl/programmas/vandaag-inside/Kq7qJLYbMsR	Rachelle
14 VROEG! - Radio 1	31-10-2025	Formeren met de jongerenpartijen: https://www.np	Rachelle

		oradio1.nl/podcasts/vroeg/132585/formeren-met-de-jongere-npartijen	
15 Spijkers met koppen - Radio 2	01-11-2025	Spijkers met koppen: jongerenorganisaties over de verkiezingsuitslag: https://www.nporadio2.nl/uitzendingen/spijkers-met-koppen/9d402608-8c6b-46a8-8695-9173591d47a5/2025-11-01-spijkers-met-koppen	Rachelle
16 Café Kockelmann	07-11-2025	Jongerenorganisaties over de formatie: https://npo.nl/start/serie/cafe-kockelmann/afleveringen/seizoen-2/cafe-kockelmann_50/afspeelen	Rachelle

17 NOS Stories	18-11-2025	Genoemd in een reel van NOS Stories: https://www.instagram.com/reel/DRM8JYdDP0E/?igsh=MXFkODZmd2lmNWVyZg==	JD, CDJA en NJR
18 De Nieuws BV - Radio 1	24-11-2025	Rachelle live bij de Nieuws BV om te praten over het statement van de JD met CDJA: https://www.nporadio1.nl/fragmenten/de-nieuws-bv/019ab637-cfb8-7182-8b5d-f510e7f97572/2025-11-24-jongerenafdeling-en-d66-en-cda-slaan-handen-ineen	Rachelle
19 Cvandaag	26-11-2025	Statement een thuis voor alle jongeren: https://cvandaag	Samen met CU, SGPJ, BBBJ, PINK,

		g.nl/108197-christenunie-jongeren-luiden-noodklok-dakloosheid-onder-jongeren-stijgt	CDJA, Violet, JS en Dwars
20 Café Kockelmann	12-12-2025	Jongerenorganisaties over de formatie 2.0: https://npo.nl/start/afspelen/caf-e-kockelmann-55	Rachelle
21 Idee - tijdschrift VMS	16-12-2025	Geef jongeren een stem in hun eigen toekomst.	Rachelle en Frouke
22 PostCovidNL	17-12-2025	https://www.postcovidnl.nl/nieuws/jongeren-met-post-covid-bieden-petitie-aan Petitie voor jongeren met long covid:	JD
23 Dit is de dag - radio 1	18-12-2025	Over het wel of niet laten	Rachelle

		meetellen van de studieschuld bij het aanvragen van een hypotheek: https://www.nporadio1.nl/fragmenten/dit-is-de-dag/019b32df-e743-7142-abf3-aaae6697ee7a/2025-12-18-is-het-wijs-om-de-studieschuld-niet-langer-mee-tel-laten-tellen-bij-een-hypotheek-kaanvraag	
24 Trias Politica - stem en tegenstem	23-12-2025	Stem en tegenstem tegen de JOVD: https://www.youtube.com/watch?v=ibsmwUVN-Jro	Rune
25 Trouw	23-01-2026	JD, JOVD en CDJA over het minderheidskabinet en de brief die we	Rachelle

		naar de formatietafel hebben gestuurd: https://www.trouw.nl/politiek/de-jongeren-van-d66-vvd-en-cda-maken-zich-zorgen-gaat-een-minderheidskabinet-echt-hun-problemen-oplossen~b2008f8b/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F	
26 Vroeg! - Radio 1	30-01-2026	Voorbeschuwing op de presentatie van het regeerakkoord: https://www.nporadio1.nl/podcasts/vroeg/136614/de-jongere-npartijen-over-het-coalitieakkoord	Rachelle
27 NRC	30-01-2026	Reactie van de	Reactie op

formatieblog		JD op het regeerakkoord: https://www.nrc.nl/nieuws/2025/11/04/formatieblog-4-november-a4911826	akkoord
28 AD formatie updates	30-01-2026	Reactie van de JD op het in stand houden van de hypotheekrente aftrek: https://www.ad.nl/politiek/jongeren-kritisch-op-coalitieakkoord-teleurstellend-dat-hypotheekrenteaftrek-wordt-gespaard~a3043f76/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F	Reactie op akkoord
29 Reformatorisch Dagblad	30-01-2026	Coalitie Jongeren missen afbouw hypotheekrente aftrek in akkoord:	Reactie op akkoord

		https://www.rd.nl/a/1137201-coalitiejongeren-missen-afbouw-hypotheekrenteaftrek-in-akkoord	
30 Spijkers met koppen - Radio 2	31-01-2026	Wat vinden de jongerenorganisaties van het regeerakkoord? : https://www.nporadio2.nl/podcasts/spijkers-met-koppen/136671/als-hij-het-denkt-is-het-sowieso-waar-31-januari	Rachelle
31 Den Bosch Nieuws	04-02-2026	Jonge Democraten bezoeken Stichting Ismes tijdens 12 provincietour: https://den-bosch.nieuws.nl/nieuws/jonge-democraten-bezoeken-stichting-i	Shaniqua

		smes-in-den-bosch-tijdens-provincietour	
32 AD	28-02-2026	Alleen in de fysieke krant: "Stop de schijnveiligheid voor het kwetsbare kind"	Rachelle & Marijke Synheave
33 Telegraaf	28-02-2026	Trots overheerst bij premierspartij D66, maar leden vrezen dat mogelijke steunpilaren Jetten verder naar rechts trekken: https://www.telegraaf.nl/politiek/trots-overheerst-bij-premierspartij-d66-maar-leden-vrezen-dat-mogelijke-steunpilaren-jetten-verder-naar-rechts-trekken/138016718.html	Rachelle (speech D66 congres)

34 NOS journaal	28-02-2026	NOS 20.00 journaal: https://npo.nl/start/afspelen/nos-journaal_103444 (vanaf 27 minuten)	Rachelle (D66 congres)
35 Financieel dagblad	02-03-2026	Tevreden D66 hoopt dat het nog wat naar links kan: https://fd.nl/politiek/1587853/tevreden-d66-hoopt-dat-het-nog-wat-naar-links-kan	Rachelle (speech D66 congres)
36 Trias Politica	09-03-2026	Feminist March: https://www.instagram.com/reel/DVo8GAdjAd7/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA=	Shaniqua & Rachelle
37 Café Kockelmann	10-04-2026	Over de koers van het kabinet:	Rachelle

		https://npo.nl/start/afspelen/caf-e-kockelmann_70	
38 BNR	17-04-2026	The Friday Move met Wilfred Genee: https://www.bnr.nl/podcast/the-friday-move/10599186/kamran-ullah-kluun-mark-koster	Rachelle
38 NOS	07-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://nos.nl/artikel/2613501-voorwerk-bom-door-brievenbus-d66-kantoor-in-den-haag-verdachte-aangehouden	Rachelle
39 NRC	07-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://www.nrc.nl/nieuws/2026/05/07/explosie	Rachelle

		-bij-het-d66-partijkantoor-in-de-n-haag-vuurwerkbom-door-de-brievenbus-gegooid-a4927308	
40 AD	07-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://www.ad.nl/binnenland/vuurwerkbom-ontploft-bij-d66-kantoor-den-haag-terwijl-30-jonge-democraten-binnen-zijn-verdachte-aangehouden~a9e53fbee/?slug_rd=1	Rachelle
41 Nu.nl	07-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://www.nu.nl/binnenland/6395082/verdachte-opgepakt-na-explosie-van-vuurwerkbom-in-brievenbus-d66-kantoor-in-d	Statement JD

		en-haag.html?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F	
42 RTL.nl	07-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://www.rtl.nl/nieuws/binnenland/artikel/5599044/vuurwerkbom-bij-d66-kantoor-den-haag-naar-binnen-gegooid-geen	Statement JD
43 PZC	07-05-2026	Vuurwerkbom ontploft bij D66-kantoor Den Haag terwijl 30 Jonge Democraten binnen zijn, verdachte aangehouden: https://www.pzc.nl/binnenland/vuurwerkbom-ontploft-bij-d66-ka	

		ntoor-den-haag-terwijl-30-jonge-democraten-binnen-zijn-verdachte-aangehouden~a9e53fbe/?ctm_ctid=cb77b3c6c9d344b87325193165fac9c9&utm_source=&referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F&slug_rd=1	
44 De Gelderlander	07-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://www.gelderlander.nl/binnenland/vuurwerk-bom-ontploft-bij-d66-kantoor-den-haag-terwijl-30-jonge-democraten-binnen-zijn-verdachte-aangehouden~a9e53fbe/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2	Rachelle

		F&slug_rd=1	
45 Pauw en De Wit	07-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://npn.nl/stat/afspelen/pauw-de-wit_139	Sjoerd Sjoerdsma
46 Parool	07-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://www.parool.nl/nederland/jetten-over-explosie-bij-partijkantoor-d66-in-den-haag-door-vuurwerkbom-in-brievenbus-laffe-daad-van-intimidatie~b9e53fbe/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F	Rachelle
47 Volkskrant	07-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://www.volkskrant.nl/politiek/schade-aan-	Rachelle

		d66-partijkantoor-na-vuurwerk-bom-verdachte-aangehouden~bdb26eac/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F	
48 NOS journaal	07-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://npo.nl/start/afspelen/nos-journaal_104498	30 JD'ers aanwezig
49 NOS Radio 1	08-05-2026	Live bij Radio 1 over de aanslag op het partijkantoor: https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nos-radio-1-journaal/019e0603-cf49-72b7-b34c-243e50891fe1/2026-05-08-jonge-de-mocraten-gesproken-van-aanslag-met-vuur	Rachelle

		werkbom-op-partijkantoor-d66	
50 NOS	08-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://nos.nl/artikel/2613542-jetten-na-aanslag-op-d66-kantoor-we-laten-ons-niet-intimidieren	Statement JD
51 Omroep WNL	08-05-2026	Jan Paternotte bij Goedemorgen Nederland over de aanslag op het partijkantoor: https://wnl.tv/2026/05/08/jan-paternotte-na-aanslag-op-partijkantoor-duidelijk-dat-d66-doelwit-is-maar-laten-ons-niet-intimidieren	Jan Paternotte
52 BNR	08-05-2026	Artikel over onze reactie op	JD Statement

		de aanslag op het partijkantoor: https://www.bnr.nl/nieuws/nieuws-politiek/10600433/jonge-democraten-geschokt-na-vuurwerk-bom-bij-d66-bijeenkomst-geweld-tegen-politiek-raakt-ons-allemaal	
53 EenVandaag	08-05-2026	Met een videoverbinding in de uitzending van EenVandaag:	Rachelle
54 EenVandaag	08-05-2026	Artikel van EenVandaag: https://eenvandaag.avrotros.nl/artikelen/voorzitter-jonge-democraten-reageert-op-aanslag-d66-partijkantoor-in-onze-ogen-en-aanslag-op-	Rachelle

		de-democratie-163597	
55 RTL Nieuws	08-05-2026	Reactie op de aanslag op het partijkantoor: https://www.rtl.nl/nieuws/binnenland/artikel/5599179/jongeren-voorzitter-jonge-democraten-d66-explosie-partijkantoor	Rachelle en persbericht
56 Volkskrant	08-05-2026	Reactie op de aanslag op het partijkantoor: https://www.volkskrant.nl/politiek/schade-aan-d66-partijkantoor-na-vuurwerk-bom-verdachte-aangehouden~bdb26eac/	Rachelle
57 Omroep West	08-05-2026	Reactie op aanslag op het partijkantoor: https://www.omroepwest.nl/112/5098085/aanw	Rachelle

		ezigen-bijeen-na-explosie-partijkantoor-d66-behoefte-aan-slachtofferhulp	
58 Hart van Nederland	08-05-2026	Reactie op de aanslag op het partijkantoor: https://www.hartvannederland.nl/112/crime/artikelen/zuid-holland-den-haag-reactie-jetten-vuurbom-kantoor-d66	Statement JD
59 BNR	08-05-2026	Over de aanslag op het partijkantoor: https://open.spotify.com/episode/1IVkXz45AoaXz7BwQ7JsxH?si=qjJDz2DuSiyVBXTD6VF8GA	JD'ers aanwezig
60 Reformatorisch Dagblad	22-05-2026	Statement over sociale zekerheid met CDJA:	Statement sociale zekerheid

		https://www.rd.nl/a/1149916-jongereren-d66-en-cda-heroverweg-bezuinigingen-sociale-zeketheid	
61 NRC	22-05-2026	Predikant kerkasiel over ons bezoek aan het kerkasiel: https://www.nrc.nl/nieuws/2026/05/22/kerkasiel-kampen-krijgt-de-over-hoop-prijs-dit-gaat-over-hoe-je-mens-wil-zijn-zegt-de-predikant-a4927658?t=1779609401	12 provincie tocht
62 Trouw	29-05-2026	De grote vraag na honderd dagen Jetten: waar is het D66-geluid in het kabinet? https://www.trouw.nl/politiek/d	Rachelle

		e-grote-vraag-na-honderd-dagen-jetten-waar-is-het-d66-geluid-in-het-kabinet~b70da2b82/	
63 BNNVARA	31-05-2026	Binnen D66 groeit onvrede over de VVD-koers van Rob Jetten: https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/binnen-d66-groeit-de-onvrede-over-de-vvd-koers-van-rob-jetten	Rachelle met een quote uit Trouw

Verantwoording International Officers

De tijd gaat snel en de internationale politiek soms nog sneller. Als JD zitten we steeds meer vast in een netwerk van verschillende belangen en bedoelingen, iets waar wij veel van kunnen leren, maar waarvoor wij ook consistent voor onze positie moeten vechten.

Het afgelopen half jaar hebben we daarom ook niet stilgezeten. Dit laatste half jaar is gedefinieerd door de hectiek van een bestuursverkiezing die we hebben gewonnen en van de verkiezingen die we nog moeten winnen, moties van groot kaliber en ruzies van

klein, zichtbare samenwerking en de achterbakse discussies. Toch, terugkijkend op de afgelopen maanden, zijn we als JD internationaal nu in een betere positie dan voorheen.

Dit komt voornamelijk ook door de ongelofelijke inzet van de mensen in het internationaal team en de delegatieleden. Wij leggen nu als international officer deze verantwoording af, maar het werk van JD internationaal is veel groter dan wat wij doen.

Specifieke evenementen:

D66 congres, Nieuwegein

Bij het afgelopen D66 congres in Nieuwegein hebben wij samen met D66 en ALDE jongeren kunnen uitnodigen om te spreken over wat we van elkaar kunnen leren rondom het activeren van leden en het organiseren van campagnes. Een van de aanwezige organisaties was LUF uit Zweden die nu voor hun verkiezing in september veel adviezen over positieve campagne en canvassing al aan het toepassen zijn.

Europa:

LYMEC Congress, Wenen

Van 17 tot 19 april was Anna aanwezig op het LYMEC Congress in Wenen, Oostenrijk. Tijdens dit congres vonden onder andere de bestuursverkiezingen van LYMEC plaats. Wij zijn er bijzonder trots op dat Marten Porte namens de Jonge Democraten verkozen is tot

nieuwe voorzitter van LYMEC. In het vorige mandaat vervulde hij al de functie van penningmeester binnen de organisatie.

De verkiezing van Marten vormt een bijzondere mijlpaal voor de Jonge Democraten en onderstreept de sterke positie die wij binnen het Europese liberale netwerk innemen. Met een JD'er als voorzitter van LYMEC zijn wij de komende periode direct vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur van de grootste koepelorganisatie van liberale jongerenpartijen in Europa.

Naast de verkiezingen stond het congres in het teken van politieke uitwisseling en samenwerking met liberale zusterorganisaties uit heel Europa. Tijdens verschillende sessies werd gesproken over de toekomst van de Europese liberale beweging, democratische weerbaarheid en de rol van jongeren in Europese besluitvorming.

The Liberal Hack, Madrid

Van 24 tot 26 april nam een JD-lid deel aan The Liberal Hack van LYMEC in Madrid. Tijdens dit evenement werkten jongeren uit verschillende Europese landen gedurende 24 uur intensief samen aan position papers over veiligheid en defensie binnen Europa.

Het groepje waar ons JD-lid onderdeel van uitmaakte werkte specifiek aan een paper over Europese weerbaarheid en resilience. Hierbij werd gekeken naar manieren waarop Europese landen beter kunnen samenwerken op het gebied van crisisbestendigheid, maatschappelijke weerbaarheid en strategische autonomie.

The Liberal Hack bood daarnaast een waardevolle gelegenheid

ALDE congres, Wenen

Wij sturen voor het ALDE congres in Wenen ook twee mensen met de D66 delegatie mee. ALDE is de moederpartij van LYMEC en houdt haar verkiezingscongres in begin juli. We hebben het afgelopen jaar goede banden onderhouden met D66 internationaal, waardoor we de kans hebben gekregen om op deze manier invloed te kunnen uiten buiten de liberale jongerenscène.

Mondiaal: IFLRY congres, Taipei

Waarschijnlijk wanneer jullie dit in het congresboek lezen, zal ik (Friso) met vier andere JD'ers op het IFLRY congres in Taipei aanwezig zijn. Hier zijn we niet alleen voor de algemene vertegenwoordiging van de JD, maar ook om Daniel verkozen te krijgen als vicepresident (algemeen bestuurslid). In IFLRY heb je twee verkiezingen: de jaarlijkse vicepresidentsverkiezingen en de tweejaarlijkse G3 verkiezingen (president, secretaris-generaal en thesaurier). Dit jaar worden alleen de vier vicepresidenten verkozen, (waaronder dus hopelijk ook Daniel). De competitie is sterk, er zijn voor die vier plekken namelijk acht kandidaten waarvan drie op dit moment al vicepresident zijn en voor herverkiezing gaan. Wij hebben wel alle vertrouwen dat Daniel dit nog steeds kan winnen. Met zijn

ongelofelijk brede achtergrond als programma manager en organisator verdient hij niets minder.

Verder hebben wij een amendement ingediend over het specificeren en veranderen van de procedure waarmee de IFLRY freedom award wordt uitgereikt. We merkten dat de huidige procedure transparantie en inspraak van de ALV mist en dat hier terecht vanuit veel leden van de JD zorgen over waren. Als dit amendement het zal halen zou dat betekenen dat de ALV van IFLRY ook in moet stemmen met de kandidaat voorgedragen door het bestuur. Zo hebben we in de toekomst hopelijk een beter inzicht en invloed over hoe de prijs wordt uitgereikt.

Allerlaatst maak ik me nog wel zorgen om de 'sfeer' binnen IFLRY. IFLRY en haar ledenorganisaties hebben soms de neiging om (onnodige) drama te veroorzaken, zeker als er al verkiezingen zijn en de belangen hoog liggen. Ik heb daarom het voorgevoel dat dit congres een echo kan zijn van het drama dat het congres in Abidjan ons twee jaar geleden voorafging en dat we in die zin als organisatie gesteld zijn de fouten van toen te herhalen. Iets wat alleen maar een verlies voor ons allemaal zou kunnen zijn.

Blik op de Wereld VS, Amsterdam

Samen met D66 int hebben we ook nog een blik op de wereld georganiseerd over de overwinning van Mamdani in New York. Het was leuk om te zien dat er veel interesse vanuit de leden was voor dit

soort sessies en zijn daarom bezig om te kijken of we van de bodw evenementen een herhalend programma kunnen maken.

Trainingen buitenland, Jordanië en Armenië

Door de grotere beschikbaarheid van financiering vanuit D66 en de FNF zijn wij bezig met het organiseren van twee grootschalige programma's in Jordanië en Armenië. Hierbij willen wij jongeren opleiden in het beter navigeren van internationale organisaties en het vergaren van steun vanuit het buitenland.

Verantwoording DEMO

Beste Jonge Democraten/DEMO-junkies,

Sinds de vorige verantwoording is er veel gebeurd binnen de DEMO-redactie. De sfeer binnen de redactie is goed, maar tegelijkertijd hebben we te maken gehad met een aantal wijzigingen in de samenstelling van het team. Twee redacteurs hebben afscheid genomen van de redactie, terwijl we ook twee nieuwe redacteurs hebben mogen verwelkomen. Daarmee bestaat de redactie nog altijd uit tien redacteurs, inclusief de hoofdredactie.

Sinds de vorige verantwoording hebben we drie online artikelen gepubliceerd, waarvan er twee zijn ingestuurd door leden buiten de redactie. Daarnaast heeft de redactie hard gewerkt aan de DEMO-podcast, waarvan inmiddels drie afleveringen zijn verschenen. Voor het eerst is de podcast ook opgenomen met beeld,

wat ons meer creatieve mogelijkheden gaf voor het gebruik van ons Instagram-account en de zichtbaarheid van DEMO heeft vergroot.

De focus op de podcast heeft deels ten koste gestaan van het werk aan de digitale editie van DEMO Magazine. Ook de wisselende samenstelling van de redactie en andere verplichtingen van redacteurs hebben hieraan bijgedragen. Tegelijkertijd zien we dat de podcast een waardevolle aanvulling is geworden op het bereik en de uitstraling van DEMO.

Daarnaast heeft de hoofdredactie zich ingezet om het contact met het DNPP, het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen, te herstellen. De afgelopen jaren zijn DEMO-magazines en artikelen nauwelijks gearchiveerd binnen deze collectie. Inmiddels zijn afspraken gemaakt om ontbrekende fysieke en digitale edities alsnog aan te leveren en toekomstige jaargangen structureel te archiveren. Op deze manier hopen wij eraan bij te dragen dat ook DEMO als onderdeel van de Nederlandse politieke geschiedenis goed bewaard blijft.

Op het moment dat jullie deze verantwoording lezen, is de redactie druk bezig met het schrijven van artikelen, het afnemen van interviews met kandidaten voor het Landelijk Bestuur en de vormgeving van de volgende fysieke editie van DEMO Magazine. Over het thema houden we nog even onze mond, maar liefhebbers van een nostalgisch uiterlijk en een reis door politieke ideeën uit verleden en heden komen zeker aan hun trekken.

Tijdens het wintercongres heeft DEMO daarnaast geëxperimenteerd met een liveblog als pilotproject. Via dit liveblog deden we gedurende het congres verslag van moties, speeches, verkiezingen en andere ontwikkelingen op de congresvloer. De pilot werd positief ontvangen, vooral door bekende DEMO-fan Jan Paternotte, en bood een nieuwe manier om leden sneller en toegankelijker bij het congres te betrekken. Daarom zullen we dit concept tijdens het aankomende zomercongres voortzetten.

Nogmaals dank voor jullie vertrouwen.

Met vriendelijke groet,

De hoofdredactie

Aiden Bennett & Bink Ido Heemskerk

Verantwoording Functionaris Gegevensbescherming

Sinds januari ben ik de Functionaris Gegevensbescherming van de JD. Bij mijn start heb ik wat contact gehad met de FG van D66, die me wat tips heeft gegeven om goed van start te gaan met mijn nieuwe functie. Sindsdien ben ik me steeds verder in gaan lezen op de organisatie van data binnen de JD. Inmiddels heb ik dan ook een aantal vragen over privacywetgeving vanuit de vereniging beantwoord en een privacytraining gegeven aan de secretarissen van de vereniging.

De komende tijd wil ik me bezighouden met een voorstel doen voor een nieuwe privacyverklaring. De huidige privacyverklaring is inmiddels bijna zes jaar oud, en op een aantal punten zie ik ruimte voor verbetering. Input hiervoor is uiteraard zeer welkom. Ook bij algemene vragen over het privacybeleid binnen de vereniging, of over hoe er met jouw gegevens wordt omgegaan, kun je altijd bij mij terecht. Ik help onze leden daar natuurlijk graag mee.

Vriendelijke groet,
Dirk

Verantwoording Commissie van Beroep

Beste Jonge Democraten,

Namens de Commissie van Beroep leg ik op deze wijze verantwoording af voor onze activiteiten. Gelukkig hebben wij de afgelopen maanden geen beroepschriften ontvangen en dus ook geen beroepszaken hoeven behandelen. Mogelijkerwijs is dit een positief signaal, maar het kan ook betekenen dat sommige leden zich niet bewust zijn van de mogelijkheid om in beroep te gaan tegen besluiten.

Sinds een tijdje maken we gebruik van een interne leidraad, die ook op de website te vinden is, waarin onze werkwijze in zeer toegankelijke taal beschreven staat. Hiermee hopen we toe te voegen aan het laagdrempelige karakter van de Commissie van Beroep. Kijk hier vooral in als je vragen hebt over de Commissie of de mogelijkheid tot beroep!

Ten slotte, vanaf aankomend septembercongres lopen de termijnen van twee van onze commissieleden af. Daarom spoor ik iedereen aan die geïnteresseerd is in het helpen beslechten van geschillen en een hart heeft voor (de rechtszekerheid binnen) de vereniging om zich aan te melden bij het LB!

Met vriendelijke groet,

Rubén Beijer (Voorzitter Commissie van Beroep)

Verantwoording Sociale Veiligheidscommissie

Lieve JD'ers,

Sinds het wintercongres zijn we begonnen als sociale veiligheidscommissie. Omdat we vanaf het begin al direct ontvankelijk waren voor meldingen, merkten we dat het in het begin zoeken was naar de passende procedures (hoe kan er gemeld worden, termijnen, etc). Dat zijn wij nu aan het pakken. Zo werken we nu met het LB aan een protocol voor de sociale veiligheidscommissie. Met dit protocol willen we bereiken dat onze taak en rol voor de vereniging en onszelf duidelijk is en blijft. Aan dit protocol wordt nog gewerkt en daar blijven we over in gesprek om ook feedback op te geven. Daarnaast wordt er momenteel samen met het LB een meldformulier gemaakt en nieuwe pagina's op de website. Op deze manier willen we onzekerheid over de procedure bij betrokkenen weghalen en een gelijke procedure voor iedereen garanderen. Met dit meldformulier hopen wij het voor de leden ook makkelijker en toegankelijker te maken om een melding te kunnen doen. De

samenwerking met het Landelijk Bestuur is goed. In totaal zijn er de afgelopen periode 3 casussen in behandeling genomen, waarvan 2 tijdelijk geschorst zijn en 1 afgerond is.

De komende tijd zullen we ons verder inzetten, zodat iedereen zich veilig voelt om bij ons een melding te doen!

Groet,
De sociale veiligheidscommissie

Beantwoording schriftelijke bestuursvragen

Vraag 1: Waarom is de eigen bijdrage voor dit congres met 20% gestegen ten opzichten van vorig jaar, terwijl in de begroting het begrote bedrag voor de congressen is gedaald?

Antwoord 1: De eigen bijdrage van de congressen in de begroting is gedaald, omdat in voorgaande jaren de realisatie van de eigen bijdrage van de congressen lager was dan begroot. Bijvoorbeeld: de eigen bijdrage congressen op de begroting 2025 was € 17.500, terwijl bij de realisatie 2025 de eigen bijdrage op congressen maar € 9.840 was. Daarnaast zijn voornamelijk de eigen bijdrage van de overnachting en het diner gestegen ten opzichte van vorige congressen, zoals hieronder in de tabel te zien is. De stijging van de overnachting komt doordat de btw op overnachtingen is verhoogd in 2026 van 9% naar 21%. Dit hadden we nog niet meegenomen in de eigen bijdrage van het wintercongres en nu wel.

	Smook zomercongres 104	Smook wintercongres 103	Van Dam zomercongres 101	Van Dam wintercongres 100	Van der Valk zomercongres 98
Overnachting	€ 25,00	€ 21,00	€ 20,50	€ 21,00	€ 22,50
Diner	€ 18,50	€ 15,50	€ 16,00	€ 15,50	€ 12,00
Lunch	€ 9,50	€ 7,50	€ 9,00	€ 7,50	€ 9,00
Congresboek	€ 6,50	€ 5,00	€ 8,00	€ 7,00	€ 8,00

Vraag 2: Waarom heeft het 5 maanden geduurd voordat de bestuursnotulen zijn gepubliceerd?

Antwoord 2: De publicatie van de LBV-notulen heeft vertraging opgelopen door technische problemen en enkele onvoorziene omstandigheden. Hierdoor is een achterstand ontstaan die zorgvuldig moest worden verwerkt voordat publicatie mogelijk was.

Daarbij merken we op dat er volgens het Huishoudelijk Reglement geen verplichting bestaat om de notulen van LB-vergaderingen actief te publiceren. Wel vinden wij het belangrijk dat geïnteresseerde leden hier toegang toe hebben, en streven we ernaar om notulen in de toekomst sneller beschikbaar te stellen.

Leden hebben daarnaast altijd het recht om de notulen op te vragen via secretaris@jongedemocraten.nl. Het streven is om verzoeken binnen een week te beantwoorden en de gevraagde notulen te verstrekken.

Terugkoppeling organimo's

ORG02 - Het eindexamen Nederlands is er niks bij...

De afgelopen tijd hebben we samen met het PKO hard gewerkt aan het maken van een toegankelijke versie van het politiek programma (PP). Ons doel was het opstellen van een korter document dat vlotter leest in begrijpelijke taal (zo veel mogelijk B2). Wel is ervoor gekozen om een andere invulling te geven aan dit programma: het nieuwe document zal ons huidige programma niet vervangen, maar is een kortere en toegankelijke aanvulling daarop. Deze aanvulling zal worden bijgewerkt door het landelijk bestuur en het PKO wanneer het huidige politiek programma gewijzigd wordt. Dit heeft twee grote voordelen: Ten eerste zorgt het dat de technische uitleg van onze standpunten behouden blijft via het uitgebreide politiek programma. Ten tweede zorgt het dat leden het uitgebreide politiek programma vrij kunnen amenderen zonder dat dit ten koste gaat van de stijl en vorm van de korte versie. Deze oplossing combineert zo dus de sterke kanten van beide programma's.

Voordracht landelijk bestuur

Over de voordracht

Lief congres,

Voor jullie ligt de voordracht van kandidaten voor het volgende landelijk bestuur van de Jonge Democraten. Op de ALV zal de voordrachtskant van de Sollicitatiecommissie per voorgedragen kandidaat een mondelinge toelichting geven. Omdat het de eerste keer is dat we op deze manier een voordracht doen na de recente wijziging van het Huishoudelijk Reglement, lichten we als sollicitatiecommissie graag uitgebreider toe hoe we te werk zijn gegaan.

Als zoekkant zijn we vrijwel direct na onze verkiezing op het afgelopen Wintercongres begonnen met het zoeken naar geïnteresseerden voor het Landelijk Bestuur. We hebben daarbij actief gezocht op basis van de bestuursprofielen die door de ALV zijn vastgesteld. Daarnaast hebben we geprobeerd een zo divers mogelijk bestuur bij elkaar te zoeken, onder meer qua man/vrouw-verhouding, regionale spreiding en opleidingsniveau. Uiteindelijk heeft dit geleid tot meer kandidaten dan functies, iets waar we erg blij mee zijn.

Zoals elk jaar was het een uitdaging om voldoende kandidaten te vinden en waren daar soms de nodige belletjes en kopjes koffie voor nodig. Tegelijkertijd blijft het een ontzettend mooie en eervolle taak om mensen enthousiast te maken voor een bestuursjaar binnen de JD. Na deze zoekfase hebben we als voordrachtskant gesprekken gevoerd met alle kandidaten. Iedere kandidaat heeft gesproken met twee leden van de commissie. Tijdens deze gesprekken hebben wij onder andere gevraagd naar motivatie, ervaring binnen en buiten de JD en het beeld dat kandidaten hebben van de tijdsbesteding van een bestuursjaar. Ook hebben wij een integriteitscheck uitgevoerd. Daarbij is het goed om te vermelden dat onze commissie geen toegang heeft tot de inhoud van meldingen bij de commissie van beroep of tot informatie die bekend is bij vertrouwenspersonen. Wij doen deze check door eerst aan kandidaten zelf te vragen of er zaken spelen en kunnen daarnaast bij het Landelijk Bestuur navraag doen of er bij hen relevante integriteitskwesaties bekend zijn. Ook daarbij is het expliciet niet de bedoeling dat wij toegang krijgen tot vertrouwelijke informatie. Bij alle onderstaande voordrachten geven wij aan of er belemmeringen op het gebied van integriteit zijn gevonden.

Voorafgaand aan de gesprekken hebben wij, op basis van de door de ALV vastgestelde profielen, criteria opgesteld voor wanneer wij iemand wel

of niet voordragen. Het Huishoudelijk Reglement moedigt ons expliciet aan om, waar mogelijk, meerdere kandidaten voor een functie voor te dragen. Dat hebben wij dan ook gedaan. Daarbij willen wij benadrukken dat wij geen voorkeur uitspreken tussen de voorgedragen kandidaten. Wij toetsen kandidaten aan de functieprofielen die door de ALV zijn vastgesteld en geven hen advies om een bestuursjaar zo leuk en leerzaam mogelijk te maken. Welke kandidaat uiteindelijk de voorkeur verdient, is vanzelfsprekend aan de leden.

Tot slot willen we benadrukken dat dit proces voor iedereen nieuw is, ook voor ons. We zullen het proces daarom evalueren en moedigen alle leden van harte aan om ons daarbij van feedback te voorzien.

De sollicitatiecommissie,
Zoekkant: Elise Strop, Yara Wilhelmy Damsté, Emre Hoogduijn, Dianne Jacobs en Maria Olthaar
Voordrachtskant: Kalle Duvekot, Mathijs Kramer, Gijs Toussaint en Hester van Wessel

<p>Voor- en achternaam</p>	<p>Guy Kortes</p>
<p>Beoogde functie</p>	<p>Landelijk Voorzitter</p>
<p>Beoogde periode</p>	<p>September 2026-September 2027</p>
<p>Afdeling</p>	<p>Groningen-Drenthe</p>
<p>Genoten opleidingen</p>	<p>Bachelor Rechtsgeleerdheid afstudeerrichtingen Nederlands Recht en Internationaal en Europees Recht (verwachting per Juli 2026 af te studeren)</p>
<p>Lid van de JD sinds</p>	<p>21-11-2021</p>
<p>(Eerdere) functies binnen de JD</p>	<p>Voorzitter afdeling Groningen-Drenthe (September 2023 – September 2025)</p> <p>Lid Raad van Advies afdeling Groningen-Drenthe (September 2024 – heden)</p> <p>(Lid Politieke commissie JD Leiden-Haaglanden)</p>

(Eerdere) functies buiten de JD	<p>Voorzitter Algemene Studentenvereniging Dizkartes 2024-2025</p> <p>Lid Faculteitsraad Rechtenfaculteit RUG (September 2025 - September 2026)</p> <p>Lid Algemeen Bestuur Stichting ACLO (September 2025 - Heden)</p>
Motivatie	<p>Beste Jonge Democraten,</p> <p>Na zo'n vijf jaar lidmaatschap van onze mooie organisatie heb ik besloten mij te kandideren als Landelijk Voorzitter. Vanaf het moment dat ik als zeventienjarige voor het eerst op een activiteit van afdeling Leiden-Haaglanden bijwoonde, is de JD een aanwezige factor in mijn leven en ontwikkeling geweest, in verschillende mate van intensiteit, waarbij het voorzitterschap van afdeling Groningen-Drenthe een hoogtepunt vormde. De JD is daarin echter altijd een warm bad geweest en ik wil er dan ook graag aan bijdragen dat alle leden zich net zo thuis voelen bij de JD als ik.</p> <p>In de afgelopen jaren heb ik bij meerdere studentenorganisaties al bestuurservaring op mogen doen en dit voelt dan ook als het juiste moment om mij te kandideren voor het LB van de JD. Ik denk met mijn ervaring veel bij te kunnen dragen aan de vereniging en verwacht mezelf op politiek vlak verder te kunnen ontwikkelen. We hebben met D66 als grootste partij immers met een nieuwe realiteit te maken waartoe wij ons moeten verhouden en waarin het JD-geluid meer</p>

	<p>dan ooit de kans heeft om door te klinken. Het is zaak hierin de juiste prioriteiten te stellen voor de thema's waarin wij als PJO concreet impact kunnen maken.</p> <p>Ten slotte wil ik mij inzetten voor het versterken van de afdelingen en de afdelingsbesturen. Het belang van de afdelingen is nauwelijks te overschatten. Met mijn ervaring en ideeën verwacht ik hierin een sparringpartner en steunpunt voor afdelingsvoorzitters te kunnen zijn, iets waar ik ook veel energie uit haal.</p> <p>Ik hoop met dit verhaal meer inzicht geboden te hebben in mijn motivatie en kandidatuur voor Landelijk Voorzitter. Benader mij vooral als je nog vragen hebt of kennis wilt maken. Hopelijk tot snel!</p> <p>Met vriendelijke groeten, Guy Kortes</p>
--	---

Voor- en achternaam	Joris Lemette	
Beoogde functie	Voorzitter	
Beoogde periode	September 2026-September 2027	
Afdeling	Jonge Democraten Utrecht (JDU)	
Genoten opleidingen	HBO Civiele Techniek -Windesheim Zwolle - 2018/2022 HBO Technische bedrijfskunde (BK5) - Saxion Enschede - 2022/2023 Premaster Bedrijfswetenschappen - Erasmus Rotterdam - 2025/2026 De Baak Jong Talenten programma Dura Vermeer 2024 (leiderschapstraject)	
Lid van de JD sinds	September 2021	
(Eerdere) functies binnen de JD	KasCo Arnhem-Nijmegen (2022- 2023) Werkgroeplid VROEM (2024 - heden) Netwerkcoördinator Zwolle (2024 -2025)	

	Secretaris JDU (Juni 2025 - September 2025) Voorzitter JDU (September 2025 - Heden)
(Eerdere) functies buiten de JD	Campagnemedewerker D66 Kampen (sociale media en straatacties) (2021-2022) Fractiemedewerker D66 Kampen (sociale media, fractievergaderingen) (2022-2023) Voorzitter Promotie-, sociale media- en fotocommissie BK5 (studievereniging) (2022-2023) Engineer/ontwerpcoördinator - Dura Vermeer Railinfra -(september 2023 - Heden) Raadscommissielid D66 Kampen (Commissie Ruimte) (2024-2025)
Motivatie	Ik ben opgegroeid in Kampen, in een omgeving waarin vrij denken niet vanzelfsprekend was. Juist daardoor weet ik hoe belangrijk het is om een plek te hebben waar je je kunt ontwikkelen. Die plek vond ik bij de JD. Voor mij moet de JD zo'n plek zijn voor iedereen: niet een vereniging waar je toevallig binnenrolt, maar een organisatie die mensen aantrekt, ontwikkelt en vasthoudt. De JD staat voor een duidelijke organisatorische opgave. Door de winst van D66 is de instroom gegroeid, maar betrokkenheid en retentie sluiten hier nog onvoldoende op aan. Bovendien opereren afdelingen vaak los van elkaar en is de actieve kern niet altijd dichtbij huis. Als voorzitter wil ik daarom sturen op meer structuren samenhang in de vereniging.

	<p>Mijn eerste prioriteit is het versterken van afdelingen. Ik zie kansen voor vaste instroommomenten, zoals jaarclubs in studentenverenigingen. Ten tweede wil ik de ledenreis beter organiseren: Nieuwe leden moeten sneller hun plek vinden en actief kunnen worden binnen de vereniging. Ten derde wil ik de JD zichtbaarder maken en sterker positioneren als dé organisatie voor jonge liberalen.</p> <p>Als voorzitter zie ik het als mijn verantwoordelijkheid om een landelijk bestuur te vormen dat als team functioneert, waarin rollen duidelijk zijn en kwaliteiten elkaar aanvullen. In Utrecht heb ik geleerd dat goed leiderschap betekent dat je niet alleen de luidste stemmen bedient, maar juist ruimte maakt voor leden die nog hun plek zoeken, en hen helpt daarin te groeien. D66 mag dan wel voor het eerst een premier hebben geleverd, het behoud van politiek draagvlak blijft een uitdaging. Met vervroegde verkiezingen in het achterhoofd zorg ik dat de JD snel kan schakelen. De provinciale- en waterschapsverkiezingen komen er natuurlijk ook aan. Hier zetten we ons in om een JD'er in elke staat te krijgen. Persoonlijk zet ik me ervoor in dat meer JD'ers, en vooral vrouwelijke leden, kiezen voor een verkiesbare plek.</p>
--	---

Voor- en achternaam	Caitlin Lamfers	
Beoogde functie	Algemeen Secretaris	
Beoogde periode	September 2026-September 2027	
Afdeling	Leiden-Haaglanden	
Genoten opleidingen	International Justice (Bachelor of Arts), Leiden University College Rechtsgeleerdheid (LL.B.), Leiden Universiteit	
Lid van de JD sinds	8 april 2025	
(Eerdere) functies binnen de JD	Algemeen Secretaris afdeling Leiden-Haaglanden Bestuurslid Organisatie afdeling Leiden-Haaglanden Vice-Secretaris afdeling Leiden-Haaglanden	

(Eerdere) functies buiten de JD	<p>Bestuurslid studievereniging Fortuna</p> <p>Lid werkgroep Europese Zaken Nationale Jeugdraad</p> <p>Changemaker European Youth Card Association m.b.t. Europese verkiezingen</p>
Motivatie	<p>Lieve JD'ers,</p> <p>Inmiddels ben ik ruim een jaar lid van de Jonge Democraten. Met veel plezier heb ik het afgelopen jaar deel uitgemaakt van het bestuur van Leiden-Haaglanden; eerst als bestuurslid Organisatie en sinds februari als Secretaris. Ik heb genoten van het uitvoeren van mijn taken, van de mensen en van mijn medebestuurleden. Afgelopen jaar heb ik mij met trots ingezet voor de JD, en ik zou dit graag blijven doen. Om deze reden stel ik me kandidaat voor de functie van Landelijk Secretaris.</p> <p>Ik heb veel geleerd in mijn bestuursjaar: van vaardigheden als secretaris tot algemene bestuurstaken en natuurlijk over de vereniging zelf. Ook buiten de JD heb ik me ingezet. Zo heb ik vanuit functies bij mijn studievereniging, NJR en de EU ervaring opgedaan met samenwerking, organisatie en interne en externe communicatie. Die ervaring zou ik graag toepassen en verder ontwikkelen als Landelijk Secretaris.</p> <p>De interne communicatie en structuur van de JD spreken me erg aan, en met een achtergrond in rechten zie ik ook uit naar het juridische aspect</p>

	<p>van de functie! Daarnaast kijk ik uit naar de nieuwe verantwoordelijkheden die de functie met zich meebrengt, zoals de sociale veiligheid binnen de vereniging. Dit is iets waar ik me graag voor wil inzetten, samen met het bestuurslid Intern en de sociale veiligheidscommissie.</p> <p>De JD heeft de afgelopen maanden veel nieuwe leden binnengehaald. Ik kijk uit naar de mogelijkheden en soms ook de uitdagingen die dit zal brengen, zowel voor de afdelingen als het Landelijk Bestuur. Ik wil ervoor zorgen dat alle leden een fijne plek binnen de vereniging vinden. Zo zou ik afdelingen willen ondersteunen door kennismakingen met nieuwe leden te faciliteren.</p> <p>Ik hoop enorm dat ik me komend jaar mag inzetten als Secretaris van de Jonge Democraten.</p> <p>Met vriendelijke groet,</p> <p>Caitlin</p>
--	--

Voor- en achternaam	Jaco van der Meij	
Beoogde functie	Penningmeester	
Beoogde periode	September 2026-September 2027	
Afdeling	Leiden-Haaglanden	
Genoten opleidingen	HBO Toegepaste wiskunde (2020-2025)	
Lid van de JD sinds	September 2024	
(Eerdere) functies binnen de JD	Penningmeester JD Leiden-Haaglanden (2025-2026)	
(Eerdere) functies buiten de JD		
Motivatie	Na lang lid te zijn geweest van twee verschillende liberale jongerenorganisaties, heb ik vorig jaar besloten om mij actief in te	

zetten voor mijn overtuigingen. Om die reden heb ik mij het afgelopen jaar met overtuiging ingezet als penningmeester van Leiden-Haaglanden. Mijn achtergrond in gestructureerd omgaan met data, die ik heb opgedaan tijdens mijn studie, heeft mij hierbij geholpen. Dit zet ik dan ook graag voort in de rol van landelijk penningmeester.

Met de veronderstelling dat er voorlopig geen Tweede Kamerverkiezingen zijn, geloof ik dat het Landelijk Bestuur door moet gaan met het organiseren van de verscheidene mooie evenementen.

Als bestuurder wil ik echter wel rekening houden met de mogelijke toekomstige financiële tegenvallers door de ENS aan te vullen komende periode. Ook wil ik onderzoeken of de financiële compensatie voor bestuurders van ver gelegen afdelingen nog wel in verhouding staat tegenover de compensatie van de Randstedelijke bestuurders.

Voor- en achternaam	Robert Schippers	
Beoogde functie	Bestuurslid Organisatie	
Beoogde periode	1 jaar	
Afdeling	Rotterdam-Zeeland	
Genoten opleidingen	Ik ben op dit moment bezig met een bachelor bestuurskunde en een bachelor rechten.	
Lid van de JD sinds	12 Nov 2025	
(Eerdere) functies binnen de JD	Bestuurslid Organisatie Rotterdam-Zeeland	
(Eerdere) functies buiten de JD	Ik ben ruim 3 jaar bestuurslid geweest voor LEMUN, daar was ik verantwoordelijk voor de organisatie van excursies en de kwaliteitsbewaking op het eigen congres.	

Motivatie	<p>Hallo allemaal,</p> <p>Ik ben Robert, 21 jaar oud en sinds november 2025 lid van de JD. In die korte tijd heb ik gezien dat de JD een mooie organisatie is, waar politieke inhoud, persoonlijke ontwikkeling en gezelligheid elkaar kruisen. Ik ben snel enthousiast geworden en heb me daarom bij de eerste mogelijkheid gekandideerd voor het afdelingsbestuur als bestuurslid organisatie. Daar ben ik sinds februari met veel plezier en enthousiasme bezig om de activiteiten van de afdeling te organiseren. Juist omdat ik het organiseren van activiteiten zo leuk vind wil ik me graag als landelijk bestuurslid organisatie inzetten voor het organiseren van toffe activiteiten.</p> <p>Ik heb daarvoor in de afgelopen jaren al enige ervaring opgedaan. Zo ben ik inmiddels 3 jaar bestuurslid bij LEMUN. Deze stichting organiseert model VN-conferenties voor middelbare scholieren. Ik was daar verantwoordelijk voor de organisatie van het externe programma, het contact met oud-bestuursleden en voor het opzetten van een doorlopende leerlijn van instroom tot uitstroom. Ook heb ik me ingezet om de samenwerking tussen deze en soortgelijke stichtingen te intensiveren door kennis en materiaal te delen.</p> <p>Zelf ben ik gestructureerd, stressbestendig en ik werk graag samen in een team. Daarnaast vind ik het belangrijk om mezelf open en benaderbaar</p>
-----------	--

	<p>op te stellen voor anderen, en wil graag leden enthousiasmeren en binden aan onze vereniging.</p> <p>Ik wil mijn kennis graag inzetten om landelijke activiteiten te organiseren, en om de afdelingen waar gewenst te ondersteunen in het organiseren van grotere evenementen zoals symposia. Daarnaast wil ik graag zorgen voor een grotere databank met activiteiten waar inspiratie uit kan worden opgedaan door bestuursleden organisatie. Mijn jaar is geslaagd op het moment dat er in de meeste afdelingen een grotere activiteit is geweest.</p> <p>Ik hoop dat ik jullie heb kunnen overtuigen met deze motivatie, mochten er nog vragen zijn hoor ik die uiteraard graag!</p>
--	--

Voor- en achternaam	Leonieke Verschuure	
Beoogde functie	Bestuurslid Intern	
Beoogde periode	2026-2027	
Afdeling	Leiden-Haaglanden	
Genoten opleidingen	Bestuurskunde/overheidsmanagement	
Lid van de JD sinds	December 2023	
(Eerdere) functies binnen de JD	Werkgroepvoorzitter Diversiteit & Participatie, lid Sociale Veiligheidscommissie	
(Eerdere) functies buiten de JD	Bestuurslid communicatie D66 Den Haag	

Motivatie	<p>Beste,</p> <p>Hierbij solliciteer ik graag naar de bestuursfunctie van intern voor het Landelijk Bestuur van de JD. Met enorm veel plezier ben ik al enige tijd actief lid van de vereniging; de JD heeft een speciale plek in mijn hart gekregen. Juist daarom lijkt het mij ontzettend mooi om mij een jaar lang in te zetten in het landelijk bestuur. De functie intern spreekt mij enorm aan vanwege de sterke koppeling met de vereniging zelf. Ik denk dat je als bestuurslid intern mooie initiatieven kunt starten en voortzetten om onze vereniging nog mooier en fijner te maken voor iedereen.</p> <p>Binnen de JD ben ik op verschillende manieren betrokken geweest. Naast het bezoeken van activiteiten heb ik mij vaak ingezet voor het congresteam en heb ik vorig jaar in de diversiteits-commissie meegeholpen aan een plan om de JD diverser te maken. Van deze ervaringen heb ik veel geleerd, en dit hoop ik dan ook mee te nemen in een eventueel bestuursjaar. Voor mij persoonlijk staan diversiteit en sociale veiligheid hoog op de agenda. Ik zie mooie kansen om dit verder te ontwikkelen binnen de JD en denk dat de bestuursfunctie intern hier goed op aansluit.</p> <p>Daarnaast lijkt het mij ontzettend leuk om verantwoordelijk te zijn voor de trainingen, talentontwikkeling en kaderweekenden van de vereniging. Ik hoop dit op een zorgvuldige en</p>
-----------	---

	<p>doordachte manier verder te ontwikkelen, zodat de JD een fijne plek blijft voor de ontwikkeling van onze leden.</p> <p>Graag licht ik mijn motivatie verder toe in een gesprek. Alvast bedankt voor de moeite en veel succes bij het sollicitatieproces!</p> <p>Vriendelijke groet, Leonieke Verschuure</p>
--	--

Voor- en achternaam	Giso van Essen	
Beoogde functie	Commissaris Extern	
Beoogde periode	12 maanden	
Afdeling	Groningen-Drenthe	

Genoten opleidingen	LLB Nederlands Recht, Rijksuniversiteit Groningen
Lid van de JD sinds	2023
(Eerdere) functies binnen de JD	Redacteur DEMO Voorzitter Groningen-Drenthe Penningmeester Groningen-Drenthe
(Eerdere) functies buiten de JD	Secretaris J.B.S.V. Dorknoper Verkiezingsprogramma commissie D66 Groningen
Motivatie	<p>Met enthousiasme stel ik mij kandidaat voor de functie van Commissaris Extern binnen de Jonge Democraten. De afgelopen jaren heb ik binnen de JD verschillende functies op afdelingsniveau vervuld, waaronder die van voorzitter. In die rol heb ik ervaren hoe belangrijk heldere, overtuigende en toegankelijke communicatie is, juist in een tijd waarin het vrije politieke debat steeds vaker onder druk staat.</p> <p>Als voorzitter heb ik regelmatig contact gehad met de media over uiteenlopende politieke en maatschappelijke onderwerpen zoals bijvoorbeeld de Lelylijn. Daarbij hield ik mij bezig met het opstellen en versturen van persberichten, maar heb ik ook een interviews gegeven en opinie geschreven. Ik heb geleerd hoe je een boodschap scherp formuleert, snel schakelt en de JD op een professionele manier vertegenwoordigt. Juist nu is het belangrijk dat wij ons als Jonge Democraten niet laten kennen, maar actief en zichtbaar blijven bijdragen aan het publieke debat.</p>

Motivatie	<p>Mijn interesse in media en journalistiek is al vroeg ontstaan. Doordat ik van dichtbij heb meegekregen hoe journalistiek werkt en hoe nieuws tot stand komt, heb ik een sterke affiniteit ontwikkeld met deze 'vierde macht'. Later is daar mijn politieke betrokkenheid bij gekomen, waarin ik merkte hoe belangrijk goede externe communicatie is om ideeën en standpunten effectief over te brengen.</p> <p>Ik wil al mijn energie steken in het versterken van onze zichtbaarheid en ervoor zorgen dat het vrijzinnig-democratische geluid van de Jonge Democraten luid en duidelijk gehoord blijft worden.</p>
-----------	--

Tegenkandidaatstellingen

Voor- en achternaam	Quinn van Veen	
Beoogde functie	Politiek	
Beoogde periode	September 2026 - September 2027	
Afdeling	Jonge Democraten Amsterdam (JDA)	
Genoten opleidingen	Event Management (MBO4)	
Lid van de JD sinds	08/08/2024	
(Eerdere) functies binnen de JD	Jonge Democraten Amsterdam: - Bestuurslid Organizatie & Ad Interim Penningmeester (2024/2025) - Secretaris & Vicevoorzitter (2025/heden) Jonge Democraten:	

	- Werkgroep Voorzitter Buitenlandse Zaken & Defensie (2024/2025) - Lid Werkgroep Buitenlandse Zaken & Defensie (2025/heden)
(Eerdere) functies buiten de JD	D66: - Interim Penningmeester Thema Afdeling Internationale Veiligheid & Defensie (2025/2026) - Algemeen Bestuurslid D66 IJmond (2025/heden) - Commissielid Gemeenteraad Heemskerk (2022/2026) Gemeente Heemskerk: - Vicevoorzitter Jongerenraad Heemskerk (2018/2022)
Motivatie	<p>Een onzekere toekomst raast op ons af in een onontkoombaar tempo, en ik vraag me af of we wel klaar zijn voor het moment dat ze voor de poort staat met een stormram, terwijl we in het huidige politieke klimaat nog tijdens het beleg discussieren of de stormram wel bestaat.</p> <p>Daarom heb ik de keuze genomen om alsnog de kandideren voor Bestuurslid Politiek. Wat mij betreft beginnen we ons politieke offensief door de vereniging scherper te maken op de manier waarop wij politieke ideeën ontwikkelen, toetsen en naar buiten brengen.</p> <p>Binnen onze vereniging heb ik mij de afgelopen jaren ingezet voor deze scherpere</p>

Motivatie	<p>politieke ontwikkeling en verdieping, in het bijzonder als (voormalig) werkgroepvoorzitter van Buitenlandse Zaken & Defensie. In die rol heb ik mij ingezet om politieke theorie en realiteit te combineren op onderwerpen als Europese defensie, strategische autonomie, hybride oorlogsvoering en maatschappelijke weerbaarheid. Door contact te onderhouden met ambassades, diplomaten, militairen, defensiebedrijven en internationale organisaties heb ik gezien hoe belangrijk het is dat politieke ideeën niet blijven hangen bij onze vergaderingen.</p> <p>Daar ligt dan ook de meerwaarde van de JD, omdat juist wij niet slechts mee hoeven te bewegen met het nieuws van de dag, of te reageren op de actualiteit. Want als de jonge sociaal-liberaal ergens waarde kan toevoegen, dan is het door nu al na te denken over de vraagstukken waar Nederland over tien of twintig jaar mee geconfronteerd wordt. Juist wij kunnen die bomen planten waarvan anderen in de schaduw kunnen zitten, juist wij kunnen buiten die politieke termijnen denken.</p> <p>Als Landelijk Bestuurslid Politiek wil ik werken aan een JD die inhoudelijk sterker, strategischer en zelfbewuster opereert. Een vereniging die haar idealen niet kleiner maakt zodra de werkelijkheid ingewikkeld wordt, maar ze juist scherper formuleert.</p> <p>Let's get in good trouble.</p>
-----------	--

Voordracht ENS

Roos Slagter

De afgelopen 3 jaar ben ik met veel plezier bestuurslid geweest van de ENS. De financiële puzzel die gelegd moest worden na het verkiezingsverlies van D66 zorgde voor een uitdaging, waar we met de hele vereniging goed uit gekomen zijn. Ik haal energie uit het samenwerken met het LB, de KasCo en mijn mede-bestuursgenoten en zet dat graag de komende drie jaar door.

Ik ben op 1 september 2023 gestart, dus verlening zou tot 1 september 2029 zijn.

Roos Slagter (penningmeester ENS)

Max van der Weide

Ik ben Max van der Weide, 25 jaar oud en woonachtig in Utrecht. Naast mijn passie voor golf en themaparken heb ik een brede interesse in bestuurskundige en politieke vraagstukken. Vanuit die interesse stel ik mij graag kandidaat voor de functie van bestuurslid bij de Erwin Nypels Stichting.

Wat mij aanspreekt aan de Erwin Nypels Stichting is juist de meer terughoudende, maar belangrijke rol binnen de Jonge Democraten. Het idee van een stabiele "noodkas" en het waarborgen van continuïteit op de lange termijn vind ik waardevol. Dat soort verantwoordelijkheid en langetermijndenken past goed bij mij.

In mijn huidige werk houd ik mij veel bezig met innovatie, digitalisering en organisatievraagstukken. Als Project Lead bij Keylane stuur ik

complexe projecten aan binnen de pensioen- en verzekeringssector, waarbij continuïteit, structuur en zorgvuldig omgaan met risico's centraal staan. Daarnaast ben ik medeoprichter van Absfield, een venture studio, en Uuple, een startup gericht op veilige en verantwoorde inzet van AI binnen organisaties.

Ook heb ik ervaring opgedaan binnen de Jonge Democraten als voormalig penningmeester van Jonge Democraten Utrecht. Daarbij was ik verantwoordelijk voor de financiële stabiliteit en het opzetten van een duurzame financiële structuur binnen de afdeling.

Het lijkt mij waardevol om vanuit die ervaring bij te dragen aan de stichting en daarmee aan de continuïteit van de vereniging.

Politieke moties

PM01	De witte man is niet de norm
Onderwerp	Inclusieve Zorg
Indiener(s)	Werkgroep Volksgezondheid, Welzijn & Sport
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Minderheden in Nederland structureel minder goede zorg krijgen dan witte, valide, hetero, hoger opgeleide mannen [1]; Discriminatie en racisme in de zorg geen

	<p>incidenten of individuele tekortkomingen zijn, maar structurele patronen die verankerd zijn in de normstelling en de basiskennis van het zorgsysteem, aldus een rapport van de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR) [2];</p> <ul style="list-style-type: none"> De diversiteit in de zorg tekortschiet, doordat medische opleidingen vooral witte, rijkere mensen aantrekken [2]; Artsen met een migratieachtergrond, en vooral vrouwen met een migratieachtergrond, minder kans hebben om door te stromen naar specialistische functies [2]; Er in medische opleidingen en richtlijnen racistische stereotypen worden gemaakt die wetenschappelijk irrelevant of zelfs schadelijk zijn [2].
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Deze ongelijkheid tot verminderde kwaliteit, slechtere gezondheidsuitkomsten, verlies van vertrouwen in zorginstellingen en chronische stress leidt; Inclusieve zorg een grondrechtelijke plicht is en geen vrijblijvende keuze; Het dichten van de gezondheidskloof miljarden aan maatschappelijke kosten bespaart en de druk op de zorgarbeidsmarkt verlaagt [2]; Kansengelijkheid en inclusieve zorg

	behoren tot de kernwaarden van de Jonge Democraten.
Spreekt uit dat:	De overheid een Taskforce Inclusieve Zorg moet instellen en de aanbevelingen uit het NCDR-rapport structureel moet uitvoeren om gelijkwaardige zorg te verankeren als toetsbare norm.
Toelichting:	https://www.trouw.nl/gezondheid/discriminatie-in-de-zorg-is-vaak-onbedoeld-maar-de-gevolgen-ervan-zijn-niet-mals~bd83f03b/ https://www.bureauncdr.nl/documenten/2026/04/09/advies-ter-bestrijding-van-discriminatie-en-racisme-in-de-gezondheidszorg

PM02	Google Translate is geen verloskundige
Onderwerp	Geboortezorg asielzoekers
Indiener(s)	Wergroep Volksgezondheid, Welzijn & Sport
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> De kans op babysterfte bij zwangere vrouwen in het AZC in Ter Apel zeven keer groter is dan bij andere vrouwen in dezelfde regio [1]; De inzet van professionele tolken en

	<p>culturele bemiddelaars momenteel onzeker is door onvoldoende financiële middelen [1];</p> <ul style="list-style-type: none"> Bijna 30% van de asielzoekers en statushouders pas na de aanbevelen twaalf weken voor het eerste consult komt [2]; Maar liefst 70% van de zwangere asielzoekers minimaal één keer wordt overgeplaatst tijdens de zwangerschap, wat leidt tot onderbroken zorg, verlies van medische dossiers en extreme stress [2].
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Het gebrek aan hygiëne en ongezonde standaarden belemmeren een gezonde zwangerschap direct [2]; Zwangere asielzoekers met trauma-gerelateerde stress in bijna de helft van de gevallen niet worden doorverwezen voor psychische hulp [2]; Het huidige gebrek aan tolkvoorzieningen de veiligheid ondermijnt en tot vermijdbare gezondheidsschade leidt [1]; Toegang tot kwalitatieve zorg een recht is en niet stopt bij de poort van een asielzoekerscentrum.
Spreekt uit dat:	De overheid de geboortezorg in en rondom asielzoekerscentra onmiddellijk moet verbeteren door in te zetten op betere leefomstandigheden voor zwangere asielzoekers, ketenversterking en

	structurele financiering voor professionele tolken en culturele bemiddeling.
Toelichting:	<p>1. https://www.bureauncdr.nl/documenten/2026/04/09/advies-ter-bestrijding-van-discriminatie-en-racisme-in-de-gezondheidszorg</p> <p>2. https://bijlagen.nos.nl/artikel-21559662/Rapport_EGALITE_studie.pdf</p>

PM03	Erken verlies, geef verlof
Onderwerp	rouwverlof bij zwangerschapsverlies
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> er in Nederland geen wettelijk recht bestaat op rouwverlof bij zwangerschapsverlies vóór 24 weken, ondanks de grote emotionele en lichamelijke impact voor ouders; jaarlijks naar schatting minstens 20.000 vrouwen een miskraam krijgen, vaak met langdurige mentale en fysieke klachten tot gevolg; zwangerschapsverlies zich in verschillende vormen kan voordoen (zoals miskraam,

	<p>mislukte fertiliteitstrajecten, buitenbaarmoederlijke zwangerschap, vroeggeboorte en abortus), die allen ingrijpende lichamelijke en emotionele gevolgen hebben;</p> <ul style="list-style-type: none"> onderzoek van CNV laat zien dat een groot deel van rouwende werknemers te snel weer aan het werk gaat, met burn-outs en langdurig disfunctioneren tot gevolg; ouders momenteel afhankelijk zijn van de goodwill van hun werkgever voor ruimte om te rouwen, wat kan leiden tot ongelijkheid en willekeur;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> rouw en verlies niet te vangen zijn in een harde zwangerschapsgrens van 24 weken; rust, erkenning en tijd essentieel zijn voor een gezond rouwproces, duurzame terugkeer naar werk en goed werkgeverschap; voorbeelden uit binnen- en buitenland laten zien dat wettelijk rouwverlof bij vroeg zwangerschapsverlies mogelijk en wenselijk is;
Spreekt uit dat:	rouwverlof gebaseerd moet zijn op de impact van het verlies, niet op de duur van de zwangerschap; zwangerschapsverlies in alle vormen erkenning verdient.

PM04	Rechtsextremisme zit niet in óns DNA
Onderwerp	Uitsluiting samenwerking DNA/groep Markuszower
Indiener(s)	5 leden
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Het minderheidskabinet Jetten 66 zetels heeft, waardoor zij afhankelijk zijn van andere partijen voor politieke steun; • Kabinet Jetten DNA/groep Markuszower (nog) niet expliciet heeft uitgesloten van samenwerking; • Gidi Markuszower in 2024 geen minister kon worden, doordat hij niet door de AIVD-keuring kwam.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Gidi Markuszower onlangs moreel verwerpelijke uitspraken heeft gedaan over Palestijnen, waarbij de vluchtelingen 'met meer geweld dan Israël hun aandoet uit Nederland geweerd moeten worden'; • De Jonge Democraten eerder een motie hebben aangenomen tegen samenwerkingen met rechtse partijen over migratiebeleid; • DNA ook op andere thema's nog steeds dezelfde verachtelijke ideologie verkondigt als de PVV.

Spreekt uit dat:	Er geen politieke samenwerkingen moeten plaatsvinden met DNA/groep Markuszower.
Toelichting:	DNA/groep Markuszower bestond nog niet ten tijde van het Wintercongres. Daarnaast roept deze motie op om DNA breder te boycotten dan alleen bij migratiethema's.

PM05	Vroeg geleerd, nooit gevaped
Onderwerp	Preventie van vaperen onder jongeren
Indiener(s)	Werkgroep Volksgezondheid, Welzijn & Sport
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Verkoop van vapes (online) aan jongeren onder de 18 jaar verboden is, deze vallen onder de tabaks- en rookwarenwet[1]; • Uit Nederlands onderzoek (2025) blijkt dat de gemiddelde startleeftijd voor nicotinegebruik 12,8 jaar is, wat betekent dat veel jongeren al op de basisschool beginnen[2]; • Het huidige Actieplan tegen vaperen (VWS, maart 2025) preventie benoemt als prioriteit, maar communicatie-inzet zich uitsluitend richt op de ouders van

	minderjarige jongeren, zonder schoolprogramma voor jongeren zelf, en zonder aandacht voor jongeren van basisschoolleeftijd[3]
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Effectieve preventie begint vóór de startleeftijd, dus vóór of bij de overgang naar het voortgezet onderwijs; • Voorlichting op groep 7-8 én in de brugklas jongeren bereikt in de meest kwetsbare fase, voordat sociaal gebruik genormaliseerd raakt; • Bestaande programma's zoals de Gezonde School-aanpak een bewezen infrastructuur bieden die direct uitgebreid kan worden met een vapes-specifieke module.
Spreekt uit dat:	Er evidence-based voorlichting over de risico's van vaperen moet worden geïntroduceerd in groep 7-8 van het basisonderwijs en de eerste twee jaar van het voortgezet onderwijs, als structureel onderdeel binnen de bestaande Gezonde School-aanpak.
Toelichting:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rijksoverheid: Regels over vapes (geraadpleegd mei 2026) 2. European Journal of Pediatrics: Nederlandse school-enquête

	over nicotine gebruik (dec 2025) 3. Ministerie VWS: Actieplan tegen Vaperen (mrt 2025)
--	---

PM06	Vape, Vidi, Vici
Onderwerp	Handhaving verkoop van vapes aan en door jongeren
Indiener(s)	Werkgroep Volksgezondheid, Welzijn & Sport
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Uit NVWA-inspectieresultaten (2025) blijkt dat bij 38% van de inspecties overtredingen plaatsvinden wanneer minderjarigetestkopers een poging doen tabak of vapes te kopen;1 • Bij anonieme inspectie op het smaakjesverbod was het bij 58% van de gevallen nog steeds mogelijk vapes met smaak te kopen;2 • Bijna de helft van de minderjarigen die nicotine gebruiken dit online koopt terwijl online verkoop van vapes wettelijk verboden is;3 • Het voorraad houden en aanbieden van

	<p>illegale vapes momenteel niet strafbaar is, wat handhaving aan de bron belemmert;</p> <ul style="list-style-type: none"> De Raad van State adviseerde vapes uitsluitend via tabaksspecialzaken te verkopen per 1 juli 2026.4
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> De huidige handhaving primair gericht is op fysieke verkooppunten en daarmee de illegale online toevoer, via sociale media en buitenlandse inkoop grotendeels ongestoord laat; Beperking van legale verkoopkanalen zonder gelijktijdige aanpak van illegale kanalen het risico vergroot dat de markt verschuift naar dealers en onderhandse verkoop; Het kabinet in het Actieplan tegen vaperen extra middelen en bevoegdheden voor de NVWA aankondigde, maar concrete resultaatdoelen en rapportageverplichtingen ontbreken.
Spreekt uit dat:	De handhaving op illegale vapes moet worden uitgebreid naar importstromen en online verkoopkanalen in samenwerking met de Douane, NVWA en sociale-mediaplatforms, met als prioriteit de afsluiting van verkoop via sociale media.

Toelichting:	<ol style="list-style-type: none"> NVWA: Inspectieresultaten leeftijdsgrens tabak en vapes 2025 NVWA: Inspectieresultaten smaakjesverbod en illegale handel: juli 2024 juli 2025 Initiatief ondertekend door KNMG: Artsen slaan alarm RvS: Advies over beperken van verkooppunten tabaksproducten en vapes
--------------	--

PM07	Eerbetoon aan Jan Terlouw: de toekomststoel komt tot leven
Onderwerp	Ombudsman toekomstige generaties
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit & Participatie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> De Raad van State (RvS) in haar laatste jaarrapport meer aandacht vroeg voor de belangen van toekomstige generaties in wetgeving; Er momenteel verschillende ombudsmannen zijn, waaronder één voor kinderen; Er momenteel geen ombudsman is die het mandaat heeft om specifiek voor toekomstige generaties op te komen.
Overwegende	<ul style="list-style-type: none"> Een specifieke ombudsman voor

dat:	<p>toekomstige generaties ervoor zorgt dat toekomstige belangen beter meegenomen kunnen worden in adviezen van de ombudsdienst, waardoor politici genoodzaakt zijn verder te denken dan hun huidige regeringstermijn;</p> <ul style="list-style-type: none"> • De ombudsman voor toekomstige generaties burgers en belangengroepen kan ondersteunen als zij klachten hebben over wetgeving(procedures); • Het een mooi eerbetoon is om het idee van de toekomststoel van Jan Terlouw in de praktijk te brengen.
Spreekt uit dat:	Er een speciale ombudsman voor toekomstige generaties aangesteld moet worden.
Toelichting:	PS. De functie heet 'ombudsman', omdat dit om een Zweeds begrip gaat. Omdat de officiële benaming 'ombudsman' is, is ervoor gekozen om met dit specifieke begrip te werken.

PM08	Thom-morrow: Voor de generaties van de toekomst
Onderwerp	Generatietoets wetgeving verplichten
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit & Participatie
Woordvoerder	

Constateerende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De Raad van State (RvS) in haar laatste jaarrapport meer aandacht vroeg voor de belangen van toekomstige generaties in wetgeving; • Er momenteel een generatietoets is voor landelijke wetgeving; • Deze wetgeving alleen in specifieke gevallen verplicht is, bijvoorbeeld bij grote beslissingen van de Rijksoverheid.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De generatietoets een handig hulpmiddel is om intergenerationele effecten in kaart te brengen; • Deze generatietoets nu alleen verplicht is bij 'grote' onderwerpen van de rijksoverheid, terwijl kleinere onderwerpen of lagere overheden ook impactvolle verschillen kunnen maken voor de toekomst; • De verplichte generatietoets langetermijndenken stimuleert, wat ervoor zorgt dat er minder mogelijkheden zijn voor politici om klakkeloos de rekening door te schuiven naar volgende generaties.
Spreekt uit dat:	De generatietoets verplicht moet worden voor algemeen geldende wetgeving van alle overheidslagen in Nederland.
Toelichting:	Algemeen geldende wetgeving betekent dat een wet voor iedereen geldig is, het gaat dus specifiek

	niet om beschikkingen.
--	------------------------

PM09	Het Koninkrijk der 25 Verenigde Provincies
Onderwerp	Herindeling Provincie
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Het aantal Nederlandse gemeenten de afgelopen eeuw drastisch is verminderd door herindelingen, terwijl het aantal provincies ongewijzigd is gebleven; Er een wildgroei is ontstaan aan regionale samenwerkingsverbanden (zoals de GGD, omgevingsdiensten en veiligheidsregio's) om taken op te vangen die voor individuele gemeenten te groot zijn;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Gemeenten juist dicht bij de burger moeten staan en dat verdere schaalvergroting de afstand tussen burger en bestuur vergroot; Versnipperd beleid tussen honderden individuele gemeenten zorgt voor een hoge regeldruk en onduidelijkheid voor burgers en bedrijven; De huidige provincies te groot en te abstract zijn om effectief de regie over te nemen op het niveau van deze specifieke

	regionale taken.
Spreekt uit dat:	Het aantal provincies in Nederland moet worden herzien en getransformeerd naar 25 kleinere, krachtigere regionale eenheden met uitgebreidere bevoegdheden, die aansluiten bij de huidige grenzen van de veiligheidsregio's.
Toelichting:	Dit voorstel beoogt de bestuurlijke druk in Nederland te verminderen. Door de huidige 25 veiligheidsregio's te promoveren tot de nieuwe 'provincies', worden de huidige 12 provincies effectief opgebroken in logischere, regionale eenheden. Onder deze nieuwe regio's komen andere semi-overheden te vallen, zoals de omgevingsdiensten en de GGD. Dit sluit aan bij de brede maatschappelijke en politieke roep, onder andere vanuit de JD, om de taakverdeling tussen overheden kritisch tegen het licht te houden. Het zorgt voor een betere centrale regie, voorkomt grote beleidsverschillen binnen Nederland én zorgt ervoor dat gemeenten zich weer kunnen focussen op hun kerntaken.

PM10	Geen zorgverlener moet zich onveilig voelen
Onderwerp	Agressie in de zorg
Indiener(s)	Werkgroep Volksgezondheid, Welzijn & Sport

Woordvoerder	
Constatere nde dat:	<ul style="list-style-type: none"> • uit onderzoek van het CBS blijkt dat agressie tegen zorgmedewerkers ondanks maatregelen structureel hoog blijft [1]; • 60% van de zorgmedewerkers te maken krijgt met agressie op de werkvloer; • agressie uiteenloopt van verbale intimidatie tot fysieke geweldsincidenten; • een aanzienlijk deel van de zorgmedewerkers agressie beschouwt als 'onderdeel van het werk'.
Overwegen de dat:	<ul style="list-style-type: none"> • agressie en onveiligheid leiden tot verminderde kwaliteit van zorg en verhoogde uitstroom van zorgpersoneel; • een veilige werkomgeving een fundamentele voorwaarde is voor goede toegankelijke zorg; • het normaliseren van agressie in de zorg onacceptabel is en actief moet worden tegengegaan; • bestaande publiekscampagnes tegen agressie in de zorg onvoldoende effect lijken te hebben op het terugdringen van agressie [2].
Spreekt uit dat:	De overheid een vervangend, multidisciplinair actieplan moet ontwikkelen voor de zorg, met structurele investeringen in zowel de preventie van agressie als de adequate opsporing en bestraffing van geweldsincidenten tegen zorgmedewerkers.

Toelichting:	<ol style="list-style-type: none"> 1. https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2026/08/bijna-6-op-de-10-zorgmedewerkers-ervaren-agressie-patienten 2. https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2025/06/18/nieuwe-overheidscampagne-blijf-jezelf-tel-even-tot-11-van-start-tegen-verbale-agressie-in-zorg-en-welzijn
--------------	--

PM11	VPN-regulering
Onderwerp	VPN-regulering
Indiener(s)	Werkgroep Digitale Zaken
Woordvoerder	
Constatere nde dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De onderzoeksdienst van het Europees Parlement (EPRS) in een rapport aangeeft dat VPN's een maas in de wetgeving zijn die gedicht moet worden; • VPNs door miljoenen burgers, journalisten, bedrijven en activisten worden gebruikt als legitiem instrument voor privacy en digitale veiligheid; • Regulering van VPN's in de praktijk neerkomt op het beperken van toegang tot privacybevorderende technologie.VPN's gebruikt kunnen worden om de huidige versie van de EU's leeftijdsverificatiesoftware te omzeilen

Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Het recht op privacy een grondrecht is dat ook in de digitale ruimte volledig van toepassing is; • Beperkingen op VPN-gebruik burgers kwetsbaarder maakt voor surveillancekapitalisme, cybercriminaliteit en staatsinmenging; • Het beperken van VPNs criminelen nauwelijks raakt, aangezien zij altijd alternatieven vinden, maar gewone burgers wel.
Spreekt uit dat:	VPN's als kritieke privacymaatregel betrouwbaar moeten blijven en dus extra regulatie onwenselijk is.

PM12	Leeftijdsverificatie en privacy
Onderwerp	Leeftijdsverificatie en privacy
Indiener(s)	Werkgroep Digitale Zaken
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De EU een systeem aan het ontwikkelen is om leeftijdsverificatie online te faciliteren met de EU Age Verification Wallet App;De EU Age Verification Wallet een fundamentele architectuurfout bevat: alle verificatie vindt plaats op het apparaat van

	<p>de gebruiker, terwijl dit niet onafhankelijk gecontroleerd kan worden;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dit systeem daardoor eenvoudig te omzeilen is;De EU Zero-Knowledge Proofs (een technologie die leeftijdsverificatie zonder identificatie mogelijk zou maken) als gouden standaard claimt, maar deze nog niet in de productieversie van de app heeft geïmplementeerd; • Elk alternatief dat wél veilig is, vereist dat persoonsgegevens zoals naam, documentnummer en geboortedatum naar een server worden verstuurd, wat een betekenisvolle privacyinbreuk vormt; • Er dus een fundamenteel dilemma bestaat: een veilig leeftijdsverificatiesysteem is per definitie privacyschendend en een privacyvriendelijk systeem is per definitie onveilig.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De JD privacy beschouwt als een grondrecht dat niet ondergeschikt mag worden gemaakt aan andere beleidsdoelen; • Het beschermen van minderjarigen ook op andere, minder ingrijpende manieren kan worden nagestreefd; • Digitale identiteitsinfrastructuur die eenmaal op grote schaal is uitgerold, uiterst moeilijk te herzien is, waardoor fouten in het ontwerp decennialang

	doorwerken.
Spreekt uit dat:	Geen enkel leeftijdsverificatiesysteem op dit moment zowel veilig als privacyvriendelijk is en daarom invoering van een verplichting onwenselijk is;

PM13	Pieter Wie?
Onderwerp	Gebruikersnamen op Sociale Media
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De dialoog in de samenleving en op sociale media aan het verharden is. • Via sociale media veel dreigementen worden verspreid. • Veel mensen anoniem of onder een pseudoniem zich uitten op sociale media, en dus niet herkenbaar zijn.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De verharding in de samenleving en in de dialoog moet worden verminderd. • Bedreigingen beter traceerbaar moeten zijn naar de dader.
Spreekt uit dat:	Sociale media accounts enkel juridische namen als gebruikersnaam kunnen gebruiken en dus

	anonieme accounts of accounts onder een pseudoniem moeten werven.
--	---

PM14	De Grens van Grijs
Onderwerp	Stemgerechtigde Leeftijd
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Politieke besluiten vaak langetermijneffecten hebben voor jongere generaties; • De Nederlandse bevolking vergrijsd; • Ouderen gemiddeld minder lang de gevolgen van toekomstgericht beleid ondervinden;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Democratische representatie in balans moet zijn tussen generaties; • Er momenteel wel een minimale stemleeftijd bestaat, maar geen maximale grens; • De AOW-leeftijd maatschappelijk al geldt als markering van het einde van de werkzame levensfase;
Spreekt uit dat:	De maximale stemgerechtigde leeftijd gekoppeld zou moeten worden aan de geldende AOW-leeftijd;

PM15	Nu in de bonus; het nieuwe PFAS cola
Onderwerp	Milieuvervuilende Zoetstoffen
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Synthetische zoetstoffen zoals sucralose en acesulfaam-K nauwelijks afbreken in de natuur; • Zuiveringsinstallaties deze stoffen niet filteren, waardoor ze ons drink- en oppervlaktewater vervuilen; • De ophoping in het milieu inmiddels vergelijkbaar is met PFAS-vervuiling;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Deze chemische suikervervangers ongemerkt in duizenden alledaagse producten zitten, zoals frisdrank, zuivel en sauzen. • Consumenten hierdoor onbewust bijdragen aan grootschalige, structurele watervervuiling. • Er milieuvriendelijke, natuurlijke alternatieven beschikbaar zijn om producten verantwoord op smaak te brengen.
Spreekt uit dat:	Chemische, milieubelastende zoetstoffen die als

	suikervervanger dienen, verboden moeten worden.
Toelichting:	De omvang van deze chemische vervuiling is gigantisch. Synthetische zoetstoffen zitten allang niet meer alleen in light-frisdrank, maar verstopt in duizenden alledaagse producten zoals zuivel, sauzen en kant-en-klaarmaaltijden. Consumenten kunnen het bijna niet meer ontwijken. Dit verbod dwingt de voedselindustrie om over te stappen op reeds bestaande, veilige alternatieven. Denk aan natuurlijke, biologisch afbreekbare zoetstoffen van plantaardige oorsprong.

AMD01	Vliegtickets duurder? Treintickets goedkoper!
Onderwerp	Financieel aantrekkelijker maken van internationale treinreizen
Indiener(s)	Werkgroep VRoEM
Woordvoerder	
Betreft	Politiek Programma - 13.3.2 Mobiliteit die landsgrenzen overstijgt
Type	Vervangen
Schrap	"Dit zorgt ervoor dat consumenten

	de eerlijke prijs betalen voor hun vliegtickets en de trein aantrekkelijker wordt."
Voeg toe/vervang door	"Dit zorgt ervoor dat consumenten de eerlijke prijs betalen voor hun vliegtickets. Tegelijkertijd dient de prijs van treintickets aantrekkelijker te worden als optie voor internationale reizen."
Toelichting:	Wanneer vliegtickets duurder worden, wordt met de trein internationaal reizen een aantrekkelijkere optie. Echter gaat nergens dat de prijs voor internationale treintickets aantrekkelijker gemaakt moet worden. Zonder de prijs voor treintickets te verlagen zal reizen iets elitairs worden, weggelegd enkel voor degenen met een grotere portemonnee. Dat is niet de bedoeling. Daarom dient dit duidelijker te worden in het PP en dient dit een onderwerp te zijn waar de JD zich voor inzet.

AMD02	Het kán gewoon
Type voorstel	Amendement (op Politiek Programma of op congresvoorstel)
Onderwerp	Goedkoper OV
Indiener(s)	Afdeling Rotterdam-Zeeland
Betreft	13.3.6, pagina 119
Type	Vervangen
Schrap	De Jonge Democraten ... t/m ... OV moet betalen
Voeg toe/vervang door	De Jonge Democraten zijn voorstander van het gratis maken van het openbaar vervoer. Met gratis openbaar vervoer zijn minder mensen genoodzaakt een auto te bezitten en te gebruiken, wordt er minder energie verbruikt per gereisde kilometer en krijgt iedereen in Nederland de kans om te reizen, ongeacht de individuele economische situatie. Wel eisen de Jonge Democraten dat de overheid bepaalt welke OV-diensten de vervoersmaatschappijen moeten rijden, zodat de kwaliteit en bereikbaarheid worden

	gewaarborgd.
Toelichting:	<p>Vaak wordt gesteld dat gratis OV jaarlijks 4 miljard euro zou kosten. In deze berekening worden bestaande overheidsuitgaven en subsidies echter over het hoofd gezien.</p> <p>Wanneer we de huidige kostenposten wegstrepen, ontstaat er een heel ander beeld: Studentenreisproduct: al zo'n 1 miljard euro; Kortings- en vrij reisregelingen: (voor o.a. ouderen en scholieren) circa 150 miljoen euro; Woon-werkverkeer overheidsperoneel: kost alle overheidslagen samen ongeveer 200 miljoen euro.</p> <p>Daarnaast zorgt het volledig afschaffen van het betaalsysteem voor een enorme reductie van de overheadkosten (circa 500 miljoen euro). Er is dus geen 4 miljard euro, maar circa 2,15 miljard euro nodig om gratis OV te realiseren.</p>

PM16	Afschaffen van renteaftrek in de vennootschapsbelasting voor nieuwe olie- en gaswinningsprojecten
Onderwerp	Afschaffen van renteaftrek in de vennootschapsbelasting voor nieuwe olie- en gaswinningsprojecten
Indiener(s)	Werkgroep Economie, Klimaat & Duurzaamheid
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijven de rente op leningen voor investeringen in nieuwe olie- en gaswinningsprojecten mogen aftrekken van de vennootschapsbelasting, waardoor de Nederlandse overheid deze investeringen indirect subsidieert; • De Nederlandse overheid zich via het Klimaatakkoord van Parijs heeft gecommitteerd aan het afstemmen van alle financiële stromen op de klimaatdoelstellingen, dus ook die vanuit de overheid; • Nederland zich sinds 2009 op meerdere internationale podia, waaronder de G20-top in Pittsburgh en de klimaattoppen in Glasgow en Dubai, heeft gecommitteerd aan het afbouwen van fossiele subsidies, zonder dit volledig na te komen.

Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Het Internationaal Energieagentschap (IEA) heeft vastgesteld dat er in een 1,5°C-scenario geen ruimte is voor nieuwe fossiele extractieprojecten; • Het indirect subsidiëren van nieuwe olie- en gaswinning via belastingvoordelen fundamenteel in strijd is met de klimaatdoelstellingen van Nederland; • Het argument van energieonafhankelijkheid een legitiem beleidsdoel is, maar dat échte energieonafhankelijkheid alleen duurzaam bereikt kan worden via hernieuwbare energie. Landen zoals Uruguay laten zien dat de energievoorziening vrijwel volledig op duurzame bronnen gebaseerd kan zijn; • Nederland als vooruitstrevend land de ambitie moet hebben om koploper te zijn in groene energieonafhankelijkheid, in plaats van nieuwe fossiele afhankelijkheden op te bouwen; • De renteaftrek in de Wet Vpb 1969 volledig onder nationale wetgevingsbevoegdheid valt en dus zonder internationale belemmeringen kan worden aangepast.
Spreekt uit dat:	Nederland de renteaftrek in de vennootschapsbelasting voor leningen aanwent voor nieuwe olie- en gaswinningsprojecten schrapt.

PM17	Wie zijn geschiedenis niet kent, is gedoemd haar te herhalen covid-editie
Onderwerp	Pandemische Paraatheid
Indiener(s)	Werkgroep VWS
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • na de coronapandemie is 300 miljoen euro vrijgemaakt voor investeringen in pandemische paraatheid. Het vorige kabinet heeft deze middelen echter volledig wegbezuinigd, en het huidige kabinet stelt slechts 2 miljoen euro beschikbaar. Daarmee blijft de overheid ver verwijderd van het niveau dat nodig is om adequaat voorbereid te zijn op toekomstige gezondheids crises. • deskundigen, evaluaties na COVID-19 en organisaties zoals de Onderzoeksraad voor Veiligheid, GGD GHOR Nederland, RIVM en de KNMG waarschuwen dat het ontbreken van goede voorbereiding en structurele financiering leidt tot verlies van expertise, tragere respons en grotere schade bij een volgende crisis; • internationale organisaties, waaronder de World Health Organization, stellen dat de

	kans op een nieuwe wereldwijde pandemie reëel blijft en dat vergelijkbare of grotere uitbraken opnieuw kunnen optreden, waardoor blijvende paraatheid noodzakelijk is;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • pandemische paraatheid juist vraagt om continue en structurele investeringen, ook in perioden waarin er geen acute crisis speelt; • bezuinigingen op voorbereiding en planning de weerbaarheid van de samenleving aantoonbaar verzwakken en ertoe leiden dat bij een volgende crisis ad-hoc beslissingen nodig zijn; • het gebrek aan voorbereiding ertoe leidt dat tijdens een crisis dure en maatschappelijk ingrijpende noodmaatregelen nodig zijn, wat aanzienlijk kostbaarder is dan vooraf investeren in voorbereidingen.
Spreekt uit dat:	het kabinet-Jetten moet investeren in pandemische paraatheid, omdat het financieel en maatschappelijk vele malen kostbaarder is om tijdens een crisis maatregelen te moeten improviseren dan om vooraf goed voorbereid te zijn. Door nu te investeren beschikt de overheid over actuele plannen, voldoende capaciteit en uitvoeringskracht om bij toekomstige gezondheids crises snel en effectief te handelen.

Toelichting:	GGD GHOR Nederland = Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Nederland RIVM = Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu KNMG = Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst
--------------	--

PM18	5 onder b? Op je muil, gauw!
Onderwerp	Leerplichtvrijstelling 5 onder b afschaffen
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit & Participatie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen volgens artikel 28 van het VN Kinderrechtenverdrag recht hebben op het volgen onderwijs; • Er verschillende vrijstellingen bestaan voor de leerplicht in Nederland, waaronder een vrijstelling op basis van de geloofs- of levensovertuiging van de ouders (5 onder b); • Er ruim 2500 kinderen thuiszitten op basis van artikel 5 onder b.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Het leerrecht van de kinderen botst met deze vrijstelling van onderwijs; • Gemeenten niet de capaciteiten hebben

	<p>om te controleren of en hoe thuisonderwijs wordt gegeven aan deze kinderen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kinderen door thuiszitten minder kans hebben op connecties met andere kinderen, wat slecht is voor hun sociaal-emotionele ontwikkeling; • De controlerende functie van scholen niet uitgevoerd kan worden door deze vrijstelling, waardoor er geen controle is op de gezondheid en het welzijn van kinderen; • De straal van 6 of 20 km te klein is als zoekgebied van passende scholen, ouders die per se willen dat de school aansluit bij de levensovertuiging kunnen prima een school verder weg zoeken.
Spreekt uit dat:	De leerplichtvrijstelling artikel 5 onder b afgeschaft moet worden.
Toelichting:	De straal van 6 kilometer geldt voor basisscholen en die van 20 kilometer voor middelbare scholen. Deze afstanden gelden nu als maximum zoekgebied.

PM19	Algoritmische transparantie in de private sector
Onderwerp	Algoritmische transparantie in de private sector
Indiener(s)	Werkgroep Digitale Zaken

Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Algoritmes van private partijen in toenemende mate bepalend zijn voor kansen en uitkomsten in het leven van burgers; • Het huidige JD-programma transparantie- en verantwoordingseisen voor algoritmes uitsluitend toepast op de overheid; • Burgers bij private algoritmes met grote maatschappelijke impact geen vergelijkbare rechtsbescherming hebben als bij overheidsbesluiten.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Het onderscheid tussen publieke en private besluitvorming in de praktijk steeds vaker vervaagt wanneer private algoritmes de toegang tot essentiële diensten bepalen; • Transparantie over algoritmische besluitvorming een voorwaarde is voor het kunnen aanvechten van onjuiste of discriminerende uitkomsten; • Zelfregulering door bedrijven op dit gebied onvoldoende is.
Spreekt uit dat:	Transparantie- en verantwoordingseisen voor algoritmes met grote maatschappelijke impact niet beperkt mogen blijven tot de overheid, maar ook van toepassing moeten zijn op private partijen;

PM20	Risicogebaseerde Aanpak AI-Governance
Onderwerp	Risicogebaseerde Aanpak AI-Governance
Indiener(s)	Werkgroep Digitale Zaken
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • AI in toenemende mate wordt ingezet in contexten die directe gevolgen hebben voor het leven van burgers, zoals sollicitatieprocedures, strafrechtelijke opsporing en medische diagnoses; • De EU AI Act een risicogebaseerd kader introduceert, maar de concrete doorvertaling naar nationaal beleid en handhaving nog grotendeels ontbreekt; • Het huidige JD-programma AI uitsluitend behandelt in de context van auteursrecht en algoritmisch overheidshandelen, en daarmee onvoldoende ingaat op AI als zelfstandig beleidsthema.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De risico's van AI-systemen sterk verschillen per toepassing, en regulering daarom proportioneel moet zijn aan de mogelijke schade voor burgers; • Transparantie over het gebruik van AI een voorwaarde is voor effectieve rechtsbescherming; • Europese samenwerking noodzakelijk is

	om te voorkomen dat regulering nationaal wordt omzeild.
Spreekt uit dat:	Er een noodzaak is voor een risicogebaseerde aanpak van AI-regulering, waarbij een grotere mogelijke impact op burgers strengere eisen aan transparantie, toetsbaarheid en toezicht met zich meebrengt, zodat AI-systemen die ingrijpende beslissingen over burgers nemen altijd uitlegbaar en aanvechtbaar zijn;

PM21	M'n moeder zei dat ik anti-Israël was maar dawasnie!
Onderwerp	Buitenlands beleid Midden-Oosten
Indiener(s)	JD Arnhem-Nijmegen
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens afgelopen zomercongres een motie is aangenomen om alle diplomatieke en economische banden met Israël te verbreken totdat Israël alleen zijn internationaal erkende grondgebied verdedigt, geen Palestijnse gebieden aanvalt en mensenrechten respecteert; • Ondanks het begonnen vredesproces, de oorlog in Gaza nog steeds niet lijkt af te

	<p>streven naar een duurzame vrede;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dit proces deels wordt verstoord door aanhoudende aanvallen van het IDF in de Gazastrook; • Nederland een belangrijke bondgenoot en handelspartner is van Israël.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Uit deze constatering is het logisch dat de JD wil dat Nederland economische banden met Israël verbreekt; • Diplomatieke banden aanhouden voordelen meebrengt, zoals onderdeel kunnen blijven van onderhandelingen in het vredesproces; • Ten behoeve van een duurzame vrede Israël een bondgenoot moet blijven van Nederland, om zijn bestaansrecht als Joods thuisland te blijven verdedigen; • Nederland met diplomatieke banden nog steeds invloed kan behouden in het vredesproces en streven naar een tweestatenoplossing, welke voorkeur heeft van de JD.
Spreekt uit dat:	De Nederlandse regering economische banden met Israël moet verbreken totdat zijn regering

	alleen hun internationaal erkende grondgebied verdedigt, geen Palestijnse gebieden aanvalt en mensenrechten respecteert. De diplomatieke relaties met Israël blijven in stand om druk uit te oefenen, humanitaire hulp te bevorderen en te onderhandelen ponaar een duurzame tweestatenoplossing.
Toelichting:	De motie 'Verbreken Banden met Israël' komt te vervallen bij het aannemen van deze motie.

PM22	Een OV kaart is voor hen ook wel PRAKTISCH
Onderwerp	OV kaart leerlingen praktijkonderwijs
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit & Participatie
Woordvoerder	
Constateerder dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Er 30.000 leerlingen in het Nederlands koninkrijk praktijkonderwijs volgen; • Deze leerlingen voor hun opleiding verplichte stages moeten lopen; • Deze leerlingen geen recht hebben op een vrij reizen OV kaart.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Een vrij reizen OV-kaart erg handig is voor leerlingen die ver(der) moeten reizen naar hun stage, doordat ze minder reiskosten hoeven te maken;

	<ul style="list-style-type: none"> • De vrij reizen OV-kaart kanselijkheid bevordert, omdat deze leerlingen dan minder afhankelijk zijn van hun ouders voor vervoer; • De zelfstandigheid van leerlingen wordt bevordert als ze zelf naar de stageplek kunnen reizen met het OV.
Spreekt uit dat:	Leerlingen op het praktijkonderwijs recht moeten hebben op een vrij reizen OV kaart.

PM23	JDA, niet te verwarren met JDA
Onderwerp	Jerusalem Declaration on Antisemitism (JDA)
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit & Participatie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De Jonge Democraten eerder een motie hebben aangenomen om de IHRA-definitie voor antisemitisme niet meer te gebruiken; • Antisemitisme nog steeds een groot en actueel probleem is in de samenleving; • Er naast de IHRA-definitie nog andere definities voor antisemitisme bestaan, waaronder de Jerusalem Declaration on Antisemitism (JDA-definitie).
Overwegende	<ul style="list-style-type: none"> • Deze JDA-definitie beter onderscheid

dat:	<p>maakt tussen antisemitisme en antizionisme.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diverse experts en universitaire onderzoekers deze de definitie met zorg hebben samengesteld, mede als tegenreactie op de IHRA-definitie; • Deze definitie expliciet erkent dat Joodse mensen als groep nooit verantwoordelijk gehouden mogen worden voor het beleid dat de staat Israël voert.
Spreekt uit dat:	De Jerusalem Declaration on Antisemitism (JDA) definitie gehanteerd moet worden.
Toelichting:	<p>De JDA-definitie bestaat uit een exacte definitie en een aantal preambules.</p> <p>Definitie: Antisemitisme omvat discriminatie, vooroordelen, vijandigheid en geweld tegen Joden omwille het feit dat ze Joods zijn (of Joodse instituties omwille het feit dat het Joodse instituties zijn).</p> <p>De preambules geven extra handvatten om te beoordelen of iets antisemitisme is. Een van de belangrijkste zijn:</p> <p>-Joodse mensen als groep verantwoordelijk houden voor wat Israël als land doet;</p> <p>-Van Joodse mensen verwachten dat ze altijd expliciet afstand nemen van de daden van de staat Israël, vanwege vermeende loyaliteit aan Israël.</p>

	Voor de hele tekst in het Engels, zie: https://jerusalemdeclaration.org/
--	---

PM24	Een zwangerschap is toch al een hele bevalling
Onderwerp	Bevalboete/ maximumdagloon ouderschapsverlof
Indiener(s)	Werkgroep Diversiteit & Participatie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Het kabinet Jetten het voornemen heeft om het ouderschapsverlof te verlagen met 30%; • Het kabinet eveneens het zwangerschapsverlof en het ziekteverlof bij zwangerschap wil verlagen met 20%; • Deze laatstgenoemde maatregel jaarlijks minstens 25.000 zwangere vrouwen treft; • Die specifieke maatregel ook geldt als vrouwen ziek worden tijdens hun zwangerschap.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Het oneerlijk is dat vrouwen extra worden beboet als ze ziek worden tijdens de zwangerschap; • Deze maatregelen de loonkloof en de oneerlijke verdeling van zorgtaken zal

	<p>vergroten, doordat de partner eerder aan het werk moet door de hoge kosten;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deze maatregelen totaal niet te begrijpen is in het kader van de huidige vergrijzing in Nederland.
Spreekt uit dat:	De regelingen voor zwangerschaps- en ouderverlof niet ingeperkt mogen worden
Toelichting:	Het maximumdagloon voor zwangere vrouwen mag niet naar beneden bijgesteld worden. Dit geldt zowel voor het ziekteverlof, het zwangerschapsverlof als ouderschapsverlof (laatste voor beide partners 100%).

PM25	Dieren hebben recht op een goed bestaan, maar ze hoeven niet blij op de verpakking te staan
Onderwerp	'Blij' afgebeelde dieren op voedselverpakkingen
Indiener(s)	Werkgroep Economie, Klimaat & Duurzaamheid
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Op verpakkingen van dierlijke producten vaak 'blij' dieren afgebeeld staan; • Deze verpakkingen de indruk kunnen wekken dat deze dieren een 'blij' leven geleefd hebben; • Voedselverpakkingen geen misleidende

	informatie mogen bevatten.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Veel dieren in de bio-industrie helemaal geen 'blij' leven hebben, maar opgepropt zitten in een overvolle stal; • Afbeeldingen van 'blij' dieren consumenten onterecht een beter gevoel geeft over dierlijke producten; • Dit geen recht doet aan de pijn en stress die dieren ervaren in de bio-industrie.
Spreekt uit dat:	Er geen misleidende afbeeldingen van 'blij' dieren in de wei getoond mogen worden op voedselverpakkingen.
Toelichting:	Omdat er strikt genomen geen 'menselijke' emoties aan dieren toegeschreven mogen worden, is ervoor gekozen om de emotie 'blij' tussen aanhalingstekens te zetten. Met 'blij' bedoelen we hier het tegenovergestelde van 'gestrest', een emotie die wel bij dieren vastgesteld kan worden.

PM26	Kindspionnen, nee dankje
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Nederland en andere Europese landen in toenemende mate worden geconfronteerd

	<p>met hybride oorlogsvoering, waaronder sabotage, cyberaanvallen, desinformatie en heimelijke beïnvloeding;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statelijke en niet-statelijke actoren hierbij bewust gebruikmaken van kwetsbare groepen, waaronder minderjarigen, voor het uitvoeren van strafbare of ontwrichtende activiteiten; • Er in Europa incidenten zijn geweest van brandstichting en sabotage aan vitale infrastructuur met (mogelijke) buitenlandse aansturing; • De snelle ontwikkeling en makkelijke toegankelijkheid drones voor iedereen beschikbaar maken; • Preventie, weerbaarheid en rechtsstatelijke bescherming van burgers essentieel zijn bij het bestrijden van hybride dreigingen.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren extra vatbaar zijn voor ronseling via sociale media, gamingplatforms en online netwerken; • Jongeren zonder strafblad voor landverraad aan hun volwassen leven moeten kunnen beginnen; • Maatschappelijke weerbaarheid ook onderdeel hoort te zijn van de 'rijke' schooldag;
Spreekt uit dat:	De ronseling van minderjarigen erkend wordt als veiligheidsdreiging en hier concrete

	preventieprogramma's op onderwijs instellingen en online platforms voor komen gericht op weerbaarheid tegen ronseling, desinformatie en online manipulatie.
--	---

PM27	Niet elke provincie heeft net zoveel geld als GELDerland
Onderwerp	Verhogen budget provinciefonds
Indiener(s)	Werkgroep Economie, Klimaat & Duurzaamheid
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De Jonge Democraten eerder dit jaar een motie hebben aangenomen over het verhogen van het gemeentefonds; • Provincies (net als gemeenten) voor hun inkomsten deels afhankelijk zijn van het provinciefonds; • Provincies de afgelopen jaren meer decentrale taken extra hebben gekregen; • De Raad van Openbaar Bestuur kritisch is op de financiële verdeling van het verdelingsmodel van 2024; • De rijksoverheid vanaf 2026 aanzienlijk minder geld begroot voor het provinciefonds.
Overwegende	<ul style="list-style-type: none"> • Veel provincies voor 2026 al veel moeite

dat:	<p>hadden om hun begroting sluitend te krijgen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verwacht wordt dat provincies meer moeten gaan bezuinigen door dit ravijnjaar; • Dit ten koste gaat van maatschappelijke voorzieningen, wat extra nadelig is voor kwetsbare mensen in arme provincies.
Spreekt uit dat:	Het budget voor het provinciefonds verhoogd moet worden, zodat provincies genoeg geld hebben om hun taken te vervullen.
Toelichting:	<p>Eerder nam de JD al de motie aan om meer geld te begroten voor het gemeentefonds. Provincies hebben eveneens problemen met het vervullen van hun taken, vooral armere provincies zoals Zuid-Holland, Groningen en Zeeland. Met het oog op de aankomende Provinciale Statenverkiezingen is deze motie actueel en kan een nieuwe ploeg met een groter budget beter de provinciale taken uitvoeren.</p> <p>De kritische lezer is het vast opgevallen dat veel argumentatie van deze motie overeenkomt met de eerder motie over het gemeentefonds: door de sterke koppeling tussen deze twee fondsen en dezelfde recente ontwikkelingen zijn veel argumenten op beide gevallen toepasbaar.</p>

PM28	Krijgmacht kustwacht
------	----------------------

Onderwerp	Aanpassing positie kustwacht
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Russische schepen frequent actief zijn op de Noordzee; • Hierbij een zeer groot risico bestaat dat er schade wordt aangericht aan kritieke infrastructuur zoals internet en elektriciteitskabels; • De marine aangeeft dat zij niet in staat zijn hier effectief mee om te gaan door gebrekkige capaciteit; • De kustwacht nu al bewapend mag handelen in het caraïbisch gebied.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Hooggeplaatste bronnen binnen de Koninklijke Marine het versterken van de kustwacht en nauwer betrekken in de defensie structuur zien als oplossing voor deze kwestie; • Er internationaal precedent is voor het zwaarder bewapenen van de kustwacht, een voorbeeld hiervan is Noorwegen; • Het internationaal precedent is voor het behandelen van de kustwacht als een apart krijgsmachtdeel, dit is het geval bij de Verenigde Staten.

Spreekt uit dat:	De kustwacht als volledig krijgsmachtonderdeel van het Ministerie van Defensie wordt gezien, en toegang moet krijgen tot licht geschut voor het verbeteren van de veiligheid in de economische exclusieve zone op de Noordzee.
------------------	--

PM29	Potje promoten, potje betalen
Onderwerp	Potje promoten, potje betalen
Indiener(s)	Werkgroep Digitale Zaken
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • de proliferatie van algoritmische sociale media veel invloed heeft op radicalisering; • de huidige wetgeving met betrekking tot smaad, laster, opruiing en andere wetgeving met betrekking tot publieke uitingen niet hand te haven blijken op het digitale domein door de anonimiteit van veel accounts;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • de bestaande wetgeving al rekening houdt met vraagstukken rond de vrijheid van meningsuiting; • het behoud van online anonimiteit van cruciaal belang is voor vele in onvrije landen;

Spreekt uit dat:	Sociale media platforms als uitgever moeten worden behandeld in gevallen waar zij content promoten op hun platform op basis van waardes die niet zichtbaar zijn voor de gebruiker en niet kunnen worden bewerkt door de gebruiker, door de status als uitgever dragen zij ook juridische verantwoordelijkheid voor de inhoud.
------------------	---

PM30	Laat een drone geen nachtmerrie worden
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Nederland en andere Europese landen in toenemende mate worden geconfronteerd met hybride oorlogsvoering, waaronder sabotage, brandstichting, cyberaanvallen en heimelijke beïnvloeding; Vitale infrastructuur, publieke voorzieningen en democratische instituties doelwit zijn geweest van brandstichting en sabotage met (mogelijke) buitenlandse aansturing; Drones door hun snelle technologische ontwikkeling goedkoop, makkelijk toegankelijk en steeds moeilijker te detecteren zijn; Het misbruik van drones risico's oplevert voor vitale infrastructuur, publieke evenementen en de openbare

	<p>orde;</p> <ul style="list-style-type: none"> Hybride dreigingen zich vaak grensoverschrijdend manifesteren en nationale aanpakken alleen onvoldoende zijn.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Effectieve bescherming tegen sabotage en brandstichting vraagt om goede signalering en samenwerking tussen gemeenten, politie en veiligheidsdiensten; Het huidige beleid omtrent onbemande luchtvaart onvoldoende toegerust is op kwaadwillend gebruik in het kader van hybride dreiging; Europese samenwerking cruciaal is voor informatie-uitwisseling, gezamenlijke monitoring en snelle reactie;
Spreekt uit dat:	Brandstichting, sabotage en spionage als onderdeel van hybride oorlogsvoering prioriteit moeten krijgen bij opsporing en preventie, daarnaast strenger en beter handhaafbaar gereguleerd moet worden en dat Nederland zich binnen de Europese Unie actief moet inzetten voor intensievere samenwerking tegen hybride dreigingen.

PM31	Geef duurzaamheid groen licht met meer rood-oranje lampjes
------	--

Onderwerp	Verandering verkeerslichtensysteem
Indiener(s)	Wergroep Economie, Klimaat & Duurzaamheid
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Nederlandse verkeerslichten direct van rood naar groen licht gaan; Verkeersdeelnemers voor een rood licht moeten stoppen en bij groen licht direct moeten doorrijden; Verkeerslichten in andere landen nog een tussenfase hebben tussen het rode en groene licht, bijvoorbeeld een 'rood-oranje' tussenfase.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Een verkeerslichtsysteem met een tussenfase beter werkt voor o.a. auto's met een start-stopsysteem, doordat automobilisten beter kunnen anticiperen op het verkeerslicht; Het efficiënter kunnen inzetten van een start-stopsysteem veel brandstof kan besparen, wat goedkoper en duurzamer is; De Jonge Democraten veel waarde hechten aan duurzaamheid, en elke duurzamere stap mooi meegenomen is.
Spreekt uit dat:	Nederland een rood-oranje-groen-oranje-rood verkeerslichtensysteem moet invoeren.

Toelichting:	De formele naam van het voorgestelde verkeerslichtensysteem klinkt ingewikkeld, maar is feitelijk hetzelfde systeem als in o.a. Duitsland wordt gehanteerd.
--------------	---

PM32	In de tussentijd, geen tussentijdse toets (ttt)
Onderwerp	De tussentijdse toets bij het auto rijexamen.
Indiener(s)	Jonge Democraten Utrecht
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Er voor het autorijbewijs (rijbewijs B) een Tussentijdse toets (ttt) kan worden afgelegd. De kandidaat 145 euro betaalt voor een toets van 35 minuten, indien de toets wordt gehaald komt er een vrijstelling van de bijzondere verrichtingen voor op het echte examen. De TTT maar één keer geldig is. De TTT veel druk legt op de wachttijden.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> De TTT wel voor meer zelfvertrouwen zorgt en minder stress. Ongeacht of je een vrijstelling hebt, duurt het examen nog steeds 55 minuten. Alleen met de vrijstelling hoef je niet de twee bijzondere verrichtingen te doen, die

	<p>als relatief makkelijk worden gezien en waar bijna niemand op zakt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je dus meer rijdt, en de meeste mensen zakken op rijvaardigheid, niet op de bijzondere verrichtingen.
Spreekt uit dat:	De tussentijdse toets wordt afgeschaft, om zo het rijexamen relatief makkelijker te maken en de wachttijden kort te houden.
Toelichting:	De Tussentijdse toets heeft als voordeel dat het minder stress oplevert, maar je moet alsnog even lang examen afleggen, en meer autorijden. Daarnaast is het erg duur, één keer geldig en het maakt de wachttijden langer.

PM33	Gastservers voor Geopolitiek Gedonder
Onderwerp	Misbruik van EU-lidstaten door vijandige staten voor digitale beïnvloeding en contra-inlichtingenoperaties
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De Volksrepubliek China bij het publiceren van gegevens van Nederlandse AIVD- en MIVD-medewerkers gebruikmaakt van een website gehost in Hongarije, een

	<p>EU-lidstaat waar digitale controle en transparantie omtrent buitenlandse beïnvloeding kwetsbaar zijn;</p> <ul style="list-style-type: none"> • deze vorm van beïnvloeding onderdeel lijkt van een bredere strategie waarbij autoritaire staten binnen de Europese Unie infrastructuur gebruiken om diaspora te sturen, politieke ruis te creëren en veiligheidsdiensten van andere lidstaten te ondermijnen; • er momenteel geen dekkend Europees kader bestaat dat dit type praktijken adresseert, waardoor staten relatief vrij opereren via EU-jurisdicties die minder streng handhaven op
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • het strategisch gebruik van digitale infrastructuur in kwetsbare EU-lidstaten door vijandige staten kan worden gezien als een “Proxy-State Influence Platform” (PSIP): een door een buitenlandse mogendheid gemanipuleerd digitaal ecosysteem bedoeld om diaspora, publieke opinie of veiligheidsstructuren in de EU te beïnvloeden; • het bestaan van PSIP’s een directe bedreiging vormt voor de integriteit van Europese veiligheid, democratische stabiliteit en wederzijds vertrouwen tussen lidstaten; • Nederland gebaat is bij een Europees

	mechanisme dat voorkomt dat autoritaire staten EU-interne zwakke plekken gebruiken als springplank voor ondermijnende operaties;
Spreekt uit dat:	Nederland zich in EU-verband moet inzetten voor het vaststellen van een Europees verbods- en reguleringskader voor "Proxy-State Influence Platforms", waarmee het hosten, faciliteren of versterken van digitale beïnvloedingsinfrastructuren van vijandige staten binnen de EU aan banden wordt gelegd.
Toelichting:	Autoritaire staten gebruiken digitale infrastructuur binnen de EU om diaspora te beïnvloeden, operationele informatie te verspreiden en lidstaten tegen elkaar uit te spelen. Door dit fenomeen te benoemen, Proxy-State Influence Platforms, en er een Europees verbodskader voor te vragen, creëren we voor het eerst een politiek instrument dat gericht dit type misbruik tegengaat. Dat versterkt Europese veiligheid én de onderlinge solidariteit binnen de Unie.

PM34	Stap stap, uit de put via de paddentrap
Onderwerp	Paddentrapjes in straatputten
Indiener(s)	Werkgroep Economie, Klimaat & Duurzaamheid

Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal padden in Nederland de afgelopen zeventien jaar met ruim veertig procent is afgenomen; • Er elk jaar naar schatting een half miljoen tot een miljoen padden, kikkers en salamanders in straatputten verdwijnen; • Mede hierdoor de biodiversiteit van amfibieën in Nederland afneemt.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De Jonge Democraten waarde hechten aan het waarborgen van natuur en biodiversiteit; • Het bovendien zielig is dat amfibieën langzaam doodgaan in straatputten of in het riool belanden; • Een paddentrapje een goedkope oplossing is om dieren letterlijk uit de put te helpen.
Spreekt uit dat:	Er in elke straatput een paddentrapje geïnstalleerd moet worden.
Toelichting:	Voor leden die geïnteresseerd zijn naar hoe een paddentrapje eruitziet en hoe deze werkt: https://ecoverly.be/product/paddentrap/ https://www.youtube.com/watch?v=p4ugjqxRDPc

PM35	Gemeenten met eten
------	--------------------

Onderwerp	Voedselbeleid in de gemeente
Indiener(s)	Jonge Democraten Utrecht
Woordvoerder	
Constaterende dat:	Het Voedingscentrum onlangs, op basis van wetenschappelijke inzichten, de vernieuwde Schijf van Vijf presenteerde. Dit voorlichtingsmodel heeft niet alleen aandacht voor gezonde voeding, maar ook voor een gezonde bodem en een gezonde leefomgeving.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> voedsel niet alleen onze eerste levensbehoefte is, maar is ook een manier om mensen met elkaar te verbinden: met hun buurt, het landschap, de boeren en hun eigen leefomgeving; deze hernieuwde verbinding in het lokale voedsellandschap sociale samenhang en regionale veerkracht versterkt, de lokale economie stimuleert en gezondheid bevordert, doordat mensen bewuster kiezen en eten; onderzoek bevestigt dat een integraal voedselbeleid de diepere lagen van het systeem aanpakt – gedrag, structuren en normen – en zo de oorzaken van ecologische, sociale en gezondheidsproblemen bestrijdt.

Spreekt uit dat:	gemeentelijk voedselbeleid een plek heeft in elk coalitieakkoord en de verbindende kracht van voedsel benut.
------------------	--

PM36	Wodka Wegwezen
Onderwerp	Russische huurlingen in afrika
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Russische private militaire bedrijven (PMC's), zoals het 'Africa Corps', actief zijn in Europa's achtertuin, met name in Afrika, het Midden-Oosten en Oost-Europa; Deze groepen niet alleen militaire operaties uitvoeren, maar ook desinformatiecampagnes, politieke beïnvloeding, stimuleren van migratiebewegingen, en economische infiltratie toepassen als verlengstuk van de Russische buitenlandse politiek; De Europese Unie en Nederland momenteel beperkt handelingsperspectief hebben om effectief op te treden tegen deze vorm van hybride dreiging; Er internationaal nauwelijks duidelijke regelgeving bestaat over het optreden en bestraffen van PMC's.

Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Deze PMC's een fundamentele bedreiging vormen voor democratische waarden, mensenrechten en de geopolitieke stabiliteit in zowel partnerlanden als Europa zelf; • Het onderscheiden van statelijke en niet-statale actoren door deze strategie wordt vertroebeld, wat opsporing en diplomatie bemoeilijkt; • Nederland en de EU actief zouden moeten bijdragen aan het opstellen van internationaal juridisch kader, sanctiemechanismen en strategische weerbaarheid tegen PMC-invloedsoperaties; • Een integrale aanpak die diplomatie, cyberveiligheid, economische sancties en maatschappelijke weerbaarheid combineert, noodzakelijk is om deze invloed effectief te bestrijden.
Spreekt uit dat:	Nederland zich binnen internationaal verband moet inzetten voor het indammen van Russische PMC invloed door het ontwikkelen van juridische instrumenten, het versterken van hybride weerbaarheid en het sanctioneren van betrokkenen.
Toelichting:	De Jonge Democraten staan voor een vrije, democratische wereldorde. Russische

	huurlingenbedrijven zoals het Africa Corps ondermijnen die orde met sluipende, hybride tactieken. Deze organisaties combineren gewapend geweld met politieke en economische manipulatie, vaak buiten directe staatsverantwoordelijkheid. Rapporten van onder andere RUSI, Finabel, Egmont Institute, BBC en CSIS tonen aan hoe deze groepen invloed verwerven in instabiele regio's en democratische structuren ondermijnen. Nederland moet niet achterover leunen, maar een voortrekkersrol pakken in de EU: voor recht, veiligheid en weerbaarheid. Wodka weg, invloed weg.
--	---

PM37	Herijking van sanctiegrondslagen ten aanzien van aanhoudende Russische agressie
Onderwerp	Vootzetting sancties Rusland op andere grond.
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige Europese en nationale sanctieregimes primair gebaseerd zijn op basis van de 2014 en 2022 Russische invasies van Oekraïne; • De Russen en Amerikanen het afbouwen van sancties ten aanzien van de Russische invasies als onderdeel van Trump's vredesplan is; • Rusland de soevereiniteit van meerdere

	<p>landen niet respecteert; De Russische Federatie in 2008 met militair geweld Georgië is binnengevallen en erkend Georgisch grondgebied blijvend bezet;</p> <ul style="list-style-type: none"> • De inval een blijvende schending van het internationale recht, de territoriale integriteit van een soevereine staat, en de beginselen van het VN-Handvest is.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De Jonge Democraten staan voor handelen conform het internationaal recht; • De internationale rechtsorde afhankelijk is van consequente handhaving van internationale verdragen en normen; • Duurzame vrede niet kan bestaan zonder respect voor soevereiniteit en territoriale integriteit van landen; • Internationale sanctiesregimes zowel een praktisch als normatief doel dienen;
Spreekt uit dat:	De sancties tegen Rusland in stand gehouden moeten worden op basis van alternatieve grondslagen om de economische druk op de Russische economie op peil te houden indien delen van Oekraïense grondgebied geannexeerd worden in mogelijke vredesonderhandelingen.

PM38	China Check-up: Altijd Even Terugbellen
Onderwerp	China Check-up: Altijd Even Terugbellen

Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constateerend dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Chinese staatsbedrijven in de afgelopen tien jaar aanzienlijke investeringen hebben gedaan in Europese kritieke infrastructuur, waaronder energie, telecom, transport, gezondheidszorg en nutsvoorzieningen; • Deze investeringen veiligheidsrisico's met zich meebrengen vanwege de nauwe banden tussen Chinese bedrijven en de Chinese overheid; • Europese landen op dit moment sterk verschillen in toezicht en regelgeving, waardoor potentiële risico's niet altijd tijdig worden onderkend;
Overwegend dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Een terugwerkende controle van investeringen over de afgelopen tien jaar noodzakelijk is om risico's die eerder zijn gemist alsnog te identificeren en aan te pakken; • Transparantie en strenge screening van investeringen cruciaal zijn om de nationale en Europese veiligheid en strategische autonomie te waarborgen; • Nederland en de EU samen moeten optrekken om uniforme en effectievere regels te ontwikkelen voor investeringscontroles op buitenlandse

	staatsbedrijven;
Spreekt uit dat:	de Nederlandse regering zich inzet voor het invoeren van strengere investeringscontroles op buitenlandse investeringen, inclusief een terugwerkende controle van investeringen in kritieke sectoren over de afgelopen tien jaar, en hierover actief samenwerkt binnen de Europese Unie.
Toelichting:	De afgelopen jaren zien we dat Chinese staatsbedrijven steeds meer invloed krijgen in cruciale sectoren binnen Europa en Nederland. Deze investeringen kunnen strategische risico's vormen, mede door nauwe banden met de Chinese staat. Nu verschillende landen hierop verschillend toezien, is het noodzakelijk om niet alleen nieuwe investeringen strenger te controleren, maar ook met terugwerkende kracht bestaande investeringen te evalueren. Zo zorgen we dat mogelijke dreigingen vroegtijdig worden gesignaleerd en aangepakt.

PM39	Zuidoost-Aziatische Zee
Onderwerp	Zuidoost-Aziatische Zee
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	

Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • China haar ambitieuze maritieme claims in de Zuid-Chinese Zee gebruikt om de soevereiniteit en Exclusieve Economische Zones (EEZ) van buurlanden systematisch te ondermijnen; • De naam 'Zuid-Chinese Zee' impliciet Chinese dominantie legitimeert en daarmee de regionale spanningen voedt; • China, die de territoriale integriteit van haar buurlanden actief op het spel zet door 'gelegitimeerd' machtsvertoon op zee;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • Het veranderen van de naam naar 'Zuidoost-Aziatische Zee' een krachtig politiek signaal zou zijn dat de regio als geheel erkent wordt en niet onder één nationale claim valt; • Een dergelijke naamswijziging kan bijdragen aan het ontkrachten van Chinese territoriale aanspraken en daarmee de regionale stabiliteit vergroten;
Spreekt uit dat:	de Nederlandse regering zich in de Europese Unie en internationale fora moet inzetten voor de hernoeming van de Zuid-Chinese Zee naar de 'Zuidoost-Aziatische Zee' als symbool van regionale soevereiniteit, respect voor internationaal recht en als tegenwicht tegen hegemoniale maritieme claims.
Toelichting:	De naamgeving van internationale wateren heeft

	<p>een grote geopolitieke betekenis. De huidige term 'Zuid-Chinese Zee' legitimeert impliciet Chinese aanspraken, wat de spanningen en conflicten in de regio versterkt. Door te pleiten voor de naam 'Zuidoost-Aziatische Zee' erkennen we de soevereiniteit van alle landen in de regio en zetten we een krachtig signaal tegen hegemonie en illegale maritieme claims. Deze symbolische stap draagt bij aan regionale stabiliteit en het respect voor internationaal recht.</p>
--	--

	<p>onderschrijft aan tafel zit;</p> <ul style="list-style-type: none"> Rusland een barbaarse oorlog tegen Oekraïne voert wegens Oekraïense ondertekening van de kernwaardes van de G7 Rusland in 2014 geschorst is uit de destijds G8, wegens de invasie van de Krim
Spreekt uit dat:	De JD zich ervoor uitspreekt dat Rusland niet toegevoegd dient te worden aan de G7, het wordt wat ons betreft dus niet weer de G8

PM40	Motie 4 - 8 wacht, 7 blijft kleven
Onderwerp	Rusland weren uit G7
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Punt 13C van het Oekraïne-vredesplan (zowel Europees als Amerikaans plan) stelt: "Russia to be invited back into the G8"; De G7 als intergouvernementeel forum georganiseerd is langs de waarden van pluralisme, liberale democratie en representatief bestuur; Rusland deze waarden niet ondersteund.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Het voor het proces in de G7 niet wenselijk als een partij die deze kernwaardes niet

PM41	(Droog)dokken gap
Onderwerp	Droogdok infrastructuur defensie
Indiener(s)	Werkgroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> In Nederland bestaan slechts twee droogdokken met een overkapping die militaire schepen kunnen accepteren bestaan.
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Het risico zeer groot is dat in het geval van een conflict de bestaande militaire geschikte droogdokken het doelwit van aanvallen zullen zijn; Een niet-overdekt dok zeer snel te

	detecteren is als een waardevol doelwit als er een marineschip in ligt.
Spreekt uit dat:	Er moet beleid komen dat zowel verplicht als faciliteert dat droogdokken in Nederland van een formaat dat ze in geval van nood door de marine gebruikt kunnen worden voorzien worden van een overkapping.

PM42	Vriendschap is Geen Vrijbrief voor Inmenging
Onderwerp	Ideologische inmenging van de Verenigde Staten in Europese democratieën
Indiener(s)	Wergroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> De National Security Strategy stelt dat de VS zich zal verzetten tegen “elite-gedreven, anti-democratische beperkingen op vrije meningsuiting” in Europa en “patriotische partijen” actief zal steunen die volgens de VS Europese “civilizational greatness” herstellen; De VS hiermee openlijk aangeeft invloed te willen uitoefenen op binnenlandse politieke processen in Europese landen; Dergelijke inmenging vergelijkbaar is met de beïnvloedingspraktijken waar we de

	Volksrepubliek China en Rusland voor bekritisieren;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Nederland moet opkomen voor de integriteit van Europese democratieën; Politieke beïnvloeding van bondgenoten een ernstige ondermijning vormt van wederzijds respect; Europese landen zelf moeten bepalen hoe zij omgaan met vraagstukken zoals migratiebeleid, democratische instituties en grondrechten;
Spreekt uit dat:	Nederland zich in EU-verband duidelijk moet uitspreken tegen Amerikaanse inmenging in Europese binnenlandse politiek en moet pleiten voor een gezamenlijke Europese lijn die politieke beïnvloeding door bondgenoten categorisch afwijst en hindert.
Toelichting:	komt nog

PM43	Njet Vladimir
Indiener(s)	Wergroep Buitenlandse Zaken en Defensie
Woordvoerder	
Constaterende dat:	<ul style="list-style-type: none"> Russische bedrijven met banden naar gesanctioneerde oligarchen en

	<p>staatsinstellingen nog steeds in Nederland opereren;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onder meer via microstructuren en juridische mazen entiteiten bijvoorbeeld gelinkt aan Aleksej Mordasjov en VTB Bank sancties lijken te ontwijken; • Russische diplomaten in Europa, herhaaldelijk betrokken zijn geweest bij spionage, beïnvloedingsoperaties en hybride oorlogsvoering;
Overwegende dat:	<ul style="list-style-type: none"> • De Nederlandse overheid al toeziet op sanctiebeleid en handhaving, maar recente gevallen aantonen dat dit in de praktijk onvoldoende effectief is om sanctieontwijking te voorkomen; • Structurele tekortkomingen in wetgeving, capaciteit en informatie-uitwisseling effectieve sanctiehandhaving ondermijnen en Nederland en Europa kwetsbaar maken voor Russische economische en politieke inmenging; • Alleen een structurele versterking en verscherping van deze mechanismen recht doet aan de ernst van de bedreiging en de beginselen van internationale rechtsorde;
Spreekt uit dat:	De sancties tegen Rusland zijn glashelder, maar de uitvoering rammelt. Via slimme constructies, stromannen en juridische mazen blijven Poetins bedrijven voet aan Nederlandse grond houden. Dit

	is geen administratieve misser, dit is een lek in onze veiligheid. Als we serieus zijn over het isoleren van het Kremlin en het steunen van Oekraïne, dan moeten we niet alleen regels stellen, we moeten ze ook onverbiddelijk handhaven. Deze motie versterkt bestaande instrumenten, vult de gaten in ons systeem, en stuurt een helder signaal: sanctieontduiking loont niet, ook niet met een postbus in Amsterdam.
--	--

Resolutie

RE01	Goede en toegankelijke zorg in een gezond Nederland
Onderwerp	Resolutie hoofdstuk 12 (VWS) in Politiek Programma
Indiener(s)	Werkgroep Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Woordvoerder	
Betreft:	Volledige resolutie op huidige pp, met aanpassingen in bestaande hoofdstukken en nieuwe hoofdstukken.
Schrap/voeg toe:	De komende jaren zal de [...] of sociale factoren.
Vervang door:	12. Goede en toegankelijke zorg in een gezond Nederland

<p>De komende jaren zal de druk op de gezondheidszorg blijven toenemen. Uitdagingen zoals de vergrijzing, stijgende zorgkosten en een structureel tekort aan zorgpersoneel vragen om fundamentele keuzes. Nederland moet het roer omgooien om een gezonde, vitale en rechtvaardige samenleving voor alle generaties te waarborgen.</p> <p>De Jonge Democraten hebben een systeem voor ogen waarin persoonsgerichte zorg centraal staat. Dit betekent een verschuiving van puur het behandelen van ziekten naar een integrale focus op gezondheid, welzijn en preventie. Een gezonde samenleving begint bij de leefomgeving: van gelijke kansen op een gezonde leefstijl, sport en beweging tot structurele aandacht voor mentale gezondheid, juist onder jongeren.</p> <p>Daarnaast streven wij naar een zorgstelsel waarin niemand wordt achtergelaten. Zorg is een fundamenteel recht, waarbij toegang en kwaliteit nooit mogen afhangen van inkomen, achtergrond of afkomst. Om de zorg toegankelijk en efficiënt te houden, omarmen we verantwoord innoveren. Door technologie en kunstmatige intelligentie (AI) slim en veilig in te zetten, ontlasten we zorgverleners en geven we hen de tijd terug voor de patiënt.</p> <p>Tot slot is voor ons het recht op zelfbeschikking leidend. Ieder individu moet, waar mogelijk, de volledige regie hebben over ethische beslissingen rondom het eigen lichaam en gezondheid, van reproductieve rechten tot een waardig levenseinde. Zo</p>
--

<p>bouwen we aan een gezondheidszorg die toekomstbestendig, rechtvaardig én diep menselijk is.</p> <p>12.1 Persoonlijke, toegankelijke en betaalbare gezondheidszorg voor iedereen</p> <p>12.1.1 Zorg waar de patiënt centraal staat</p> <p>In ons zorgsysteem staat persoonlijke zorg van hoge kwaliteit centraal. Dit betekent dat zorg altijd maatwerk moet zijn, afgestemd op de unieke eigenschappen en voorkeuren van de patiënt. De Jonge Democraten onderschrijven het grote belang van samen beslissen (shared decision-making). Een patiënt heeft recht op eerlijke informatie over opties en risico's, en beslist volledig mee over het eigen behandelplan. Alleen zo doen we recht aan de autonomie van de patiënt. Daarnaast vereist hoogwaardige zorg een wetenschappelijke basis (evidence-based). Wij willen investeren in onderzoek naar de meest doelmatige zorg, waarbij we het medische aspect altijd in balans houden met oog voor de mens.</p> <p>Hiervoor is een gecoördineerde aanpak nodig met structurele multidisciplinaire samenwerking, waarbij huisarts en psycholoog of specialist en wijkverpleging structureel overleg met elkaar voeren. Dit vereist naast het administratief bijhouden van de wensen en behoeften van een patiënt ook het voeren van telefonische gesprekken tussen zorgverleners in de eerste en tweede lijn. Dit zou ook bereikt kunnen</p>
--

<p>worden door verschillende vormen van gezondheidszorg samen te brengen in gezondheidscentra in de wijken. Samen met gepersonaliseerde zorg leidt dit tot het verminderen van verkeerde of zinloze behandelingen en het voorkomen van zorg die niet bijdraagt aan het geluk en welzijn van de patiënt.</p> <p>12.1.2 Een goed en rechtvaardig zorgstelsel</p> <p>Zorg moet toegankelijk en betaalbaar zijn, waarbij continu gewerkt wordt aan het verbeteren van de kwaliteit. Hiervoor ligt de coördinerende rol bij de centrale overheid, die samen met gemeenten en zorgverzekeraars verantwoordelijk is voor de juiste uitvoering. Hierbij is een goede wisselwerking tussen overheid en zorgverzekeraars cruciaal voor de inrichting en het functioneren van ons zorgstelsel. De overheid regelt het vaststellen van het basispakket, het beleid en de wetgeving en het toezicht op de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg. Daarbij kiezen we niet alleen voor de goedkoopste zorg voor de grootste groep, maar hebben we ook oog voor mensen met een zeldzame aandoening.</p> <p>Zorgverzekeraars hebben de taak om contracten aan te gaan met zorgaanbieders, met aandacht voor doelmatige zorg waarbij ook rechtvaardigheid en duurzaamheid een belangrijke rol spelen. De zorgverzekeraar moet handelen in het belang van zijn verzekerden, namens wie een verzekeraar onderhandelt en selectieve zorg inkoop. Onderlinge</p>
--

<p>concurrentie tussen zorgaanbieders leidt tot innovatie, betere kwaliteit en een lagere prijs van zorg. Daarentegen is samenwerking ook essentieel, waarbij kennis over bedrijfsvoering, zorgaanbod en specialismen gedeeld wordt.</p> <p>De Jonge Democraten vinden het belangrijk dat de zorg toekomstgericht is. Het zorgstelsel moet hierop ingericht zijn, waarbij de overheid, zorgverzekeraars en zorgaanbieders samenwerken aan duurzame zorg waar generaties lang gebruik van gemaakt kan worden. Dit kan worden behaald door meerjarencontracten tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders. Hierdoor worden samenwerkingen over lange tijd aangegaan, wat de oog op de toekomst stimuleert.</p> <p>Een rechtvaardig zorgstelsel is toegankelijk voor iedereen, waarbij er transparantie is voor verzekerden over welke zorg en onder welke voorwaarden zorg wordt vergoed. Hiervoor zijn onafhankelijke platforms nodig die polissen van zorgverzekeringen vergelijken, zodat verzekerden worden geholpen bij het maken van een weloverwogen keuze. Wij Jonge Democraten vinden het ook belangrijk dat jongeren en anderen die behoefte hebben worden geholpen bij het kiezen van de juiste polis en dat via de overheid of op school toegankelijke informatie over het zorgstelsel beschikbaar is.</p> <p>12.1.3 Beheersing van de kosten van gezondheidszorg</p>
--

<p>Door innovaties in de zorg worden mensen ouder en is er meer gezondheidszorg mogelijk, waarmee de zorgkosten stijgen. De Jonge Democraten vinden dat zorg toegankelijk voor iedereen moet zijn en daarmee ook betaalbaar voor iedereen. Toch is het niet wenselijk om alle zorg te dekken in het basispakket, om te voorkomen dat de zorguitgaven grenzeloos zijn. Wat er vanuit het basispakket vergoed wordt, moet ontstaan vanuit de volgende criteria: noodzaak, effectiviteit, efficiëntie, maatschappelijke acceptatie, eigen verantwoordelijkheid, duurzaamheid en werklust. Op basis van het advies van experts en wetenschappelijk onderzoek en aan de hand van de quality-adjusted life years (extra levensjaren gecorrigeerd voor kwaliteit van leven) en kosten moet vervolgens worden besloten wat er in het basispakket wordt opgenomen.</p> <p>Hoewel het belangrijk is dat wat er in het basispakket opgenomen wordt kosteneffectief is, moet er ook rekening gehouden worden met omstandigheden van specifieke ziekten. Het toestaan van dure behandelingen van bepaalde zeldzame ziekten is daar voor ons een voorbeeld van. Daarbij vinden wij Jonge Democraten solidariteit een belangrijk uitgangspunt van ons zorgstelsel en moeten voorzieningen als de zorgtoeslag en de bijzondere bijstand vanuit gemeenten ook in stand blijven.</p> <p>Ook vinden we het belangrijk dat burgers en zorgverleners zich meer bewust zijn van de stijgende zorgkosten. Dit kan door onafhankelijke platforms met</p>
--

<p>betrouwbare informatie over de kwaliteit en kosten van de zorg. Daarnaast dient het verplichte eigen risico te worden vervangen door een verplichte eigen bijdrage per behandeling met een jaarlijks maximum. Door een verplichte eigen bijdrage per behandeling in te voeren, worden patiënten zich per behandeling bewust van hun zorggebruik. Ook kan dit de drempel tot zorg doen afnemen, omdat patiënten niet in één klap het hele eigen risico moeten betalen, maar er per behandeling een grens is.</p> <p>12.2 Een Nederland waar iedereen gelukkig is</p> <p>12.2.1 Mentale gezondheid en welzijn zijn basiszorg</p> <p>Als Jonge Democraten zijn we er trots op dat Nederland tot een van de meest gelukkigste landen van de wereld behoort. Toch daalt het geluk van de meeste Nederlanders de afgelopen jaren. Dit komt door mentale druk, sociale media, maatschappelijke zorgen en woningsnood. Ook polarisatie en de sociale afstand die dat met zich meebrengt, evenals het feit dat steeds meer van ons leven online afspeelt, zorgen voor sociaal isolement. Dit raakt vooral jongeren, die nu worden gezien als de ongelukkigste generatie. Dit leidt tot veel mentale problemen en depressies en zelfmoord als meest voorkomende doodsoorzaak onder jongeren.</p> <p>Wij als Jonge Democraten maken ons hier zorgen over. Gezondheidszorg is meer dan alleen fysieke klachten behandelen. Het gaat ook over mentale gezondheid en welzijn. Elke Nederlander moet kunnen opgroeien in</p>
--

<p>een gezonde en gelukkige omgeving en zich kunnen ontwikkelen zonder psychische druk. Wij pleiten dan ook voor meer aandacht voor mentale gezondheid, zeker onder jongeren, en staan dan ook voor de komst van een bewindspersoon voor mentale zorg. Dit zorgt ervoor dat er weer meer grip komt op mentale gezondheid en dat deze op landelijk niveau structureel wordt verbeterd.</p> <p>Verder moeten er voorzieningen voor mentale zorg in de buurt zijn. Dit moet toegankelijk zijn voor iedereen, zonder financiële barrières. Dit kan voor jongeren worden gecombineerd met het creëren van een sociale omgeving, waar activiteiten zijn en er laagdrempelig gepraat kan worden over gevoelens en emoties zonder verwijzing. Dit draagt bij aan het voorkomen van mentale problemen, wat de druk op jongeren en de GGZ zal verminderen.</p> <p>12.2.2 Geef jongeren ruimte om te groeien</p> <p>Jongeren hebben de ruimte nodig om te kunnen groeien. Dit moet vrij zijn van prestatiedruk, zeker op jonge leeftijd. Op school moet minder gefocust worden op cijfers en een vroege selectie. In het onderwijs zou aandacht moeten zijn voor sociaal-emotionele ontwikkeling, met ruimte voor lessen over welzijn en activiteiten die daaraan bijdragen.</p> <p>Veel jongeren zitten meer dan 6 uur per dag op hun smartphone. Door verslavende algoritmen van sociale media is het voor jongeren vrijwel onmogelijk om zich</p>

<p>hiervan af te sluiten. Dit heeft serieuze impact op het concentratievermogen en zorgt voor slechtere nachtrust. Tegelijkertijd moeten we ook erkennen dat sociale media een ontmoetingsplek bieden voor jongeren en het zomaar wegnemen hiervan tot sociaal isolement van kwetsbare jongeren zou kunnen leiden. De Jonge Democraten zien het verbieden van sociale media voor jongeren dan ook als schijnoplossing, omdat dit niks doet aan het verslavende karakter van sociale media. Wij staan voor het leren van jongeren om om te gaan met de digitale wereld in plaats van deze voor hen af te sluiten, zodat zij digitale vaardigheden en weerbaarheid ontwikkelen die essentieel zijn in de moderne samenleving.</p> <p>12.2.3 Pak de problemen in de jeugdzorg aan</p> <p>De decentralisatie van de jeugdzorg heeft niet geleid tot de beoogde verbeteringen in de kwaliteit van zorg of kostenbesparingen. Wel heeft het geleid tot lange wachtlijsten, een tekort aan gekwalificeerd personeel en psychische klachten die niet worden verholpen. Wij als Jonge Democraten vinden dat er weer meer taken terug moeten naar de landelijke overheid. Ook moet jeugdzorg beschikbaar worden gesteld tot 21 voor de jongeren die daar baat bij hebben. Op die manier wordt voorkomen dat hulp abrupt stopt. Verder moet er op worden toegezien dat de gesloten jeugdzorg spoedig wordt afgebouwd, met ondertussen de juiste voorzieningen voor de jongeren in de gesloten jeugdinstanties.</p>

	<p>12.2.4 Bij mentale problemen kan je niet wachten</p> <p>Er staan in Nederland meer dan 100.000 mensen op de wachtlijst voor geestelijke gezondheidszorg. Daarvan moet een groot deel langer wachten op basis en specialistische zorg dan de wettelijke termijn. Deze lange wachttijden komen door onvoldoende samenwerking in de ggz en onvoldoende afspraken over wie er verantwoordelijk is wanneer er iemand op de wachtlijst staat.</p> <p>Om dit tegen te gaan, moet er geïnvesteerd worden in behandelingen. Er moeten meer behandelaars opgeleid worden die structureel met elkaar gaan samenwerken om de wachtlijsten terug te dringen. De Jonge Democraten pleiten ook voor het terugdraaien van marktwerking in de ggz. Marktwerking zorgt voor verkeerde financiële prikkels, waarbij productie financieel wordt beloond. Dit gaat ten koste van de meest passende zorg, iets wat juist ontzettend belangrijk is bij psychische klachten.</p> <p>12.3 Langdurige zorg verdient in deze tijd meer aandacht</p> <p>12.3.1 Volwaardig leven met een beperking</p> <p>Een inclusieve samenleving is een samenleving waarin mensen met een fysieke of mentale handicap zo veel mogelijk kunnen deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijk leven. Hierbij is toegang tot passende zorg en ondersteuning essentieel. Als Jonge</p>
--	--

	<p>Democraten streven wij naar een gehandicaptenzorg die gericht is op het bevorderen van zelfstandigheid, eigen regie en participatie van mensen met een handicap. Dit betekent onder andere investeren in toegankelijke woonvoorzieningen, passend onderwijs en werkgelegenheid voor mensen met een handicap. Daarnaast pleiten wij voor het versterken van de rechtspositie van mensen met een handicap, zodat zij gelijke kansen hebben en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.</p> <p>12.3.2 Gezond en gelukkig ouder worden</p> <p>Wij gunnen elke oudere een waardig leven, waarbij zij zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen wonen. Om dit te bereiken moet het sociaal kapitaal van ouderen zo veel mogelijk worden ingezet. Mantelzorg biedt hierbij zowel praktische als emotionele ondersteuning. Daarom verdienen mantelzorgers erkenning en steun vanuit de overheid voor hun bijdrage.</p> <p>De overgang van thuis wonen naar begeleid of gesloten wonen moet gemakkelijk zijn voor ouderen en mantelzorgers. Bij begeleid wonen is het rechtvaardig om een bijdrage van de zorgvragende oudere te vragen voor de woonfaciliteiten, tenzij dit de oudere disproportioneel belast.</p> <p>Eenzaamheid onder ouderen is helaas een groeiend probleem, met ernstige gevolgen voor het welzijn van deze ouderen. Daarom moeten we maatregelen nemen</p>
--	--

<p>om sociale isolatie te bestrijden en de sociale verbondenheid van ouderen te versterken. Dit kan onder meer worden bereikt door het stimuleren van gemeenschapsactiviteiten, het bevorderen van contacten tussen generaties en het ondersteunen van initiatieven die ouderen helpen om actief deel te nemen aan de samenleving.</p> <p>12.3.3 Een waardig levenseinde</p> <p>Palliatieve zorg is van groot belang voor mensen in hun laatste levensfase. Het is belangrijk dat zij de juiste zorg en ondersteuning krijgen, zodat zij waardig en comfortabel kunnen sterven. We moeten ervoor zorgen dat palliatieve zorg beschikbaar is voor iedereen die het nodig heeft, zowel thuis als in zorginstellingen. Hierbij moet het uitgangspunt zijn om de wensen van de (wilsbekwame) oudere zoveel mogelijk te respecteren.</p> <p>12.4 Verantwoord innoveren in medische zorg en wetenschap</p> <p>12.4.1 Zet kunstmatige intelligentie zinvol in in de gezondheidszorg</p> <p>Zorgverleners besteden te veel tijd aan administratie, wat ten koste gaat van aandacht voor de patiënt. Dit terwijl kunstmatige intelligentie (AI) zich inmiddels snel ontwikkelen in het herkennen van aandoeningen en het ondersteunen van diagnose en prognose. Deze AI-tools zullen in de toekomst alleen maar belangrijker worden,</p>

<p>omdat door de vergrijzing de zorgvraag groeit. Doordat het personeelsbestand in de zorg niet meegroeit, is technologie daarmee geen luxe meer, maar steeds meer een noodzaak.</p> <p>De JD ziet AI niet als bedreiging voor menselijke zorg, maar als voorwaarde om die menselijkheid te bewaren: door routinewerk te automatiseren en diagnostiek te verscherpen, wint de zorgverlener tijd terug voor de patiënt. Wij pleiten daarom voor gerichte investeringen in het ontlasten van administratieve taken, de inzet van gevalideerde AI-tools voor vroege screening op kanker, hart- en vaatziekten en dementie, en een nationale standaard voor elektronische patiëntendossiers als infrastructurele basis. Zo kunnen we zorg aanbieden in een eerder stadium, efficiënter werken en de patiënt beter informeren over diens ziekteverloop.</p> <p>12.4.2 Medisch wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling geneesmiddelen</p> <p>De nauwe verbinding tussen fundamenteel en klinisch onderzoek geeft Nederlandse universitaire medische centra een waardevolle positie: nieuwe inzichten bereiken de patiënt sneller. Kunstmatige intelligentie (AI) versterkt dit proces door grootschalige data-analyse en hypothesevorming, maar brengt ook nieuwe kwetsbaarheden met zich mee.</p> <p>Zo leidt publiek gefinancierd onderzoek nu te vaak tot patenten waarvan de opbrengsten exclusief naar</p>
--

	<p>commerciële partijen gaan. Daarnaast dreigt bij het gebruik van commerciële AI-tools het intellectuele eigendom van onderzoekers in handen te vallen van externe bedrijven. Ook komt de patiëntveiligheid in het geding als onderzoeksresultaten door AI niet meer goed te herleiden zijn.</p> <p>De JD ziet medisch-wetenschappelijk onderzoek en de uitkomsten daarvan daarom primair als een maatschappelijke investering, niet uitsluitend als marktproduct. Publieke financiering eist een publieke tegenprestatie: wie profiteert van belastinggeld, verbindt zich aan maximumprijzen en transparante winstmarges.</p> <p>Daarnaast verdienen onderzoekers duidelijke kaders over datagebruik en eigendomsrechten bij AI. Medische trainingsdata moet voldoen aan strenge kwaliteitseisen, want vooringenomenheid in data leidt aantoonbaar tot ongelijkheid in diagnose en behandeling. Geanonimiseerde patiëntdata zijn waardevol voor onderzoek, maar mogen uitsluitend gebruikt worden met expliciete toestemming. Zo brengt Nederland niet alleen baanbrekend onderzoek voort, maar maakt het de uitkomsten ook daadwerkelijk beschikbaar voor de patiënt die ze nodig heeft.</p> <p>12.4.3 Privacy, verantwoording en bescherming van het individu</p>
--	---

	<p>Wat technologie in de zorg onderscheidt van andere sectoren, is dat zij handelt op basis van uiterst persoonlijke informatie, met directe gevolgen voor gezondheid en leven. Een algoritme is niet aanspreekbaar, draagt geen empathie en is niet gebonden aan een eed. De JD stelt daarom als uitgangspunt: innovatie ontslaat niemand van verantwoordelijkheid. Technologie ondersteunt de zorgverlener, maar neemt nooit de beslissende rol over. Een behandelaar blijft juridisch en ethisch verantwoordelijk. Wanneer een algoritmisch systeem een rol heeft gespeeld in de diagnose of het behandeladvies, heeft de patiënt recht op een begrijpelijke uitleg. We dienen zogenaamde black-boxbesluitvorming (AI waarbij het keuzetraject onbekend is) zoveel mogelijk te voorkomen. Medische technologie wordt pas toegelaten na onafhankelijke validatie, niet alleen op nauwkeurigheid maar ook op mogelijke bias ten aanzien van kwetsbare groepen. Algoritmische systemen nemen geen autonome eindbeslissingen over toegang tot zorg zonder menselijke toetsing.</p> <p>Tot slot vormt digitale veiligheid een integraal onderdeel van patiëntveiligheid: elektronische zorgsystemen zijn aantrekkelijke doelwitten voor kwaadwillenden en vragen om structurele investeringen in weerbaarheid.</p> <p>12.5 Gezondheid is voor iedereen</p>
--	--

	<p>12.5.1 Zorg moet voor iedereen gelijk toegankelijk zijn</p> <p>Zorg is een fundamenteel recht, geen privilege. Toch laat onderzoek van het CBS zien dat mensen met een lagere sociaaleconomische status gemiddeld 7 tot 8 jaar korter leven dan mensen met een hoog inkomen. Factoren zoals inkomen, opleidingsniveau, gender, afkomst en woonomgeving bepalen niet alleen de toegang tot zorg, maar ook de kwaliteit ervan. De Jonge Democraten vinden dat iedereen toegang moet hebben tot het basispakket van zorg, met ondersteuning waar nodig. Dit betekent niet alleen financiële toegang via zorgtoeslag, maar ook ondersteuning bij digitale vaardigheden, taalvaardigheden en gezondheidsvaardigheden, zodat mensen daadwerkelijk in staat zijn hun zorgbehoefte te vervullen.</p> <p>Asielzoekers ervaren nu vaak een te hoge drempel om zorg te zoeken. Daardoor wachten zij langer met het inschakelen van hulp of doen ze dit helemaal niet. Dat is onmenselijk en zorgt uiteindelijk ook voor hogere kosten. Als Jonge Democraten willen wij deze drempel verlagen. Dit kan door betere voorlichting, eenvoudigere toegang tot zorg en minder administratieve en financiële obstakels. Daarnaast moeten de rechten van asielzoekers op zorg beter wettelijk worden vastgelegd en beschermd.</p> <p>12.5.2 Zorg mag niet van mindere kwaliteit zijn voor minderheden en kwetsbare groepen</p>
--	--

	<p>Naast toegang is het essentieel dat de kwaliteit van zorg gelijk is voor iedereen. Minderheidsgroepen, waaronder asielzoekers, vrouwen, mensen met een lage sociaaleconomische status en mensen met een beperking en lhbtq+ personen, worden nog steeds aantoonbaar minder serieus genomen. Verschillen in diagnose, pijninschatting, behandeling en follow-up zijn daar het gevolg van. Deze problemen worden onder andere veroorzaakt door beperkte kennis van culturele verschillen bij zorgverleners en richtlijnen die onvoldoende rekening houden met diversiteit.</p> <p>Als Jonge Democraten pleiten we voor een zorgsysteem dat proactief ongelijkheid bestrijdt. Zorgprofessionals moeten beter worden opgeleid in intercultureel begrip, meervoudige ongelijkheid en inclusieve communicatie. Daarnaast moet er onderzoek worden gedaan naar verschillen in gezondheidsuitkomsten en moeten protocollen en behandelrichtlijnen worden aangepast waar ongelijkheid wordt vastgesteld. Innovatie in zorg, zoals wetenschappelijk onderzoek, moet iedereen includeren, ongeacht sociaaleconomische status, (migratie)achtergrond of geslacht.</p> <p>12.6 Gezond door beweging en preventie</p> <p>12.6.1 Voorkomen is beter dan genezen</p> <p>De gezondheid van Nederlanders staat onder druk. Volgens het RIVM heeft ongeveer de helft van de volwassenen overgewicht en het aandeel mensen met</p>
--	---

	<p>obesitas is de afgelopen decennia sterk toegenomen. Tegelijkertijd groeit het aantal mensen met chronische leefstijlgerelateerde aandoeningen. Zonder ingrijpen zal dit aandeel verder stijgen richting 2050, wat de druk op de zorg en de samenleving aanzienlijk vergroot. Daarnaast stijgen de zorgkosten al jaren en zal deze stijging in de toekomst verder toenemen door vergrijzing en toenemende zorgvraag. Ongezond gedrag draagt in grote mate bij aan de ziektelast. Dit maakt duidelijk dat een fundamentele verschuiving nodig is: van een zorgsysteem dat vooral gericht is op behandelen, naar een systeem waarin preventie de nieuwe standaard wordt.</p> <p>Als Jonge Democraten zijn we van mening dat het voorkomen van ziekte essentieel is om de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. Preventie moet daarom structureel worden geïntegreerd in de zorg. Dit betekent dat zorgverleners niet alleen behandelen, maar ook actief inzetten op het bevorderen van een gezonde leefstijl.</p> <p>12.6.2 Preventie in de samenleving</p> <p>Preventie begint in de samenleving. De Jonge Democraten pleiten voor een samenleving waarin gezondheid een vanzelfsprekend onderdeel is van het dagelijks leven. Dit vraagt om samenwerking tussen overheid, onderwijs, werkgevers, en maatschappelijke organisaties. Hierbij heeft de overheid de coördinerende rol.</p>
--	---

	<p>De verantwoordelijkheid voor preventie ligt dan ook niet uitsluitend bij de zorgsector. Werkgevers spelen een belangrijke rol via vitaliteitsbeleid en scholen via educatie en een gezonde leeromgeving. Dit draagt bij aan primaire preventie: het voorkomen dat gezondheidsproblemen überhaupt ontstaan. Initiatieven zoals de Gezonde School, het Nationaal Preventieakkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vormen belangrijke stappen richting een samenleving waarin gezondheid structureel wordt bevorderd. De Jonge Democraten willen deze inzet verder versterken en verduurzamen.</p> <p>Daarnaast moet de leefomgeving mensen ondersteunen in gezond gedrag. Op dit moment zijn ongezonde keuzes vaak makkelijker en goedkoper dan gezonde alternatieven. De Jonge Democraten wil dit omdraaien: gezonde keuzes moeten aantrekkelijker, toegankelijker en vanzelfsprekender worden. Dit kan door het stimuleren van gezonde voeding, het ontmoedigen van ongezonde producten en het creëren van omgevingen die uitnodigen tot beweging. Vanuit deze overweging ondersteunen wij een suikertaks en een btw-verlaging op groente en fruit.</p> <p>Hoewel voorkomen de voorkeur heeft, blijft het essentieel om gezondheidsproblemen tijdig te signaleren en goed te behandelen. Daarom moet er meer worden ingezet op secundaire preventie, door gezondheidsproblemen vroegtijdig op te sporen via toegankelijke bevolkingsonderzoeken en</p>
--	--

	<p>vaccinatieprogramma's. Ook tertiaire preventie verdient meer aandacht: goede begeleiding bij herstel en het voorkomen van verergering van klachten moeten vanzelfsprekend onderdeel zijn van het zorgaanbod. Door vroegsignalering en effectieve nazorg te versterken, kunnen zwaardere zorg en langdurige klachten worden voorkomen.</p> <p>Als Jonge Democraten steunen we hierbij het principe van 'Health in All Policies' (HiAP), waarbij gezondheid niet alleen een taak is van de zorgsector, maar structureel wordt meegenomen in alle beleidsterreinen. Denk hierbij aan ruimtelijke ordening, onderwijs, werk, economie en mobiliteit. Door gezondheid in al het beleid centraal te stellen, wordt preventie een vanzelfsprekend onderdeel van maatschappelijke besluitvorming.</p> <p>12.6.3 Een Nederland waar iedereen kan sporten</p> <p>Beweging is een essentieel onderdeel van gezondheid. Toch voldoet een groot deel van de Nederlanders niet aan de beweegrichtlijnen. Als Jonge Democraten vinden we dat het stimuleren van beweging breder moet worden gezien dan alleen sportdeelname: ook dagelijks bewegen, zoals fietsen, wandelen en actief leven, is van groot belang. Om dit te bereiken moet bewegen de norm worden in plaats van de uitzondering. Daarom zetten wij in op een leefomgeving die uitnodigt tot beweging, stimuleren wij actief vervoer en willen wij ervoor zorgen dat</p>
--	--

	<p>dagelijks bewegen een vaste plek krijgt binnen onderwijs, werk en zorg.</p> <p>Voor jongeren moet bewegen vooral leuk en motiverend zijn. De focus in het onderwijs ligt nu vaak op prestaties en toetsing, wat kan leiden tot schaamte of demotivatie. Als Jonge Democraten pleiten voor een benadering waarin plezier, ontwikkeling en inclusiviteit centraal staan, zodat alle jongeren gemotiveerd blijven om te bewegen.</p> <p>Sport en beweging spelen daarnaast een belangrijke rol in het bevorderen van sociale cohesie en mentale gezondheid. Sportverenigingen fungeren als ontmoetingsplekken en dragen bij aan integratie en het tegengaan van eenzaamheid. Intergenerationeel bewegen, waarbij jong en oud samen actief zijn, kan deze sociale functie verder versterken. Ook voor ouderen is bewegen van groot belang, bijvoorbeeld ter preventie van valincidenten en om langer zelfstandig te kunnen blijven functioneren. Daarom moet er voldoende aandacht zijn voor laagdrempelige beweegmogelijkheden voor alle leeftijden.</p> <p>Toegankelijkheid staat hierbij centraal. Financiële drempels en praktische belemmeringen moeten worden weggenomen, zodat iedereen, ongeacht inkomen of beperking, kan deelnemen aan sport en beweging. Als Jonge Democraten steunen wij initiatieven zoals het Nationale Fonds voor de Sport en de Koninklijke Sportfondsen.</p>
--	--

	<p>Tot slot erkennen de Jonge Democraten dat topsport een belangrijke maatschappelijke en inspirerende functie heeft, waarbij het mensen bij elkaar brengt en mensen kan motiveren om in beweging te komen. Wel onderschrijven we dat dit nooit ten koste mag gaan van investeringen in breedtesport en toegankelijkheid.</p> <p>12.6.4 Middelengebruik ontmoedigen maar niet verbieden</p> <p>Alcohol, tabak, e-sigaretten en drugs brengen gezondheidsrisico's met zich mee. Tegelijk vinden wij individuele vrijheid en zelfbeschikking belangrijk.</p> <p>De Jonge Democraten zijn van mening dat criminalisering van middelengebruik geen effectieve aanpak is voor gezondheidsproblemen. Door middelen te legaliseren en te reguleren kan de overheid beter toezicht houden op de kwaliteit en veiligheid, onder andere via controle en testing van producten. Wij zijn voor de legalisering van cannabis, waarbij zowel teelt als distributie legaal en gecontroleerd worden ingericht. Dit moet bijdragen aan het terugdringen van criminaliteit en het verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van het product.</p> <p>Dit betekent echter niet dat middelengebruik genormaliseerd moet worden. Het gebruik van schadelijke middelen moet actief worden ontmoedigd. Dit kan door middel van accijnzen, duidelijke</p>
--	--

	<p>gezondheidswaarschuwingen en uitgebreide voorlichting gebaseerd op feiten.</p> <p>Bijzondere aandacht moet uitgaan naar nieuwe ontwikkelingen zoals het gebruik van e-sigaretten onder jongeren. Hier is gerichte regelgeving en voorlichting noodzakelijk om een nieuwe generatie nicotinegebruikers te voorkomen en een gezonde generatie aan te moedigen. Daarnaast steunen wij als Jonge Democraten het verbod op reclame voor alcohol, tabak en drugs, en zijn we voor het handhaven van een minimumleeftijd van 18 jaar voor verkoop. Om gezondheidsschade voor anderen te beperken, ondersteunen wij rook- en vape-vrije omgevingen, met name op plekken zoals scholen, sportparken, speeltuinen, stations en zorginstellingen.</p> <p>12.5 Een vooruitstrevende benadering van medische ethiek</p> <p>12.5.1 Zelfbeschikking als uitgangspunt bij medisch-ethische vraagstukken</p> <p>Als Jonge Democraten geloven we in het intrinsieke recht van individuen op zelfbeschikking, vooral als het gaat om beslissingen over hun eigen lichaam en gezondheid. Medische ethiek moet gebaseerd zijn op deze fundamentele overtuiging, waarbij keuzevrijheid en respect voor de autonomie van het individu voorop staan.</p>
--	---

	<p>12.5.2 Seksuele en reproductieve gezondheidsrechten voor iedereen</p> <p>Wij ondersteunen het recht op voortplantingsvrijheid voor iedereen, inclusief toegang tot hulp bij voortplantingstechnologieën, embryoselectie en genetisch ingrijpen in een embryo bij mogelijk ernstige of dodelijke aangeboren afwijkingen. Iedereen moet de informatie en middelen krijgen om hier zelf een beslissing over te maken.</p> <p>Als Jonge Democraten zijn we van mening dat anticonceptiemiddelen in het basispakket horen, zodat het ongewild krijgen van een kind en abortus kunnen worden voorkomen. Soms moeten de belangen van het nog niet verwekte kind beschermd worden, waarbij er passende ondersteuning moet zijn voor kinderen waarvan de ouders niet in staat zullen zijn om het kind een veilige en gezonde omgeving te bieden.</p> <p>12.5.3 Garandeer de toegang tot veilige en legale abortus</p> <p>Het recht op abortus is een cruciaal onderdeel van de reproductieve vrijheid van individuen. Wij verdedigen het recht van mensen om zelf te beslissen over hun zwangerschap, vrij van externe dwang of beperkingen. Toegang tot veilige en legale abortussen moet worden gegarandeerd voor iedereen, ongeacht de sociaaleconomische status of geografische locatie van het individu.</p>
--	---

	<p>Wat ons betreft dient abortus altijd in samenspraak met een arts plaats te vinden. Wel zijn we als Jonge Democraten tegen een verplichte bedenktijd bij abortussen, zoals die vroeger bestond. De grens voor het uitvoeren van abortus moet gelijk zijn aan de grens voor levensvatbaarheid van het ongeboren kind. Na deze grens is abortus alleen mogelijk om medische redenen.</p> <p>Ten slotte zijn we als Jonge Democraten van mening dat abortus geen plek hoort te hebben in het Wetboek van Strafrecht. Vanzelfsprekend moeten er duidelijke regels gelden voor het uitvoeren van abortussen, maar die regels horen niet in het strafrecht thuis. Om ervoor te zorgen dat het recht op abortus in Nederland stevig is verankerd, zou Nederland het recht op abortus moeten opnemen in de Grondwet.</p> <p>12.5.4 Orgaandonatie kan levens redden</p> <p>Als Jonge Democraten zijn we voorstander van een actief donorregistratiesysteem, waarbij iemand die geen keuze doorgaat in het systeem geregistreerd wordt als "geen bezwaar". De mogelijkheid moet altijd blijven bestaan om op een eenvoudige manier de donorstatus te wijzigen. Ook dient er meer voorlichting te komen over de verschillende vormen van orgaandonatie, zodat mensen voldoende geïnformeerd zijn voordat ze een beslissing nemen. Bij gelijke geschiktheid moeten mensen lager op de donorlijst voor organen worden gezet, als er sprake is van factoren die de overlevingsduur van het orgaan</p>
--	---

	<p>aanzienlijk verminderen. Op deze manier kan de beschikbaarheid van organen worden geoptimaliseerd en kunnen ze zo efficiënt mogelijk worden toegewezen. Verder zijn we ook voorstander van een onkostenvergoeding aan donateurs voor de directe financiële kosten en schade van de ingreep bij vrijwillige orgaandonatie bij leven. Dit kan mensen aanmoedigen om zich als donor te registreren en zo het aantal beschikbare organen te vergroten.</p> <p>Daarnaast geloven we dat de ontwikkeling van gekweekte organen, kunstorganen en dierlijke organen een veelbelovend alternatief vormen voor traditionele orgaandonatie. Zo worden tekorten tegengegaan, wordt schade bij donoren voorkomen en de kans vergroten dat het orgaan goed wordt afgestemd op de ontvanger. Innovaties en onderzoek naar verschillende manieren van orgaandonatie moeten worden gestimuleerd door de overheid.</p> <p>12.5.5 Geef mensen regie over hun eigen levenseinde</p> <p>Het recht op een waardig einde is een fundamenteel aspect van het recht op zelfbeschikking. Individuen moeten het recht hebben om zelf te beslissen over het moment en de wijze waarop ze hun leven willen beëindigen, in gevallen van ondraaglijk lijden of een voltooid leven. We steunen de legalisatie en regulering van euthanasie en hulp bij zelfdoding, onder strikte voorwaarden om misbruik te voorkomen en de waardigheid van het individu te waarborgen. Dit omvat ook het respecteren van de wensen van het individu</p>
--	---

	<p>met betrekking tot het levenseinde, zelfs als deze niet medisch gegrond zijn maar voortkomen uit een oprecht verlangen naar een vreedzaam afscheid.</p> <p>Als Jonge Democraten erkennen we dat euthanasie en hulp bij zelfdoding complexe kwesties zijn, die zorgvuldig moeten worden behandeld. Daarom pleiten we voor een raamwerk waarin het zelfbeschikkingsrecht van het individu wordt gerespecteerd, terwijl tegelijkertijd adequate waarborgen worden ingebouwd om misbruik te voorkomen.</p> <p>Het is van essentieel belang dat er strikte procedures en controles zijn om ervoor te zorgen dat alleen diegenen die ondraaglijk lijden en in staat zijn om een weloverwogen beslissing te nemen, toegang hebben tot euthanasie of hulp bij zelfdoding. Tevens moeten er mechanismen zijn om ervoor te zorgen dat de keuzevrijheid van het individu niet wordt beperkt door externe druk of sociale factoren.</p>
Toelichting	<p>De afgelopen jaren is er veel veranderd in de gezondheidszorg. Er is een enorme sprong gemaakt in technologie en innovatie, mede door de opkomst van AI. Daarnaast gebeurt er op dit moment veel in de wereld dat grote invloed heeft op het welzijn en dan met name het mentale welzijn van jongeren. Om ervoor te zorgen dat de Jonge Democraten meegaan in deze veranderingen, hebben we met een groep gemotiveerde werkgroepleden gewerkt aan een resolutie met extra aandacht voor mentaal welzijn,</p>

	<p>technologie en gelijkheid in de zorg. We hebben nieuwe paragrafen toegevoegd waarin we deze onderwerpen uitgebreid bespreken. Verder zijn bepaalde stukken die niet meer klopten of niet meer actueel waren geschrapt, terwijl we fundamentele thema's zoals medische ethiek vrijwel onveranderd hebben gelaten.</p>
--	---

Amendementen op resolutie

AMR01	Amendement over het eigen risico
Type voorstel	Amendement (op Politiek Programma of op congresvoorstel)
Onderwerp	Gezondheidszorg
Indiener(s)	Jonge Democraten Utrecht
Woordvoerder	
Betreft	12.1.2 'Beheersing van de kosten van gezondheidszorg' uit het LPP
Type	Vervangen
Schrap	Daarnaast dient het verplichte eigen risico te worden vervangen door een verplichte eigen bijdrage per

	<p>behandeling. Door een verplichte eigen bijdrage per behandeling in te voeren, worden patiënten zich per behandeling bewust van hun zorggebruik. Om dit effect te vergroten vinden wij daarbij dat de rekeningen zo snel mogelijk moeten worden verstuurd. Om de toegang tot zorg voor chronische zieken en zorgbehoeftigen te waarborgen, moet een redelijke bovengrens worden gesteld aan de totale eigen bijdrage.</p>
Voeg toe/vervang door	<p>Daarnaast dient het verplichte eigen risico weer mee te groeien met de zorgpremie. We zien dat het verplichte eigen risico sinds 2016 niet meer is geïndexeerd. Dit leidt tot hogere zorgpremies. Een stapsgewijze verhoging van het reeds bestaande bedrag van €385 zorgt ervoor dat de zorgpremies lager blijven. Bovendien zullen zorgkosten worden beperkt, omdat mensen bewuster worden van hun zorggebruik. Om de toegang tot zorg voor chronische zieken en zorgbehoeftigen te waarborgen, dient er een bovengrens van €150</p>

	aan eigen bijdrage per behandeling te worden ingesteld.
Toelichting:	<p>De originele tekst stelt dat mensen per behandeling een bepaald bedrag aan eigen bijdrage betalen. Voor intensieve zorggebruikers die veel zorg nodig hebben, brengt dit veel kosten met zich mee. Het beleid in de originele tekst zal daarom leiden tot een significante stijging in het aantal mensen dat zorg mijdt. Dit ondermijnt onze sociaal-liberale doelstelling van hoogwaardige zorgverlening voor iedereen.</p> <p>Om een goede balans te vinden tussen zorgkosten beperken én een hoogwaardige zorg voor iedereen, is het van belang dat we de eigen bijdrage behouden en geleidelijk verhogen met de zorgpremie. Ook moeten we ervoor zorgen dat chronische zieken en zorgbehoeftegen zo min mogelijk zorg mijden. Daarom moet er een plafond van €150 euro komen per behandeling.</p> <p>Dit voorstel zal leiden tot een</p>

	<p>beperking van de zorgvermijding t.o.v. de originele tekst. Ook zal hetzelfde doel bereikt worden, namelijk de beheersing van de zorgkosten. Daarnaast zal de nieuwe tekst minder directe impact hebben dan het voorstel in de originele tekst, omdat de eigen bijdrage stapsgewijs verhoogd wordt.</p>
--	---

AMR02	Amendement over beheersing van zorgkosten op lokaal niveau
Type voorstel	Amendement (op Politiek Programma of op congresvoorstel)
Onderwerp	Gezondheidszorg
Indiener(s)	Jonge Democraten Utrecht
Woordvoerder	
Betreft	Toevoeging alinea 12.4.2
Type	Toevoegen

<p>Voeg toe/vervang door</p>	<p>12.4.2 Een zorgzame gemeenschap</p> <p>Wij vinden het belangrijk dat de gezondheidszorg in de toekomst betaalbaar en professioneel blijft. Hiervoor zijn besparingen nodig aan de vraagkant van de zorg. De JD zet in op significante besparingen op lokaal niveau. Door te investeren in krachtenbinders vanuit de gemeente en zorgverzekeraars wordt een zorgzame gemeenschap gecreëerd. Deze gemeenschap wordt ondersteund door vrijwilligers die een divers palet aan activiteiten organiseren. Hierdoor ontstaat een hechte gemeenschap. Dit leidt tot een verminderde vraag naar zorg.</p> <p>De investeringen zorgen voor een toename in de gezondheid en sociale cohesie op lokaal niveau en een afname in zorgkosten. Uit een SROI-analyse (social return on investment) blijkt dat iedere euro die wordt geïnvesteerd, uiteindelijk 6 euro aan besparing van maatschappelijke kosten oplevert. Dit leidt tot een afname van kosten voor zowel overheid als</p>
------------------------------	---

	<p>zorgverzekeraars, waardoor er niet gesneden hoeft te worden in budget aan de aanbodkant en de Nederlandse gezondheidszorg verder kan worden geprofessionaliseerd. Daarom vinden wij dat een zorgzame gemeenschap, met steun vanuit de landelijke overheid, per gemeente moet worden gerealiseerd.</p>
<p>Toelichting:</p>	<p>In de het huidige LPP staat niks over het besparen van zorgkosten aan de kant van de vraag, terwijl dit wel degelijk mogelijk is. Het is zelfs een efficiëntere manier van kostenbesparing dan simpelweg bezuinigen op het aanbod.</p> <p>Om deze besparing aan de vraagkant te realiseren, moet er op lokaal niveau geïnvesteerd worden in een hechte gemeenschap. Dit leidt tot een besparing in zorgkosten en een toename in het welzijn van mensen. Als JD kunnen we voorop lopen in het uitvoeren van preventiebeleid op lokaal niveau. Uiteindelijk worden namelijk de meeste zorgkosten bespaart door mensen langer gezond en verbonden met elkaar te houden.</p>

	<p>De voorgestelde verandering zal leiden tot een goede beheersing van de zorgkosten zonder te snijden in zorgbudgetten. Zo houden we de zorg in Nederland voor iedereen betaalbaar, professioneel en toegankelijk.</p>
--	---